

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

ÇEVRE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
15 Ekim 2020 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Konya Milletvekili Selman Özboyacı ve Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ile 62 Milletvekilinin; Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3133)

ÇEVRE KOMİSYONU

2'nci Toplantı

15 Ekim 2020 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Çevre Komisyonu saat 11.07'de açılarak üç oturum yaptı.

Konya Milletvekili Selman Özboyacı ve Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ile 62 Milletvekilinin; Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3133), maddeleri üzerindeki görüşmeleri de tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.52'de toplantıya son verildi.

15 Ekim 2020 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.07

BAŞKAN: Muhammet BALTA (Trabzon)**BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet Müfit AYDIN (Bursa)****SÖZCÜ: Sadir DURMAZ (Ankara)****KÂTİP: Barış AYDIN (Ankara)**

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Toplantıyı açıyorum. (x)

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**A)KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Konya Milletvekili Selman Özboyacı ve Gaziantep Milletvekili Mehmet Sait Kirazoğlu ile 62 Milletvekilinin; Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3133) (**)

BAŞKAN MUHAMMET BALTA - Dün kanun teklifi üzerinde görüşmeler yapıldı, kanun maddelerine geçmeyi oyladık.

Şimdi, kanun maddelerimize geçmeden önce -biz dün de aramıştık- Çevre Mühendisleri Odası Başkanımız aramızda, ona beş dakika bir süre vereceğim. Görüşlerini almak istiyorum.

Sayın Başkan, beş dakika süre veriyorum.

Buyurun.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AHMET DURSUN KAHRAMAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; bu bahsi geçen kanun değişikliğiyle ilgili teklif üzerinde bizim birtakım kaygılarımız ya da önerilerimiz beraber değerlendirilebilir. Bunları sunmak isteriz; çok net, beş dakikalık süreye sığacak şekilde.

Birincisi, yapıdan başlıyoruz. Yapıda STK meslek örgütlerinden kişilerin etkin olarak yer alması.

İkincisi, Bakanlık yetkilerinin devri konusunda birtakım kaygılarımız var. Bakanlığın zaten belli yetkilerini belli kurumlara devrettiğini biliyoruz. Burada yeni devirler hangi konularda olacaktır?

Bir diğeri –madde madde geçiyorum, açamayacağım herhâlde beş dakika içinde bunları- “bağış, bağışçı, denetim” bu üçlünün işleyişinden kaygılıyız çünkü baktığımız zaman, madde gerekçelerinde biz açıkça net gerekçeler göremedik. O yüzden, biz görüş bildirmeden öte, yorum yapabiliyoruz.

Bir başka konu, ÇED konusunda yapılacak olan değişimler. Orada, bizim anladığımız kadarıyla -ki önemli bir konu bu- ek-2, ek-1 ve kapsam dışı faaliyetler üzerinde, bir defa, bu kanunla beraber ÇED Yönetmeliği kanunla uyumsuz hâle dönüşüyor ve arkasından da muhtemelen başvuru şeyi tanımlı değil. “Başvuru dosyası” diye bir ibare geliyor. Ne için geliyor, neyin karşılığında geliyor? Proje tanıtım dosyası karşılığında. Başvuru dosyasında, neler isteneceği, neler olabileceği, tam net belirgin değil. Bu başvuru dosyasının içeriğinin belirlenmesi sırasında oluşturulacak unsurlar bizim ek-1 ve ek-2’deki ve hatta belki de kapsam dışındaki faaliyetlerin yerlerinin değişmesine sebep olacaktır. Yani buradan (*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

(**) (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi 14/10/2020 tarihli 1’inci Toplantı tutanağına eklidir.

bizim anladığımız kadarıyla, ek-2'nin içi biraz boşaltılacak gibi ama işte kapsam dışı işlere doğru boşaltılırsa bu, kötü bir şey. Yok, ek 1'e doğru boşaltılırsa yani daha hassas incelenmesi, irdelenmesi, değerlendirilmesi gereken faaliyetler kapsamına alınırsa, evet, alkışlanacak bir şeydir. Bunları tabii, net şu anda göremiyoruz, sadece yorum yapabiliyoruz.

Bakanlığın, yetkilerini devretmesi durumunda, bu yeni yapıda, işte, birtakım maaşlardan bahsediliyor, atamalardan bahsediliyor. Anladığımız ve düşündüğümüz kadar özel maaşlar, yeni bir kamu masrafı, yükü gibi geliyor. Hâlbuki, Bakanlığın taşra teşkilatları ve kadrolarının bu masraflarla biraz daha güçlendirilmesi, onların kullanılması bizim için daha uygun gibi görülmektedir.

Süremiz var mı efendim?

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Devam edebilirsiniz.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI AHMET DURSUN KAHRAMAN – Tamam.

Ben, o zaman bu süreyi bizim için gerçekten yani yapılanmadan bahsettik, bağış kullanımından bahsettik, Bakanlığın yetkilerini devretmesi hususundaki netsizlikten bahsettik, bu ek süreyi ÇED'le ilgili mevzuatta yapılacak değişiklik üzerinde harcamak istiyorum. Çünkü burada, şimdi, biliyorsunuzdur, bir çimento fabrikası ek 1'e girer, oysa bir tuğla fabrikası ek 2'ye girer ya da şöyle söyleyeyim: Büyük demir çelik fabrikaları, tesisleri ek 1'e girer, haddehaneler ek 2'ye girer ama sadece sac şekillendiren bir firma da kapsam dışına girer.

Şimdi, bu başvuru dosyası bir basit dilekçe de olabilir, bir tanımı yok. Bu başvuru dosyasının tanımı yapılmadan, proje başvuru dosyasının tanımı, içeriği belirlenmeden orada neye göre belirleneceği, neye göre nelerin isteneceği, oradaki kriterler belirlenmeden, buradaki kaygımız ilk yöndedir. Yani sanki bu işin biraz daha kolaylaştırılacağı yönüne kayacaktır gibi bir intibamız vardır, bu bizi kaygılandırmaktadır.

Ana fikirleriyle bunlardır, daha detaylı bilgi zaten Odamızca da açıklanacaktır, daha uzun bir metin ama ana detayları, başlıkları bunlardır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Başkanım, bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, teklifin 1'inci maddesinin görüşmelerine başlıyoruz.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE ÇEVRE AJANSININ KURULMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasına, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamak, döngüsel ekonomi ve sıfır atık yaklaşımı doğrultusunda kaynak verimliliğini artırmak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere Türkiye Çevre Ajansının kurulmasıdır.

(2) Bu Kanun; Türkiye Çevre Ajansının kuruluşu, yönetimi, denetimi, faaliyet konuları ve gelirlerine ilişkin usul ve esasları kapsar.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 1’inci madde üzerinde 2 adet önerge var, ilk önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Evet, biz dün de genel olarak görüşlerimizi ifade ettik, bu Çevre Komisyonunun, Çevre Ajansının temel olarak ortadaki ekoloji ve çevre sorunlarına bir çözüm üretmediğini, tam tersine bir anlayış tartışması yaparak esas olarak burada kâr ve sermaye odaklı değil, halk ve doğa odaklı bakmayı becermemiz gerektiğini ifade ettik. Yoksa dün teklifin sahibi arkadaşlar kapsamlı sunum yaptılar, bizim bu yapılan sunuma özel olarak bir eleştirimiz yok yani kuşkusuz yapılan her şeyin bir mantığı var; kuşkusuz, yazılan her yazının, getirilen her metnin bir iç tutarlılığı olabilir fakat mesele, ekoloji ve çevre sorunlarındaki temel yaklaşımın hangi perspektifle kurulduğudur ve burada da yine aslında başından sonuna yaptığımız eleştiride görüldüğü üzere, yapılan sunumda da görüldüğü üzere esas olarak mantığın kâr üzerine kurulu olduğudur. Örneğin diyelim ki depozito meselesinde yurt dışından getirilen çöplerin niye getirildiğini teklif sahibi arkadaşlar ifade ettiler, yani daha ucuz olduğu için getirildiğini ve bunun bu teklifle birlikte bu çöp alımlarının da durdurulacağını, azaltılacağını ifade ettiler. Biz de tam da burada şunu söylüyoruz: Yani burada ucuz olduğu için çöp alınmamalıdır, halka ve doğaya zararlı olduğu için alınmamalıdır. Yani dolayısıyla bizim eleştirimiz budur, bunun için de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bir çevre ajansı kurmak yerine burada bunun muhataplarıyla, halkla, çevre ve ekoloji örgütleriyle yan yana gelerek özellikle de mevcut rant projelerinin, yıkım ve talan projelerinin durdurularak bu tartışmaların yapılması ve bağlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Çepni, teşekkür ediyoruz.

Bu önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Teşekkür ediyoruz.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülen kanun teklifinin 1’inci maddesine “bilimsel araştırma ve farkındalık yaratma” hükmü eklenmelidir.

Vecdi Gündoğdu

Kırklareli

Murat Bakan

İzmir

Aydın Özer

Antalya

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz dün de geneli üzerinde konuşurken kapsamlı olarak belirttik. Biz Türkiye Çevre Ajansının kurulmasına kategorik olarak karşı değiliz. Avrupa’da da bir Çevre Ajansı var, doğru çalışıyor, atık yönetiminin dışında bilimsel araştırmaları destekliyor, farkındalık yaratıyor. Dolayısıyla bu noktada çalışan bir ajansın oluşturulması fikir olarak doğrudur. Bizim karşı olduğumuz, ajansın kamunun denetimi dışında, işte, üyelerinin belirlenirken liyakate göre belirlenmediği, yine yönetim kurulu üyelerinin herhangi bir kriterinin teklifte olmamasıdır. Burada Meclisin denetim hakkı çerçevesinde Komisyonumuza gelip bilgi verilecek bir düzenlemenin olması, nasıl Plan ve Bütçe Komisyonuna bakan gelip bütçeyle ilgili sunum yapıyorsa aynı şekilde Çevre Ajansı Başkanının da gelip Komisyona sunum yapması lazım. Dolayısıyla burada, kanun teklifinde tarif edilen hâliyle bizi memnun etmediği için biz karşı çıkıyoruz. Dolayısıyla biz Avrupa Çevre Ajansında olduğu gibi kanun teklifinin 1’inci maddesine... Ben şimdi fark ettim uyarı üzerine 4’üncü maddede çevreyle ilgili duyarlılık ve farkındalık oluşturmaya yönelik faaliyetlerde var, onu koymasak da olur ama 1’inci maddeye kanunun amacına “çevreyle ilgili bilimsel araştırmaları desteklemek” hükmünü koyarsak bu 1’inci maddeyi biz oy birliğiyle geçirebiliriz, bilimsel araştırmalarla ilgili maddeyi.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, kanun teklifinde imzası olan Selman Bey, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Murat Bey’e yaklaşımı için de ben çok teşekkür ediyorum. Neticede ajansla alakalı olumlu ifadeler kullandı. Zaten ajansın faaliyetlerinde -kendisi de belirttiği için söylüyorum- bu tür faaliyetleri yapmak var hem “farkındalık oluşturmak” aynen ibare olarak geçiyor hem “Görsel, işitsel ve yazılı yayınlar hazırlamak, yayımlamak, basın-yayın organları ile iş birliği yapmak” hatta bir sonraki fıkrasında da diyor ki “Eğitim ve sertifika programları düzenlemek, araştırma ve uygulama merkezleri ile laboratuvar ve müze kurmak...” gibi. Yani aslında faaliyetlerin hepsinde bu bahsettiğiniz şeyi biz de gözeterek koymuştuk Sayın Vekilim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yani bilimsel araştırmayı koymayalım mı diyorsun?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Yok, yok hayır yani zaten aynı... Ben sadece şunu söylüyorum sizin kastettiğiniz şey zaten var diyorum yani. Hani bu gereksizdir demiyorum aksine gerekli gördüğümüz için biz de buraya koyduk diyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – O zaman onu o şekilde oy birliğiyle geçirelim, onu da ekleyelim.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Yani Başkanım, bizim için bir mahzuru yok; takdir heyetindir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Yani her iki maddede mi olacak bu?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Yani ben şöyle söylüyorum, şimdi Murat Bey böyle söylüyor. Biz zaten aynı niyette olduğumuz için faaliyetlere yazmışız, ben tekrar amacına yazılmasına gerek var mı açıkçası bilmiyorum. Tabii ki, bilimsel faaliyet yapmak bu ajansın bünyesinde, faaliyetlerinde biz zaten bunu gözeterek yazmışız.

Bakın (f) bendinde aynen diyor ki: “Eğitim ve sertifika programları düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak...” Yani tam olarak “bilimsel çalışmalar yapmak” kelimesi kelimesine yazılmış burada.

MURAT BAKAN (İzmir) – Nerede var?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – 4’üncü maddenin (f) bendinde.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – 4’üncü maddenin (f) bendinde bilimsel çalışmalar yapmak yazıyor yani Murat Bey’e katılıyorum ancak 4’üncü maddede hepsi var, mükerrer bir ifade olması.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Mükerrer ifade olmasın, 4’üncü maddede hepsi var. Evet, Murat Bey önergeyi...

MURAT BAKAN (İzmir) – Önergeyi geri alalım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önergeyi geri çekiyorlar.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bizim bu önerimizin sebebi, Çevre Mühendisleri Odasının bu konuda bir teklifi vardı, dolayısıyla Çevre Mühendisleri Odasının teklifine uygun olarak önermiştik ama 4’üncü maddenin (f) fıkrasını gözden kaçırmışız, dolayısıyla sıkıntı yok.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Ben o zaman 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunda geçen;

a) Ajans: Türkiye Çevre Ajansını,

b) Bakan: Çevre ve Şehircilik Bakanını,

c) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

ç) Depozito Yönetim Sistemi: Bakanlıkça belirlenen ve belirli bir depozito bedeli alınarak piyasaya sürülen ürünlerin tüketilmesi/kullanılması sonrasında iade alınması ve depozito bedelinin geri ödenmesine dayalı sistemi,

ifade eder.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı “Türkiye Çevre Ajansının Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin 2’nci maddesinde “Kanunda geçen bazı kavramlar tanımlanmaktadır” ifadesi değiştirilerek “ayrıntılı tanımlanması” yapılmalıdır.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Evet, 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

3’üncü maddeyi okutuyorum...

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER -

“İkinci Bölüm

Kuruluş, Ajansın Faaliyetleri, Organları ve Personeli...”

Sayın Başkanım, bu ikinci bölümün matlabını Kanunlar Kararlar Başkanlığından gelen bilgi notu çerçevesinde “kuruluş, faaliyet alanı, organlar ve personel” şeklinde kanunların uygulanmasında esas alınan çalışmalar çerçevesinde düzeltilmesi, bizim redaksiyon yetkimizde, bunun böyle oylanmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Bu şekilde?

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER - Evet, bu şekilde.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 3’üncü madde hakkında bir önerge var mı?

YASAMA UZMANI MUSTAFA BİÇER – 3’üncü maddeyi okuyorum Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, okuyun:

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere Bakanlıkla ilgili, tüzel kişiliği haiz, bu Kanunda belirtilen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Çevre Ajansı kurulmuştur.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 3’üncü madde hakkında bir adet önerge var okutuyorum.

Madde üzerinde söz isteyen varsa söz vereyim, önergeyi okutmadan önce.

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi biz burada dün yine konuşurken söyledik. Bu, kamu tüzel kişiliğiye, bakanlıkla ilgili tüzel kişiliği haiz diyoruz ama bir tarafla bir bağımsız idari otorite de teşkil etmiyoruz. Burada biz, idari otorite teşkil etmeden, dışarıdan bakanın atadığı, Devlet Memurları Kanunu’nun hükümlerine tabi olmayan yönetim kurulu ve danışma kurulları oluşturuyoruz. Dolayısıyla, bu şekliyle bu, doğru değil. Hem tüzel kişiliği haizse kamu tüzel kişiliği haiz olmalı, bu şekilde değişmeli hem de bu kanun bünyesinde görev alacak tüm personelin Devlet Memurları Kanunu’ndaki -sınırım 657/48’inci madde olması lazım- oradaki nitelikleri haiz personel olması gerekir. Ve bu alınacak personelin de ekseriyetle çevre mühendisi olması gerekir. Bu konuda nitelikli çok sayıda işsiz çevre mühendisi de var, çevre mühendisi istihdam edilmesi gerekir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Selman Bey, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kıymetli Başkanım, dün kamu tüzel kişiliğiyle alakalı da tartışmalar olmuştu Murat Bey’in dediği gibi. Bu zaten 5’inci maddede “Ajansın organ ve birimleri” maddesi geldiğinde burada konuşulacak. Ben madde 5’te bunun konuşulmasının daha uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Bir adet önerge var, okutuyorum.

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi, biz zaten bu düzenlemenin esas olarak sermayenin, şirketlerin doğaya karşı işlediği suçlara yönelik çıkartılması gerektiğini düşünüyoruz. Yani bugün Çevre Komisyonunun ve bütün olarak çevre ve ekolojiden yana bakanların yapması gereken şey, bugün temel sorun olan bu şirketlerin kâr uğruna saldırı ve talan politikalarına karşı çıkmaktır, Komisyonumuzun görevi budur. Buradaysa, kamu kurumu niteliğinde bir ajans kuruyoruz, içerisinde, yönetim organlarında sermayeden, özel sektörden insanlar olacak ve bunlar aynı zamanda denetim de yapacaklar. Dolayısıyla, biz tabiri caizse kuzuyu kurda teslim edeceğiz.

Dolayısıyla, bu anlamda, bu, hem çevre hukuku açısından hem de çevre ve ekoloji sağlığı açısından son derece tehlikelidir, bu anlamda itiraz ediyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 4'üncü maddeyi okutuyorum:

Ajansın faaliyetleri

MADDE 4- (1) Ajansın, Bakanlıkça belirlenen çevre strateji ve politikaları doğrultusunda yapacağı faaliyetler şunlardır:

a) Depozito yönetim sistemini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işletmirmek; ilgili tarafların depozito yönetim sistemine dâhil olmasını sağlamak ve bunların yükümlülüklerini belirlemek ile Bakanlıkça belirlenen depozito bedeli, ücret ve teminatları almak ve iade etmek.

b) Bakanlıkça depozito uygulamasına zorunlu olarak tabi tutulan ürünlere yönelik depozito yönetim sistemi altyapısının oluşturulmasına, uygulanmasına, izlenmesine yönelik izin ve onay işlemleri dahil gerekli idari düzenlemeleri ve tedbirleri uygulamak ve gerekli kontrolleri yapmak.

c) Çevrenin iyileştirilmesine yönelik olarak faaliyetlerde bulunmak.

ç) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına ve uygulanmasına katkı sağlamak.

d) Geri kazanılabilir ürünlerin kullanımları sonrası ülke ekonomisine kazandırılmasına ve geri kazanılabilir atıkların yönetimine ilişkin faaliyetlere katkı sağlamak.

e) Kamuoyunda duyarlılık ve farkındalık oluşturmak amacıyla; görsel, işitsel ve yazılı yayınlar hazırlamak, yayımlamak, basın ve yayın organları ile iş birliği yapmak, kampanya, yarışma ve tanıtım gibi faaliyetlerde bulunmak.

f) Eğitim ve sertifika programları düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak, dokümantasyon, araştırma ve uygulama merkezleri ile laboratuvar ve müze kurmak.

g) Yurt içinde veya yurt dışında yerel yönetimler, ulusal veya uluslararası kurum veya kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gerçek veya tüzel kişilerle işbirliği yapmak, ortak projeler geliştirmek ve faaliyetlerde bulunmak; uygun görülmesi halinde belediyelere, il özel idarelerine, eğitim kurumlarına ve diğer kurum ve kuruluşlara mali ve teknik destek sağlamak.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 4'üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Bakan buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, Ajansın faaliyetleri çok kapsamlı bir şekilde düzenlenmiş, hatta bizim de gözümüzden kaçmış, Avrupa Çevre Ajansında olan bilimsel araştırma, farkındalık yaratma maddeleri eklenmiş. Ama Ajansın faaliyetlerinde (g) bendine kadar anlatılan konuları, kanunun içeriğine baktığımızda göremiyoruz yani kanunun içeriği tamamen depozito sistemi üzerine kurulmuş bir ajans görüntüsü veriyor. Diğer hususlarda, kapsamlı bir şekilde Çevre Ajansının çalışacağı bir yasal düzenleme yok. Dolayısıyla, kanaatimizce, hazırlıksız yapılmış bir kanun teklifi o anlamda. Çevre Ajansı, dünyadaki örneklerine de bakarak diğer konularda çalışmalıydı.

Yine, günümüzün en önemli çevre sorunu, kuşkusuz, iklim değişikliği. Ancak son yıllarda birçok uluslararası kuruluşun yayınladığı raporlar da gösteriyor ki atık meselesi, gezegenin öncelikli çevre sorunları listesinde ilk sırada yer alıyor. Tüketim toplumunun kullan-at alışkanlığı ve hızla artan atıklar karşısında yetersiz kalan geri dönüşüm sistemleri sadece görüntü kirliliği yaratmakla kalmıyor, canlı yaşamını da tehdit ediyor, toprağımızı, havamızı, suyumuzu kirletiyor.

Bu atık sorununun en önemli parçalarından birisi -tabii bunları, plastikleri, bu barkod sistemiyle bu geri dönüşüm döngüsüne sokarak yaptığımız kanunla belki bir kısmını halledeceğiz ama- tek kullanımlık plastikler; Akdeniz’deki atıkların yüzde 95’i yani en büyük sorun tek kullanımlık plastikler. Dolayısıyla, öncelikle yapılması gereken şey, tek kullanımlık plastiklerin yasaklanması. Tek kullanımlık plastikler, 2021’den itibaren Avrupa Birliğinde yasaklanıyor, birçok ülke yasaklıyor ama bizim buna ilişkin bir hazırlığımız, buna ilişkin bir çalışmamız yok ve bu kanunda da bu yok, Çevre Ajansının da buna ilişkin bir şeyi yok. Bu konuyla ilgili bu eleştirimizi belirtmek istiyoruz. Yine, Ajansın faaliyetlerinde bahsedilen hususların, kanunun bütününe dercedilerek bununla ilgili nasıl çalışmalar yapılması gerektiğiniN de anlatılması gerekirdi; bu da eksik. Bunu da ayrıca belirtmek istiyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

4’üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Ergun Bey, buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan bu maddede muğlak ifadeler var; mesela “katkı sağlamak”. 4’üncü maddenin (d) bendinde “katkı sağlamak”tan bahsediliyor, bunun son derece muğlak, spekülasyona açık olması sebebiyle çerçevesinin netleştirilmesi gerekir. Yine, aynı şekilde (g) bendinde “uygun görülmesi”; uygunluğun kriterinin belirtilmesi lazım. Kim uygun görecektir? Nasıl uygunluk bu? Yani son derece esnek, son derece muğlak tanımlar var. Bu, uygulamada ayrımcılığa sebep olur düşüncesindeyim. Bunların netleştirilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum Sayın Ergun.

Başka söz almak isteyen var mı?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Selman Bey, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım öncelikle, Murat Bey’e tekrar teşekkür ediyorum. Biz, tabii ki bu Ajansın faaliyetlerini hazırlarken gerçekten kapsamı çok geniş tuttuk çünkü bunun adı da Türkiye Çevre Ajansı olduğu için aslında çevreyle alakalı her konuda inisiyatif alabilsin diye düşündük.

Bakın, burada, (a)’dan başlayarak (g)’ye kadar 8 tane faaliyet maddesi yazılmış. İlk 2 tanesi, doğrudur, depozito sistemiyle alakalı ama (c) mesela, “Çevrenin iyileştirilmesine yönelik olarak faaliyetlerde bulunmak.” çok geniş bir kapsam. Ajans bu konuda daha sonra çok ciddi çalışmalar yapabilir ve hukuki dayanağını buradan almış olacak.

“Sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına ve uygulanmasına katkı sağlamak.” demişiz, sıfır atık, zaten bütün dünyada uygulanan ve artık hiç atık olmamasını, hepsinin geri dönüştürülebilir olmasını amaçlayan bir proje. Bu anlamda yapılacak gerçekten çok fazla iş var, ajans bunlara da müdahil olabilecek. “Geri kazanılabilir ürünlerin kullanımları sonrası ülke ekonomisine kazandırılmasına ve geri kazanılabilir atıkların yönetimine katkı sağlama demişiz.” yine, aslında kıymetli vekilimiz de söyledi; bu “katkı sağlamak” ifadesi, orada bir tereddüdü ya da muğlaklığı değil de biraz kapsamın genişliğini artırmak için yaptık. Çünkü şöyle: Bu, Türkiye Çevre ajansı...

METİN ERGUN (Muğla) - Uygulamada ayrımcılığa sebep olabilir.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) - Yok, şöyle, biz, şu açıdan doğru olduğunu düşündük: Türkiye Çevre Ajansı, neticede bir kamu tüzel kişisi, Sayıştay denetimine tabi, yaptığı faaliyetler dolayısıyla devlet nezdinde bu konuda denetleniyor ve sorumlu; o sebeple faaliyetleri de çok açık ve net şekilde sadece çevre faaliyetleri yapmayla alakalı olduğu için bu konuda ben bir mahzur görmüyorum. Bir de kanun teklifimizin 10’uncu maddesinde biz, zaten bunların yönetmeliğe tabi olacağını ifade ediyoruz ve bu yönetmelikle “kanunla belirlenen yönetmelik çıkarılacaktır.” ifadesiyle -10’uncu maddeyi tekrar söylüyorum- burada zaten bütün bunların evsafı belli edilecek. O sebeple burada bir muğlaklık ya da boşluk yoktur diye düşünüyorum. Ajansın faaliyetlerini de sadece depozito odaklı değil; doğru şu anda, kısa vadede en çok depozito sistemini kurmaya odaklı ama sonrasında hem sıfır atık hem çevrenin iyileştirilmesi hem yeşil alanların iyileştirilmesi ve artırılması, daha sonra geri kazanılabilir atıkların ve ürünlerin dönüşümüne dair faaliyetler yapmak, gerekli kurumlarla iş birliği yapmak, laboratuvar kurmak, araştırma merkezleri kurmak gibi aslında çok geniş bir faaliyet alanı var ve ben çok layıkıyla bu görevini yerine getireceğini düşünüyorum ajansımızın. Ben burada bir problem görmüyorum Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

4’üncü madde üzerinde bir önerge var okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

12.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanış Saati: 11.37

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 12.41****BAŞKAN: Muhammet BALTA (Trabzon)****BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet Müfit AYDIN (Bursa)****SÖZCÜ: Sadir DURMAZ (Ankara)****KÂTİP: Barış AYDIN (Ankara)**

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 5’inci maddeyi okutuyorum arkadaşlar.

Ajansın organ ve birimleri

MADDE 5 — (1) Ajansın organ ve birimleri; Yönetim Kurulu, Başkanlık ve Danışma Kurulundan oluşur.

(2) Yönetim Kurulu; Ajansın karar organıdır. Yedi üyeden oluşan Kurulun başkan ve üyeleri Bakan tarafından üç yıl süre ile görevlendirilir ve üyeler gerektiğinde süresi dolmadan görevden alınabilir.

(3) Başkanlık; başkan ve iki başkan yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşur. Başkan ve Başkan Yardımcıları Yönetim Kurulu tarafından atanır. Ajans Başkanı olarak Yönetim Kurulu Başkanı da atanabilir. Başkanlık Ajansın yürütme organı olup, Ajansı temsil yetkisini haizdir.

(4) Yönetim Kuruluna danışmanlık etmek ve tavsiyelerde bulunmak üzere Danışma Kurulu oluşturulur. Danışma Kurulu; Ajansın faaliyet alanlarında temayüz etmiş kişiler ile yükseköğretim kurumu, özel sektör ve kamu kurum ve kuruluşları çalışanları arasından olmak üzere on bir üyeden oluşur ve üyeler Bakan tarafından üç yıl süre ile görevlendirilir. Üyeler gerektiğinde süresi dolmadan Bakan tarafından görevden alınabilir.

(5) Ajans organları ile hizmet birimlerinin görev ve yetkileri, üyelerinin atanması, teşkilat yapısı ile çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 5’inci madde üzerinde Sayın Bakan söz istedi.

Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi, 5’inci maddede diyoruz ki ajansın organ ve birimlerini belirliyoruz, ajansın organ birimleri: Karar organı, Yönetim Kurulu, yedi üyeden oluşur. Kurulun Başkan ve üyeleri, Bakan tarafından üç yıl süreyle görevlendirilir. Hangi nitelikleri haiz? Kim?

Şimdi, biz, Kişisel Verileri Koruma Kurulunu da oluşturduk bu Mecliste, Rekabet Kurumunu da, RTÜK’ü de bir sürü, bu şekilde ajansları oluşturuyoruz. Şimdi, bir defa kurula üye olabilmek için, konusunda bilgi ve deneyim sahibi olma şartının olması gerekir. Yine, 14/7/1965 tarihli ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 48’inci maddesinin 1’inci fıkrasının (a) bendinin 1, 4, 5, 6 ve 7 numaralı alt bentlerinde belirtilen nitelikleri taşıması gerekir. Devlet Memurları Kanun’unda sayılı nitelikleri taşımayan birisi, burada yönetim kurulu üyesi olamaz, olmamalıdır. Siz, bu kanunu getirdiğinizde kamuoyunda en çok tartışılan şey neydi? Acaba yeni bir, işte, sorumluluk almayan ama bütçe kontrol eden, Bakanlığın, kamunun denetiminin dışına çıkartılacak birilerine de bir makam, mevki, orun yaratılacak bir yer mi oluşturuluyor endişesi var. Bizde de endişe var. Siz, bu kanun teklifinin burada niteliklerini yazmazsanız, herhangi bir siyasi parti üyesi olmama koşulunu buraya yazmazsanız, biz, şöyle algılıyoruz: Herhâlde, diğer kurumlarda yaptıkları gibi, daha önce milletvekilliği yapmış, siyasi

parti, il başkanlığı, ilçe başkanlığı yapmış insanları, bu nitelikleri haiz olmayan insanları getirecekler yine bu kurumlara dolduracaklar, bu kurumlar bilgili, nitelikli, akademik yeterliliği olan... Mesela, niye bunun içinde çevre mühendisi olma koşulu yok? Yani en azından yönetim kurulunda bir tane çevre mühendisi olmamalı mı? Bir tane hukukçu olmamalı mı yönetim kurulunda? Bu alanda çalışan, işte, şeyler var, sivil toplum örgütleri var. Ben söyleyeyim size. Şimdi, bu işle ilgili örneğin, ÇEVKO var, Çöpüne Sahip Çık Vakfı var, TURMEPA var, bir sürü akademisyen var bununla ilgili çalışan. Selman kardeşimiz söyledi: “Biz İstanbul Teknik Üniversitesiyle çalıştık.” Boğaziçi Üniversitesinden de hocalar var, bildiğim kadarıyla, Profesör Doktor Fikret Adaman, Profesör Doktor Ahmet Erkan Kıdeyş onlar da bu işin hazırlık şeklinde çalışmışlar.

Şimdi, bu insanların burada olması gerekir. Hiçbir nitelik yok, hiçbir vasfı yok. Siyasi parti üyesi olmamalı, siyasetin etkisinin dışına çıkmalı, yani bunun mutlaka kanuna dercedilmesi lazım, tüm kanunlara yazmışsınız bunu. Tüm kanunlara yazdığımız bir konuyu niye buraya yazmıyoruz? Bu vasıfları niye yazmıyoruz? Nitelikleri niye yazmıyoruz? Yani Bakanın yetkisinde, ilkokul mezunu, ortaokul mezunu, lise mezunu... Yani, ben, bunu şey görmüyorum ama tabii ki her eğitim düzeyinden insan bazı kurumlarda görev yapabilir ama bu, ihtisas gerektiren, nitelik gerektiren, bir mesleki bilgi, beceri gerektiren bir konu. Biz buna ilişkin bir önerge hazırlamıştık. Önergemizi yasama uzmanı arkadaşımıza verdik, izninizle bir beş dakika müsaade istiyoruz önergemizi tekrar yazıp sunmak için.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, bu 5’inci maddeyle alakalı TESK Genel Sekreter Vekili aramızda, söz almak istiyor.

Beş dakika süre veriyorum ben kendisine.

Buyurun.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Sayın Başkanım, şahsınızda hazırunu saygıyla selamlıyorum.

5’inci madde üzerine söz almış bulunuyorum. Malumunuz olduğu üzere Türkiye Çevre Ajansının kurulmasında ve kurulurken en önemli unsurlardan bir tanesi depozito yönetim sistemi. Depozito yönetim sistemi de birkaç unsur üzerinden yürüyecek, yürüyecek unsurlardan en önemlisi de perakende sektörü. Perakende sektörünü Türkiye’de temsil eden 2 tane kurum var, bir tanesi Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, diğeri de Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği. Burada depozitoyu bu ürünün toplu alımında, perakende satışında, depozitolu ürünün iade alımında bu 2 kurumun ve sayısal olarak da -bizim teşkilatımız biraz daha büyük- 1 milyon 900 binin üzerinde bir üyemiz var, bizim üyelerimiz bunları teslim alacak. Dolayısıyla depozito sisteminin aksaksız yürüebilmesi, alınan kararlarda uygulayıcılara bunun aktarılmasında sürecin içinde bizim fiilen olmamız gerekiyor. Bu anlamda bizim ajansın hem yönetiminde hem de Danışma Kurulunda yer almamız yönünde bir talebimiz var, bunu bilginize sunmak istedik.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, teşekkür ediyoruz.

5’inci madde üzerinde buyurun Sayın Vekilim.

OYA ERSOY (İstanbul) – Merhabalar.

Dün de ifade etmiştik bu konudaki görüşlerimizi. Öncelikle bir yetki devrinin yapılacağı bir ajans oluşturuluyor ve bu yetki devri, denetim kamu adına yani halk adına bir denetim yapacak bu ajans ve bu ajansın 7 kişilik yönetim kurulunun hangi kriterlerle belirleneceği belli değil. Ancak dün, Sayın Bakan Yardımcısının bir ifadesi oldu özel sektörün de bu yönetim kurulunda olacağı şeklinde, ki bizim

de kaygımız buydu. Bütün yıllardır Türkiye’de çevre konusunda fail olan sermayenin böyle bir yönetim kurulunda olması tamamen sermayeyle beraber bundan sonraki sürecin birlikte yönetileceğine dair bir kurumun oluşturulduğunu bizim için ifade ediyor ve o nedenle bu kriterlerin belirlenmesi lazım. Biz sonuçta bu ajansın bu şekline kesinlikle karşıyız. Halk adına çevreyi, doğayı koruyan, havayı, suyu, toprağı koruyan ve insanca bir yaşam hakkını koruyan bir şekilde denetim yapılması gereken bir ajans olmalıdır eğer kurulacaksa, ki bu, bunu ifade etmiyor bu yasa teklifindeki hâl. Ayrıca Danışma Kurulunda da “üniversiteler, özel sektör ve kamu kurum ve kuruluşlarından” deniyor. Burada da kesinlikle yine özel sektörün olmaması ve çevre konusunda uzman hukukçuların, çevre örgütlerinin ve mühendis örgütlerinin olması gerektiğini düşünüyoruz. O nedenle bu teklifin bu maddesinin geri çekilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Ağralı.

ABDULLAH AĞRALI (Konya) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Başkanım, çok önemli bir çalışma, burada özellikle 5’inci maddenin üçüncü bendinde ajansın organları belirlenirken yönetim kurulu başkanının aynı zamanda kurum başkanı olarak atanabileceği de öngörülüyor. Burada özellikle ücretlendirme konusunda yani hem yönetim kurulu başkanı hem kurum başkanı olarak çift maaşın engellenmesi gerektiği kanaatindeyim. Yani, bu biraz da gönüllülük esasına tabi bir konu. Dolayısıyla, kamuoyunda da yanlış anlaşılmanın engellenmesi adına olabilir. Yönetim kurulu başkanı, kurum başkanlığını da yapabilir ama tek ücretlendirme koşulunun da tanımlanmasının faydalı olacağı düşüncesindeyim.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Selman...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Şimdi, 5’inci madde, tabii, ajansın organ ve birimlerini düzenleyen en önemli maddelerinden bir tanesi. Ajansın 3 tane ana organı var: Yönetim kurulu, başkanlık ve danışma kurulu. Burada ben önce bunların görevlerinden söz etmek isterim. Ajansın karar organı yönetim kurulu; ajansın icra, yürütme organı başkanlık; danışma kurulu ise genel işleyişle alakalı tecrübelerini aktaran, danışmanlık etmek ve tavsiyelerde bulunmak olarak bizim yazdığımız gerçekten sadece danışılan bir kurul olarak konulmuş. Burada danışma kurulunun bu kadar böyle açık bir şekilde, işte, faaliyet alanına temayüz etmiş kişilerle Yükseköğretim Kurulu; kamu, kurum ve kuruluşları; özel sektör diye belirtmemizin sebebi zaten sadece danışman olmaları yani sadece fikir vermeleri... Bir karar organına bu bahsettiğimiz kişiler müdahil değiller. Ajansın karar organı yönetim kurulu üyeleri. O yüzden ajansın vereceği herhangi bir kararda -hani Oya Hanım’ın az önce bahsettiği gibi- özel sektörden vesaire herhangi bir danışma kurulu üyesi karar verme yetkisine sahip değil, sadece danışmanlık yapma yetkisine sahip.

Bir ikincisi, orada bir yanlış anlaşılmayı düzeltmek isterim. Gerçekten çok iyi niyetli bir şekilde böyle çok detaylı bir şekilde yazmamızın sebebi de buydu. Burada kesinlikle özel sektörün eline verilmiş vesair bir ajans yok. Dün de çok açıkça ifade etmiştim, burada bizim asıl hedefimiz, depozito yönetim sistemiyle alakalı özel söylüyorum, bu işi özel sektörle iş birliği hâlinde onları bu işin içine katarak yapacağız ama onlara herhangi bir fayda ya da zarar ya da kâr ya da zarar öngörülüyor. Onlar sadece ürettiği kadar ürünün depozitosunu ödüyor, bunları geri dönüştürdüğü kadar ya da sattığı kadar da depozito ücretini geri alıyor. Başka herhangi bir işlem de kâr ya da zararları yok.

Bu yönetim kurulu üyelerinin vasıflarıyla alakalı bazı vekillerimizin görüşleri oldu. Yani, burası tabii ajansın karar organı olduğu için, zaten burasının gerçekten ajansın aslında en önemli kararlarının verileceği organ olarak tasarlandığı için; belirli vasıflar düşünülebilir, konuşulabilir. Biz bunu dün de

konusmuştuk. Sadece son bir nokta da Başkanım, bir şey söyleyeceğim. Yani, bizim buradaki asıl hedefimiz, çevreyi koruma adına yapacağımız bütün işlemlerde hızlı karar alabilen, bu hızlı karar alma mekanizmalarını da devletin denetim yetkisiyle beraber bir şekilde dengeleme yapabilen bir yapı kurmaktır. Nitekim, kamu tüzel kişiliği olduğu için denetim yetkisini doğrudan alabilir ama bir başkasına bu yetkiyi devredemez, yine kamu adına denetler. Aynı zamanda yaptığı bütün iş ve işlemlerden Sayıştay denetimine de tabidir. Dolayısıyla, aslında hiçbir açık nokta kalmadığını ben düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, 5’inci madde üzerinde 5 adet önerge var.

Aykırlık sırasına göre okutuyorum...

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Vekilim.

METİN ERGUN (Muğla) – Buradaki “hizmet birimleri” ifadesi var. Bunun da kapsamı biraz açıklansa iyi olurdu. Çok muğlak kalmış bu “hizmet birimleri” ifadesi, üçüncü bentte.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Özboyacı, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, az önce Sayın Demirkazık da aslında ifade etti, ben onu da önce bir cevaplayayım. Yani bu sistemin içerisinde piyasaya sürenler, “satış noktaları” dediğimiz perakende, toptancı kişiler, esnaflarımız ve doğrudan tüketicilerimiz yer almakta. Dolayısıyla, aslında sistemin bütün tarafları sistemin içerisinde gayet net bir şekilde aktör olarak yer alıyor ve ben Çetin Bey’e özellikle şunu ifade etmek isterim: Ajansın zaten bu arada bu operasyonu yapacak, koordine edecek bir vasıfla bu arada bulunması zaten en çok esnafları korumak için bir kamu kurulunun, kamu tüzel kişiliğinin bu konuda inisiyatif alması için, ajans aslında o bahsettiğiniz gibi esnaflarımızı korumak için orada var ve daha çok bu sistemin işleyişini teşvik etmek için.

Şimdi, kıymetli milletvekilimizin söylediği bu hizmet birimleri de... Şimdi, büyük bir operasyondan bahsediyoruz yani bakın, yılda 20 milyar adet içecek ambalajı üretiliyor, 20 milyar adet dediğim sadece pet, cam, kâğıt ve metal içecek ambalajları. Dolayısıyla, Türkiye’nin 7 coğrafi bölgesinde iş ve işlem yapacak bir ajanstan bahsediyoruz, bu konuda sürecin bütün paydaşlarını işin içerisine alacak bir ajanstan bahsediyoruz. Sürecin ilerleyişine göre depozito yönetim sistemi tam olarak oturana kadar -ki biz bunu dün de ifade etmiştim- ilk yıl yüzde 70; ikinci yıl yüzde 80, üçüncü yıldan itibaren artık yüzde 90’lara çekeceğimizi öngörüyoruz, İTÜ’den hocalarımızın bütün fizibilite çalışmaları da bunu öngörüyor. Yani 7 bölgenin tamamı incelenmiş, hangi il ne kadar atık üretiyor, hangi ilde ne kadar geri dönüşüm tesisi var, hepsi detaylıca araştırılmış ve bu projeksiyon yani üç yıllık projeksiyon buna göre kurulmuş. Biz de diyoruz ki: Bu sistem üç yıl içerisinde oturana kadar ajansın bu konuda oluşabilecek tıkanıkları aşabilmesi için belirli hizmet birimleri kurması gerekebilir ama bunların evsafı süreç içerisinde karşılaştıkları zorlukları göre değişebilir, anlatabildim mi? Dolayısıyla, kamu tüzel kişiliğini haiz Sayıştay tarafından denetlenebilecek bir ajansın bu konuda elini güçlendirmek adına “hizmet birimleri” diye bir ifade kullanıldı. Bu, biraz da operasyonun gidişatına göre şekillenecek bir olgudur.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Önergeleri okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülen (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Sayın Ersoy...

OYA ERSOY (İstanbul) – Biraz önce ifade ettik.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

5'inci maddenin (1)'inci fıkrasına eklenmek üzere kurula üye olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır.

a) Kurulun görev alanındaki konularda en az 5 yıl deneyim sahibi olmak ya da akademik çalışma yapmış olmak,

b) 14/7/1965 tarihli Devlet Memurları Kanunu'nun 48'inci maddesinin (A) bendinin 1, 4, 5, 6, 7 numaralı bentlerinde belirtilen nitelikleri taşımak,

c) Herhangi bir siyasi parti üyesi olmamak,

d) En az dört yıllık lisans düzeyinde yükseköğrenim görmüş olmak,

e) En az 1 üye çevre mühendisi odası önerisi, en az 1 üye ilgili kâr amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşlarından, en az 1 üye ajansın faaliyet alanında çalışmış akademisyen olmak,

Gerekçe:

Liyakati sağlayabilmek.

Vecdi Gündoğdu

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sevgili arkadaşlar, verdiğimiz önergeyi arkadaşımız okudu. Yani öncelikle Komisyon üyesi arkadaşlarıma soruyorum, vicdanen şurada olumsuz bir şey var mı? Ne istiyoruz biz? Bir siyasi parti üyesi olmasın yani burası kamu kurumu olacak. Kamu kurumu niteliğinde olduğunu yazıyoruz kanuna. Bir siyasi etki olmasın, orada teknokrat niteliğinde insanlar çalışsın. Ha, geçmişte siyasi parti üyesi olabilir, göreve geldiğinde siyasi parti üyeliğinden istifa etsin. Devlet memuru niteliği taşıyın. “Devlet memuru niteliği” ne demek? Sabıkası olmayacak, geçmişte bir suç işlememiş olacak; devletin, devlet memurluğunun vakar ve haysiyetine yakışan davranışlarda bulunacak; neyse yani bu şartları taşıyın. Dört yıllık üniversite mezunu olsun. Şimdi, burada dünyadaki örnekleri anlatıyoruz; yüzde 90, yüzde 98 geri dönüşüm sağlanıyor. Burası nitelikli bir iş. “Bununla ilgili çok nitelikli bir yazılım yazılacak.” diyor Sayın Bakan Yardımcısı, kanun teklifini hazırlayan arkadaşlar. Yani bu kadar nitelikli, entelektüel düzeyi yüksek olacak bir yerde yükseköğrenim görmüş üniversite mezunu olmasın mı? Üniversite mezunu olması lazım. Burada bir meslek odası var, Çevre Mühendisleri Odası; konu çevreyle ilgili. Çevre Mühendisleri Odası 1 tane öneride bulunsun yönetim kuruluna ya da 3 tane öneride bulunsun, birlikte bunu düzenleyebiliriz. 3 öneriden 1 tanesini Bakan

belirlesin, alanında çalışmış bir tane akademisyen olsun. Şimdi Selman kardeşimiz dedi ki: “Ben İTÜ’deki mühendislerle, hocalarımla çalıştım; ben de İTÜ mezunuyum, hocalarımla çalıştım.” Ben biliyorum ki bunun ilk hazırlanma aşamasında Boğaziçi Üniversitesinden de hocalar var, 2 tane hoca var. Şimdi, bunun dışında çok nitelikli hocalarımız var dünyayı bilen, tanıyan, bu işle ilgili; bunlar da olsun, 1 tane de bunlardan olsun yönetim kurulunda. Yani bizim istediğimiz şey kâr amacı gütmeyen sivil toplum örgütleri yani “WWF’le çalıştık, onlardan faydalandık.” dedi Selman kardeşimiz. WWF gibi bir sürü doğa derneği var, buğday derneği var, ÇEVKO var, TURMEPA var, bir sürü kurum var. Bununla ilgili, bunlardan da 1 tane seçilsin yani bunun kanuna konulmasını istememiz çok mu? Bu vasıfları taşıyan insan... Bu, işin hayrına; doğru bir iş yapalım hep beraber. Dolayısıyla, ben bu yapıcı teklifimizi tüm Komisyon üyelerinin de katılımıyla beraber yapalım, böyle geçirelim diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Evet, söz almak isteyen var mı?

Selman Bey, Sayın Vekilim, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, aslında ben belli konularda bu maddeye katılıyorum ama yani daha önce yapılan kanunlarda, daha önce böyle kurulan ilgili kuruluşlarda ya da kamu tüzel kişiliklerinde de doğrudan metne yazılmayan bazı ifadeler var bu önergede. O sebeple ben biraz daha ajansın amacına yönelik bir değişiklik yapılacaksa yapılmasını daha doğru buluyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde başka söz yok.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Vekil.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Komisyon olduğunu bize gelen bilgiden öğrendim de tabii ki güzel bir yasa hazırlanıyor. Arkadaşlarımız eksikliklerini iletiyorlar, çok da haklılar bu konuda. Yeni bir gelişme oldu, ben de o konuda Komisyona gelip bunu açıklama ihtiyacı hissettim. Konu rüzgâr enerji santralleriyle ilgili. Ülkemizin enerji ihtiyacı var, tabii ki temiz enerjiye daha çok ihtiyacı var; kesinlikle karşı değiliz, rüzgâr enerji santrallerinin olmasından yanayız ancak akşam bir köy muhtarımız beni aradı, onun üzerine ben de bugün çalışmaları yürütüyorum. Hazır böyle bir Komisyon da toplanmışken, bu konuyu da gündeme getirmek istedim. Şöyle ki: “Bizim köyümüzün yanına direk diyorlar, yani rüzgâr direği diyorlar, rüzgâr santrali kuruluyor.” dedi. “Peki sizin haberiniz var mı bu işten?” dedim. “Bizim haberimiz yok.” dedi. Yani düşünün, siz sabah tarlaya gideceksiniz, birdenbire tarlanın etrafında önceden belirlenmiş bir yere -köylünün, muhtarın, kimsenin haberi yok, ben o ilin milletvekiliyim, benim haberim yok- direk dikiliyor, orada sulama boruları falan kırılmış. Daha sonra ben firmaya ulaştım. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) lisansı vermiş, 10 megavat enerji sağlanacak bir santral, bütün izinler alınmış, söz konusu saha korunan alanların içerisinde değil. Yani iyi bir şey de, kimsenin haberi yok. “Ben yaptım oldu.” projesi olmamalı yani en azından bunun bir yolu, yöntemi vardır. 5 tane köy etkilenecekmiş, o köylerin muhtarlarının haberi yok yani direkler dikildikten sonra haber verilmiş ve kamulaştırma yapılmamış. Firmayla konuşuyorum, “Kamulaştırma için başvuru yapıldı, daha Tapu Kadastroyla görüşülüyor.” diyorlar. Yani şuna benziyor: Ben şimdi sizin arabanızı alıyorum, diyorum ki: Bu bana lazım, kamu yararı var, devlet buna el koyuyor, parayı sonradan vereceğim. Vatandaşımız ne der? “Ya, tabii ki devlete lazımsa alabilirsin.” der ama en azından “Ne zaman ödeyeceksin? Nasıl yapacaksın?” diye bilgi verilmesini ister. Şimdi, vatandaş da tarlasına gidecek, birdenbire rüzgâr santralini görüyor, direkleri görüyor, “Bu nedir?” diye merak ediyor. Ben bunu bu Komisyon

dile getirmek istedim, onun için söz aldım. Bu tip şeyler yapılmamalı. Tüm izinler de alınmamış ve “ÇED Gerekli Değildir” kararı var. Niye acaba “ÇED Gerekli Değildir” kararı var? Her türlü çevre yatırımında biz ÇED kararı almak zorunda değil miyiz? Belki de doğaya bir zararı da vardır yani belki yeri değiştirilebilir. Dolayısıyla, bunu burada dile getirmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sonraki önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin (2)’nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) Yönetim Kurulu; Ajansın karar organı olup, yedi üyeden oluşur. Yönetim Kurulu; en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, meslekleri ile ilgili konularda kamu kurum ve kuruluşları veya özel kuruluşlarda en az beş yıl süreyle görev yapmış, mesleki açıdan yeterli bilgiye, deneyime ve Devlet memuru olma niteliğine sahip kişiler arasından Bakan tarafından üç yıl süre ile görevlendirilir ve üyeler gerektiğinde süresi dolmadan görevden alınabilir.”

Sadık Durmaz

Yusuf Ziya Yılmaz

Muhammet Müfit Aydın

Ankara

Samsun

Bursa

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi önergeyi okuttunuz. Bizim verdiğimiz önerge ile sizin verdiğiniz önerge arasındaki fark ne? Biz diyoruz: Siyasi parti üyesi olmasın. Devlet Memurları Kanunu’ndaki nitelikleri haiz olabilir ama bir siyasi parti üyesi olabilir, bunu dercedelim kanuna. Bunu bütün kanunlara yazmışız daha önce.

2) Diyoruz ki: En az 1 üye Çevre Mühendisleri Odasından -Çevre Mühendisleri Odası Başkanımız burada, o da geldi, konuştu, davet ettik buraya- en az 1 üye kâr amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşlarından -Sayın Bakanın birlikte çalıştığı kuruluşlardan bahsediyoruz- 1 üye de akademisyen olsun diyoruz yani ilave olarak. Yani bu Komisyonunda bu uzlaşmayı sağlamak bu kadar mı zor? Yani bu uzlaşmayı sağlayamazsak Çevre Komisyonu nasıl hepimizin ortak komisyonu olacak, bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Sayın Selman, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Çok Kıymetli Başkanım, ben Murat Bakan Vekilimize çok teşekkür ediyorum yapıcı katkılarından ötürü. Gerçekten, Yönetim Kurulu üyelerimizin vasıfları arasında en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş, daha öce meslekte tecrübe edinmiş, alanında uzman kişileri aramamız, evet, uygundur bizim için de. Zaten burada hep, başından beri söylediğimiz gibi, bizim niyetimiz üzüm yemek, sonuç alabilmek, çevremizi koruyabilmek, döngüsel ekonomimize katkı sağlamak. Zaten burada bulunan “devlet memuru olma niteliğine sahip” ifadesi bizce bu, Murat Bey’in endişe ettiği konuyu da kapsamaktadır, ben böyle inanıyorum. Dolayısıyla, ben katkılarından ötürü de kıymetli vekillerimize teşekkür ediyorum. Bence de olumlu bir önerge Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

Önerge üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Son önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasının "Danışma Kurulu" ibaresinden sonra "Ajansın Faaliyet Alanlarında temayüz etmiş kişiler ile" ibaresinin çıkarılmasını ve "Çevre alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları, Çevre Mühendisleri Odası, yükseköğretim kurumu, özel sektör ve kamu kuruluşlarının çalışanları arasından olmak üzere on bir üyeden oluşur ve üyeler Bakan tarafından üç yıl süre ile görevlendirilir. Üyeler gerektiğinde süresi dolmadan Bakan tarafından görevden alınabilir." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Metin Ergun

Zeki Hakan Sıdalı

Muğla

Mersin

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

METİN ERGUN (Muğla) – Gerekçe...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun Teklifinin 5'inci maddesinin (4)'üncü fıkrasındaki "Ajansın faaliyet alanlarında temayüz etmiş kişiler" ifadesinin muğlaklığı nedeniyle çıkarılması, sonrasında kamu ve özel sektör kuruluşlarında çalışanların yanı sıra kanunun çevre konusundaki kapsamlı faaliyetleri dolayısıyla Ajansın Danışma Kurulunda Çevre Mühendisleri Odasından ve çevreyle ilgili alanlarda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin bulunması, Ajansın sağlıklı kararlar alabilmesi ve çevre konusunda daha duyarlı faaliyetler yürütülebilmesi için elzemdir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Teşekkür ediyorum.

5'inci maddeyi yapılan değişikle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

Ajans personeli

MADDE 6- (1) Ajansta, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi personel istihdam edilir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 6'ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, iyi ki ben varım Komisyonunda, bir bakan var yani. Mecliste bakan yok, Komisyonunda bakan yok, bakanları bulana aşk olsun. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminden önce geliyordu bakanlar, Mecliste sorguluyorduk, anlatıyorduk, kızılıyorduk, yargılıyorduk,

her şeyi yapıyorduk şimdi bakan yok Mecliste. Komisyonda bakan geliyordu, sunum yapıyordu, bakan yok. Sağ olsun Bakan Yardımcımız geliyor ama... Eksiği doldurmuş oluyoruz böylelikle en azından soyadımızla.

Şimdi, 6'ncı madde: Ajansa, İş Kanunu'na tabi personel istihdam edilir. İş Kanunu'na tabi personel istihdam edilsin, sıkıntı yok ama biz kamucu bakış açısıyla bizim kamu personelimizin bu işleri fazlasıyla yapabilecek nitelikte olduğunu görüyoruz. Milletvekillerinin arasında çok sayıda arkadaşımız var kamudan gelmiş, yetişmiş; valiler var, kaymakamlar var. Burada kanun teklifini hazırlayan arkadaşımız, kamuda çalışmış bir arkadaşımız sanırım, değil mi?

Sağında oturan milletvekilimiz Sadir ağabey kamudan gelmiş, yetişmiş. Demek ki kamu, Türkiye'de hesap uzmanları, vergi müfettişleri, her düzeyde çok çok nitelikli, dünyayı gören, bilgi becerisi çok yüksek... Yine Mehmet Emin Birpınar arkadaşımız, yıllarca kamuda yetişmiş bir arkadaşımız, hem akademisyen hem kamuda çalışmış, il müdürlüğünden gelmiş bir arkadaşımız. Biz kamudaki personelimizle bu işleri zaten yapabiliriz. Burada bizim derdimiz bu iş özelleşecek... Dışarıdan, bu İş Kanunu'na tabi personel derken kendinize, iktidar olarak yeni bir istihdam alanı mı yaratacaksınız? Yeni insanlar mı gelecek kamuda çalışanların dışında, kamuda aradığımız kriterlere sahip olmayan, onun akrabası, bunun eşi, bunun dostu, bunun yakını; yaşadık bunları. Dolayısıyla bu noktada bu maddeyi eleştiriyoruz. Kamuda çok nitelikli personelimiz var. Ajans da kamu tüzel kişiliği niteliğinde ise eğer kamudaki personel değerlendirilsin, çok sayıda nitelikli çevre mühendisi var iş arayan. Çevre mühendisi arkadaşlarımızdan da buraya personel alınsın ve kamu personeli olarak görev yapsın diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Vekilim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Zaten 6'ncı madde, burada 3'üncü maddedeki niyeti açık ve net bir şekilde ortaya koyuyor. Biz buranın kamu tüzel kişiliği olmadığını ve özel tüzel kişilik olduğunu zaten söylemiştik. Siz yönetim kurulunda -bakan yardımcısı başkan olarak atanır ya da bakan- birini atayacaksınız. Onun haricindekilerin tamamı zaten devlet memuru olmayacak benim gördüğüm kadarıyla. Burada da zaten İş Kanunu'na göre personel istihdam edeceksiniz. Peki kamu tüzel kişiliğinde imzayı kime attıracaksınız burada? İşçiye mi attıracaksınız, işçi mi atacak imzayı? Kim yapacak, harcama yetkilisi kim olacak burada, nasıl olacak bu? Kamu tüzel kişiliği diyorsunuz ama burada kamu tüzel kişiliğini temsil edecek olan memur nerede? Bütün her şeyi, atayacağınız bakan yardımcısı yapacak. Yani burada, bu personel hangi usullere göre alınacak. Biliyoruz ki bu iktidar bu personel alım işlerinde, özellikle bu tür alanlarda sabıkalı. Burasının bir istihdam alanı, siyasetin rahat ettirilme alanı, siyasetçinin isteklerinin yerine getirilme alanı olarak kullanılması, “siyasetüstü kurum” dediğimiz çevrenin ya da “siyasetüstü” dediğimiz çevre konusunda hassas bir Ajans kuruyoruz, niyetin iyi olduğunu düşündüğümüz ve bildiğimiz bir Ajans kuruyoruz ama maddelerin içine girdikçe bunların suistimal edilebileceği alanları da hep beraber yaratıyoruz, oluşturuyoruz burada; hep beraber yapıyoruz bunu. Bugün siz yaparsınız o işi, yarın biz gelir, biz yaparız, başka gün başka siyasi iktidar gelir o yapar. Yani kanun yaparken bu tür şeylerin çerçevesini iyi çizmek gerekir, buralara açık alan bırakmamak gerekiyor. Sana göre, bana göre, bize göre bir şey yapmamak gerekiyor ama gördüğümüz kadarıyla böyle yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz gibi gözüküyor. Burada siyasetin etkin olacağını görüyoruz yani bu personelin niteliği bir yönetmeliğe bırakılmamalı, burada bir çerçeve çizilmeli.

Ajansta neden Bakanlık personelini istihdam etmiyoruz? Yani kamu bu kadar sıkıntıdayken yeni personel almaya gerek var mıdır, yeni istihdama gerek var mıdır? Çevre ve Şehircilik Bakanlığının bu konuyla ilgili memurları ne olacak, onlar atıl duruma mı düşecek Sayın Bakanım? Yani onlardan faydalanmayacak mıyız, onlar burada olmayacak mı, görevli, yetkili olmayacak mı onlar burada? Zaten yetkiyi devrediyorsunuz Ajansa. Yetkiyi de devrettiğinize göre o personel de orada kalacak. İş Kanunu'na göre de buraya personel alacaksınız. Yani burada bir kamu tüzel kişiliği olmadığı, buranın bir özel tüzel kişilik olduğu açık ve net bir şekilde gözüküyor. Ne kadar personel alacaksınız mesela buraya; kaç tane, ne kadar? Nasıl bir şema var burada, nasıl bir istihdam şeması var burada? Bunların hepsinin belirlenir olmasına büyük ihtiyaç var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

Sayın Çepni...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Teşekkürler Başkan.

Biz kaygılarımızı ifade ediyoruz mütemadiyen fakat her maddede aslında bu kaygılarımızı besleyen gelişmeler oluyor. Şimdi, yani yönetici kadroların seçimi meselesi, diyelim ki parti üyesi olmaması öneriliyor ve bu bile aslında kabul edilmiyor. Oysa bu çok basit, çok bildiğimiz, hayatın her alanında belki de çok karşımıza çıkan bağımsızlık ilkesine bağlı bir şey. Buradan, biz zaten Türkiye’de Anayasa’nın mahkemelerin verdiği kararların şirketler tarafından tanınmadığı ve yerel yönetimlerin de buna destek olduğu örneklerle dolu yaşıyoruz yani şimdi, tablo bu. Dün Alamos Gold örneğini verdim yani düşünün ki bizim ülkemizde bir dağ bir yabancı şirket tarafından işgal edilmiş durumda ve kimse çıkaramıyor bunu. Şimdi, biz bununla uğraşırken hep birlikte yani şirketlerden uzaklaşmak, onları bu sürecin dışına atmak, sermayenin dışına atmak gerekirken biz hâlâ bunun organizasyonunda, inşasında kamu kurumu niteliğinde olmayan, tüzel bir nitelikte, aslında sermayenin kendisi bir holding kurar gibi bir çalışma içerisindeyiz. Dolayısıyla, bu asla kabul edilebilir değil. Yani yaptığımız şey ne kadar anlaşılıyor bilmiyorum ama çok büyük bir hata yaptığımızın farkına varmak lazım. Yani bunun gelecekte yaratacağı sonuçlar bugün yarattığından çok daha fazla olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Selman, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, bu Ajans personeliyle alakalı bazı soru işaretleri varsa onları gidermek isterim. Yani “Buraya memur mu imza atacak? Burası özel tüzel kişilik.” diyor. Hayır, dün de ifade ettik, burası net bir şekilde kamu tüzel kişiliğidir çünkü ilgili bir Bakanlığa bağlıdır ve burada kamu tüzel kişiliği olarak ihdas edilen, kurulan bu Ajansın Yönetim Kurulu karar organıdır ve Yönetim Kurulu Başkanı da bu karar organının başkanıdır. Dolayısıyla, burada sade, herhangi bir memurun imza atma durumu söz konusu değil. Bugün yapılan hiçbir işte yani “Burada çok büyük bir operasyon düzenlenecek.” diyoruz, burada imza yetkilisi de vardır, buranın kamu tüzel kişiliği olduğu da gayet açıktır.

“Bakanlık personeli çalışmayacak mı?” diye sordu Ednan Bey. Burada da Beşinci Bölüm’de “Geçici görevlendirme” başlığı altında bizim “Geçici Madde 1” diye bir madde teklifimiz var. Burada -aynen okuyorum- “Ajansın faaliyetlerine başladığı tarihten itibaren 5 yıl süreyle, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25 inci maddesi uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarının personeli Ajansta görevlendirebilir.” diyoruz. Dolayısıyla, Bakanlığın uygun gördüğü ve “ek 25’inci” -orası çok önemli bir detay- “ek 25’inci maddesi uyarınca” diyor, onun da evsafını belirliyoruz. Bu

şartlar içerisinde bunun ücretini normalde ait olduğu, tabi olduğu kurumun ödeyeceği şekilde, sadece ajans faaliyetlerine katkı sunmak için burada geçici personel görevlendirilebiliyor. Bu sorunun da cevabı budur. Neye göre personel çalışacak? Birazdan ona da geleceğiz.

Madde 10’u ben burada okumak isterim: Yönetmelik belirleniyor “Bu kanunun uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.” Bu kanunun birçok maddesi ama 6’ncı maddesi yani şu an görüştüğümüz maddesinin uygulanmasına ilişkin çıkarılan yönetmeliklerde “Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınır.” deniyor dolayısıyla burada rastgele bir personel alımı yok; bunun da evsafi, niteliği düşünülmüş durumda Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan söyledi, Bakanlar yok ama şimdi siyaseten milletvekili, millet iradesiyle gelen 2 arkadaşımızın burada, hem Selman Özboyacı’nın hem Sait Kirazoğlu’nun uzun süreden beri hazırladıkları bir kanun teklifi bu. Burada aynı dilden konuşuyoruz, aynı dilden konuştuğumuz için de milletvekilleri arasında, siyasi partiler arasında farklı görüş olabilir ama bir uyum var. Ben tekrar bu 2 arkadaşımıza teşekkür ediyorum. Bu kanun teklifi hakkında önergeler var.

İlk önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge hakkında söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun teklifinin 6’ncı maddesinin “657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na tabi Bakanlık personeli istihdam edilir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vecdi Gündoğdu

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge hakkında söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, aslında olması gereken bu: Bizim çok nitelikli kamu personelimiz var. Zaten bu işi özelden alacağınız personellerle yapamayacağınızı bildiğiniz için arkadaşlar, geçici maddeyle, kamu kurum ve kuruluşlarını geçici madde 1’le “Personel ajansta görevlendirilebilir.” demişsiniz yani bunu itiraf etmişsiniz ama “İş Kanunu’na tabi kamu personeli KPSS’ye girmesin, eşimiz dostumuz, akrabamız, AK PARTİ bilmem hangi ilçenin başkanının kızı, öbür ilçe başkanının oğlu, bunları nasıl istihdam ederiz”

diye buraya “İş Kanunu’na tabi” yazmışsınız, anlaşılan o. Bizim kanun teklifimiz kamu için, devlet için çok daha uygun dolayısıyla bu kanun teklifinin bizim değişikliğimizle, oy birliğiyle geçeceğine olan inancımla desteğinizi bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Özboyacı...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ben de kıymetli Sayın Bakan’a çok teşekkür ediyorum. Bizim, gerçi burada milletvekilleri olarak, yasama erki olarak sunum yapmamızı... Galiba eski Bakanların sunum yapmasını daha çok özlüyor Sayın Bakan ama ben yine de burada hep beraber bir çaba sarf ettiğimizi düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Soyadı Bakan olduğu için.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Evet, bir de şöyle: Zaten Bakan var bu Komisyonunda, teşekkür ediyoruz, ekstraya gerek yok. Bu konuyla alakalı gerçekten Gaziantep Milletvekilimiz Sait Kirazoğlu Bey’in de herhâlde ifade edecekleri var ama kendisinin bu konuda ciddi bir tecrübesi var, devlet tecrübesi var, o konuda ciddi bir katkı sağladı bütün teklife ve ben açıkça şunu ifade etmek isterim: Biz, az önce oluşan soru işaretlerini gidermek adına dedik ki: “Geçici maddemizde bu ifade yer alıyor.” Yani biz “Bu ifade yer alıyor.” demeden önce “Niye burada kamu personeli çalışmıyor?” denilmişti ama onların hepsi zaten öngörüldü. Şu anda, dünden beri anlattığımız gibi bu bir kamu tüzel kişiliği evet ama özel sektörü için içine katacak ve çok güzel bir operasyon yürütecek, esnek çalışabilecek, etkin çalışabilecek bir yapı olması lazım. Bu sebeple gerekli görülen alanlarda masraf etmemek için evet, nitelikli kamu personelimiz burada çalışabilir, bunu da düşündük ama özel bazı durumlarda nitelikli işler yapmak için de İş Kanunu’na tabi olarak, neticede kanuna tabi olarak buraya personel alınacak. Bu konuda herhangi bir çelişki yoktur Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Bizler de teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Arslan.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Yani şimdi burada büyükşehir belediye başkanlığı yapmış çok değerli bir büyüğümüz var, ağabeyimiz var, o da çok iyi bilir; bir işi devlet memuruna ya da devletin o kamu tüzel kişiliğine yaptırıyorsanız bir tane şirket kurarsınız ya da bir şirket vardır, gidersiniz, bir ihaleye çıkarsınız, o şirkete ihaleyi aldırırsınız, ondan sonra o belediye şirketi üzerinden istediğiniz gibi istihdam yaratırsınız, istediğiniz gibi birilerini oraya getirip işe alırsınız, istediğinizi müdür yaparsınız, istediğinizi görevden alırsınız, istediğinizi genel müdür yaparsınız. Bu Ajansın yapısı bu maddeyle biraz ona dönüyor. Yani şimdi, biz tali yollara giriyoruz. Yani Bakanlığın asıl görevi olan, yapması gereken, kendi bünyesinde çözmesi gereken bir işi... Tamam, bir ajans kurulmasına karşı değil ama ajansın en azından içini bu şekilde boşaltmayalım yani belediye şirketine dönüştürmeyelim. Belediye şirketlerinin nasıl çalıştığını biliyoruz. Bu Ajans bu yapısıyla, bu şekliyle belediye şirketine benziyor. Bizim anlatmaya çalıştığımız o. Tecrübe yok, Bakanlık personelinin beş sene faydalanacaksınız, beş sene sonra ne olacak? O bakanlık personelinin orada bırakmış olduğu görevlere, imza atmalara, birtakım işleri yapmalara, tahakkuklara kim imza atacak? Bu İş Kanunu’yla işe aldığımız işçi atayacak, onu çünkü... Belediye şirketlerinde de öyle değil mi Sayın Başkanım; genel müdür işçi olmuyor mu, İş Kanunu’na tabi değil mi, SGK’li olmuyor mu? Genel müdür yardımcısı, müdürü, bilmem nesi buradan

bu şekilde işçiler arasından görevlendirilmiyor mu, sizin tasarrufunuzda olmuyor mu? Oluyor, 657'ye tabi değil, ya da devletin çizmiş olduğu o sınırlar içerisinde değil bu iş. Bu iş sanki biraz o alana kayıyor. Bizim kaygımız bu.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim Sayın Arslan.

Sayın Özboyacı...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayın Başkan, çok uzatmadan cevap vermeye çalışacağım.

Az önce, İYİ PARTİ milletvekilimizin de bu hizmet birimleriyle alakalı endişesini belirttiğinde verdiğim cevapta demiştim ki: Bu Ajansın işlevini görebilmesi için aslında üç yıllık bir projeksiyon öngörülüyor. Üç yıl sonunda yüzde 90 geri dönüşüm sağlanacak diye inanıyoruz ve bu sistem üç yıl içerisinde tamamen oturmuş, yüzde 90 geri dönüşüme ulaşmış şekilde kurulduğunda zaten bu Ajansın ne daha fazla personele ne bütçeden daha fazla gelire ihtiyacı olacak, sistem kendi kendine dönecek. Bunu tekrar ifade etmek isterim. Yani o beş yıl görevlendirme hususu da tamamen bununla alakalı.

İkincisi: Bakın, dünden beri Almanya, Danimarka, Hollanda örnekleri veriyoruz, bunlar yüzde 92-yüzde 95 bu işleri başarmış diyoruz. Burada, Almanlar da, Hollandalılar da, Danimarkalılar da bu işleri aynı bizim ajansla yapmaya çalıştığımız gibi yapmışlar. Bu konuda o yüzden herhangi bir boşluk yok.

Ben Ednan Bey'in iyi niyetiyle söylediği bu durumu biliyorum ama biz de aynı iyi niyeti taşıyarak, buradan herhangi bir sıkıntı yaşanmaması adına, operasyon kurulana kadar yani Depozito Yönetim Sistemi tam olarak işleyene kadar burada böyle bir yapıya ihtiyaç var, daha sonra sistem kendi kendini döndürecek. O sebeple kuruluş aşamasında bazı zorlukları hemen aşabilmek için böyle kurgulanmış durumda. Bu durumda herhangi bir çelişki yok. Kamu tüzel kişiliği olduğu için Sayıştay denetimine tabi. Bir sıkıntı yok.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

Ben önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Mali haklar

MADDE 7 - (1) Ajans Başkanına mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan bütün ayni ve nakdî ödemelerin bir aylık toplam net tutarı; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenen emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarının iki katını geçmemek üzere Yönetim Kurulunca belirlenir. Ajans başkan yardımcılara ve personeline yapılan ödemeler, Ajans Başkanına yapılan ödemeyi geçmemek üzere Yönetim Kurulunca belirlenir.

(2) Ajans Yönetim Kurulu başkan ve üyelerine, bu görevleri nedeniyle ayrıca 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 34 üncü maddesine göre kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen tutarda ödeme yapılır.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 7'nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, Ajans Başkanına mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılan ayni ve nakdi ödemelerle ilgili diyoruz ki: “375 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin ek 11’inci maddesi uyarınca belirlenen emsali personele -bakın emsali yani o emsaldeki personelden bahsediyoruz- mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarının iki katını geçmemek üzere.” Ya, arkadaşlar, emsali personelin niye 2 katı maaş ödüyoruz biz? Emsali personel ne ise o maaşın ödenmesi lazım. Kanun hükmünde kararname çıkarmışız, 1989 tarihinden beri bu kanun hükmünde kararname uygulanıyor.

Hani, kamuoyunda milletvekillerinin aldığı maaş çok eleştirilir “Çok maaş alıyor vesaire.” diye; bunun üzerinden polemik yapılır. Asıl eleştirilmesi gereken, kamu iktisadi teşebbüslerinde, yönetim kurullarında, yönetim kurulu başkanlarında, burada bu tür kurduğumuz ajanslarda verilen maaş milletvekili maaşının neredeyse 2 katı. Yani, ben anlayamıyorum; bakanlık düzeyine gelmiş, bakan olmuş, bakanın kurduğu ajans, bakanın görevlendirdiği ajans bakandan fazla maaş alıyor. Müsteşar olmuş, müsteşar olmak için memurluk yapmış, meslekte yükselme sınavına girmiş, memurluk yapmış, şube müdürü olmuş, daire başkanı olmuş, müsteşar yardımcısı olmuş, bakan yardımcısı olmuş; ajansa başkan atıyoruz, müsteşar yardımcısından, müsteşardan, bakan yardımcısından, bakandan çok maaş alıyor. Bu doğru değil arkadaşlar. Yani o zaman kamuda niye çalışsın insanlar? Bunca yıl niye emek versin; yirmi beş sene, otuz sene? Büyük işlerin altına imza atsın, sorumluluk altına girsin, niye girsin yani? Emsal personel neyse ona verilen mali ve sosyal haklar verilsin ama emsali personelin 2 katı sosyal hak ve maaş vermek doğru değil.

Büyükşehir belediye başkanlığı... Samsun Büyükşehir Belediye Başkanlığı yaptı, kaç lira maaş aldı Sayın Ağabeyimiz? İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ne kadar maaş alıyor biliyor musunuz? Yani onun 2,5 katı maaş veriyoruz; doğru değil. Yani kamuda bir istikrar olması lazım, bir düzen olması lazım. Buralar, birilerinin mücadele ettiği, birbiriyle savaştığı “Ben buradan bu kadar gelir elde edeyim.” diye mücadele ettiği yerlere dönüşür; doğru değil. Emsali neyse o şekilde -zaten bu konuda teklifimiz de var- olmalı diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

Sayın Çepni...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Evet, burada da çok enteresan bir durumla karşı karşıyayız. Çünkü bir çok maddede aslında teklif sahibi vekil arkadaşımız “Zaten bunlar düzenlenecek; çok detaya girmedik, esas mantığını ortaya koyduk.” dedi sorduğumuz bir çok soruya mesela. Ama burada nedense rakam belirliyor, neredeyse yani 2 katı rakam belirliyor. Peki, burada amaç ne? Yani burada mesela bu madde tümünden çıkartılsa biz şunu biliriz: Yani denk kurum maaşları neyse bu Yönetim Kurulu da onu alacaktır yani bunu kimse sormaz “Bunun maaşı nedir?” falan diye çünkü bilinir, belirgindir. Niye bu konulmak zorunda hissedilmiş ve niye bu kadar yüksek bir oran doğrudan tarif edilmiş? Yani bu, gerçekten hem rahatsız edici hem adaletsiz, hukuksuz, eşitsiz bir uygulama. Bunun tümünden çıkması gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Arslan, buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yanlış hatırlamıyorsam bu Turizm Tanıtım Ajansını kurduğumuz zaman orada herhangi bir maaş tanımlanmamıştı, orada herhangi bir maaş yoktu. Yani bu Ajanstaki Yönetim Kuruluna neden bir maaş tanımlıyoruz biz? Onu anlamış değilim.

İkincisi: Yani şimdi, kamu kurumunda görevli biri buraya görevli olarak atandığında, zaten kamuda çalışması gereken süre nezdinde gelip burada görev yapacak, sabah sekiz akşam beşten sonra çalışmayacak yani mesai saati içinde gelecek, ek bir görev olarak burada da hizmet verecek. E, zaten maaşını alıyor bu adam; bir daha burada neden bir maaş tanımlıyoruz bu kişiye biz? Neden çift maaş oluyor burada? Biraz evvel bir arkadaşımız da burada belirtti, hem Başkan hem Yönetim Kurulu Başkanı olursa ne olacak? Atıyorum, kamu kurumunda görevli, hem Başkan hem Yönetim Kurulu Başkanı; burada 3 maaş olur. Yani bu arkadaş izin gününde gelip çalışmayacak ki burada. Eğer bunun dışında, yani kamudan herhangi bir maaş almıyorsa bir kişi ona bir maaş tanımlanabilir, eğer kamu kurumunda bir görevliyse, bir yetkiliyse buna cüzi bir şey tanımlanabilir, ek bir şey tanımlanabilir. Bizim arkadaşlar bir hesaplama yaptı 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 11'inci maddesi uyarınca belirlenen emsal ve mali bilmem nelerle ilgili... Arkadaşlarımız hesaplama yaptı, ajans başkanının takribî maaşı 30 bin TL civarında, 30 bin TL arkadaşlar. Biz buradaki arkadaş, yani devlette görevli, maaşını alan birini biz burada görevlendireceğiz; bu arkadaşımız çalışması gereken, görevinde olması gereken saatte gelecek burada çalışacak, bir de buna 30 bin lira maaş vereceğiz. Bu çok adil durmuyor, bu doğru da durmuyor. Yani bu, atamayı yapan Bakana da haksızlık olur ya, Bakan bu kadar maaş almıyor ama atadığı adam Bakandan fazla maaş alıyor. Yani bu biraz sıkıntılı bir madde; arkadaşlar, bunun üzerinde çalışalım, gerçekten bunun üzerinde çalışalım.

Bakın, bu, kamu vicdanını yaralar, gerçekten kamu vicdanını yaralar. Bizler milletvekili olarak maaş alıyoruz, buradaki vekillerimizin hepsi bilir, yemeğimiz bizden, uçak paramız bizden, benzin harcamalarımız bizden, her şeyimiz bizden olmasına rağmen bir sürü eleştiriye maruz kalırız. Otel paralarımızı kendimiz öderiz, kimse ödemez, ek bir şey yoktur ama milletvekillerine bile bu konuda toplumda bu kadar hassasiyet varken bizim kurduğumuz, Bakanlığın atadığı bir ajansın yetkilisine bu kadar maaş verilmesi bana çok doğru ve ahlaki gelmiyor.

Bu kurum personelleri arasında, Bakanlık ile ajans personeli arasında bir maaş farkı olursa, burada daha fazla alırsa Ajanstaki memur ya da işçi Bakanlıktaki personeli de yaralarız ya, onun da çalışma şevkini zedeleriz, iş barışını bozarız. Aslında, bunları burada iyi bir şekilde ele alıp net bir şekilde belirlememize de ihtiyaç var. Yani biz her şeyi yönetmeliğe havale edersek burada bir irade devri yaparız. O irade devrini yaptığımızda o yönetmeliği hazırlayan kişilerden, belki o yapının içinden biri atanacak ya burada, adam maaşının gitmesini, cebine ek bir gelir girmesini engeller mi? Bunu burada engelleyecek olan biziz, bunu burada düzenleyecek olan biziz; kamunun vicdanı biziz, milletin bizden de beklediği budur. Yani ajans kuruyoruz, Turizm Tanıtım Ajansı, oraya maaş vermiyoruz, buradakilere maaş veriyoruz. Bu doğru değildir, bunun düzeltilmesi gerekiyor. Yani bunu konuşalım Sayın Başkanım, arkadaşlar; bunu gerçekten konuşalım, bu maaş işini düzeltelim, bu doğru değildir. Turizm Tanıtım Ajansına ne yaptıysak bu ajansa da onu yapalım.

Hepinize saygılar.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Özboyacı.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Murat Bey az önce “Bazı konuları muğlak bıraktınız.” dedi, biz muğlak bırakmadık hiçbir şeyi, ne varsa detaylıca söylüyoruz bakın. Ama bu konuda sizin muğlak diye düşündüğünüz işlerin hepsi bu kanun teklifi maddelerinde var dedik. Mesela, personel görevlendirmesiyle alakalı söylediler, var dedik.

Şimdi, bu mali haklarla alakalı durumu da ifade edeyim, ben Ajans organlarından tekrar bahsetmek istiyorum Başkanım: Bakın, Yönetim Kurulu başka, Ajans Başkanlığı başka. Ajans Başkanlığı nasıl tanımlanmış kanun teklifinde? “1 başkan, 2 başkan yardımcısı.” Burada söz konusu itiraz sadece Ajans Başkanına yapılan itiraz. Bakın, Yönetim Kurulu üyeleri sizin söylediğiniz kapsamda değil. Yönetim Kurulu üyeleri, aynen dediğiniz gibi, (2)’nci bendine bakarsanız, son cümleyi okuyorum: “Ajans yönetim kurulu başkan ve üyelerine, bu görevleri nedeniyle, Kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen tutarda ödeme yapılır.” Ki bu da çok makul bir ücret biliyorsunuz. Ajans Başkanıyla alakalı bu mevzu da şöyle: Devasa bir operasyon yürütülecek, burada herhangi bir başka motivasyon durumu olmaması adına böyle bir şey öngörüldü, ben burada bir çelişki görmüyorum. Kıymetli milletvekillerimize sadece şunu hatırlatmak istiyorum: Bu konuşulan mesele sadece Ajans Başkanıyla alakalı, Yönetim Kurulu üyeleriyle alakalı değil. Yönetim Kurulu üyelerinin maaşları (2)’nci bentte belirleniyor. Dolayısıyla sadece 1 kişiyle alakalı konuşuyoruz; o da devasa bir operasyon yürütürken herhangi bir başka sıkıntı oluşmaması adına böyle düzenlenmiştir. “Türkiye Tanıtım Ajansına maaş vermiyoruz.” dedi Ednan Bey, öyle değil; o Kanunda doğrudur mali haklar bu kadar detaylı konulmamıştır çünkü o ajansın yapısı doğrudan bambaşkadır. Eğer incelerseniz teşkilat yapısı, ajansın gelirleri, turizm payıyla alakalı hususlar son derece farklıdır. Şunu ifade etmek isterim Başkanım: Biz bu ajansı tasarlarken Uzay Ajansını da gördük, Türkiye Tanıtım Ajansını da gördük yani bütün emsalleriyle karşılaştırarak bu konuya özgü bir şema belirlendi.

Ben tekrar söylüyorum: Buradaki eleştiriler sadece Ajans Başkanıyla alakalıdır, 1 kişi için konuşuyoruz. Sanki burada yüzlerce kişi aynı şeye tabiiymiş gibi konuşuluyor, öyle değil. Yönetim Kurulu üyeleri 7 kişi, Yönetim Kurulu üyeleri kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu başkan ve üyelerine ödenen tutarda ödeme alacaklar.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Ergun.

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Özboyacı, bir kişiyle ilgili değil. Başkan Yönetim Kurulu Başkanı da olabilir, Başkan da olabilir. Bir defa o, normal 5 maaşa tekabül ediyor. “2 katını geçmemek üzere.” deniliyorsa, 1 normal maaşını, Yönetim Kurulundan 2 maaş aldığını düşünün, 2 de Başkanlıktan ama o çok önemli değil. Esas burada “Ajans başkan yardımcılarına ve personeline yapılan ödemeler, Ajans Başkanına yapılan ödemeyi geçmemek üzere” deniliyor, benzer bir uygulama orada da var, 1 kişiyle ilgili değil. Bu personel kaç kişiden oluşuyor? Başkan Yardımcısı hadi 2 kişi ama personel dediğimiz yine muğlak...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Özboyacı.

Toparlayalım.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Tamam, uzatmayacağım.

Daha önce de Kıymetli Milletvekilimize ifade ettiğim gibi buradaki operasyonun içeriğine, gidişatına göre bu personel sayısı belirleneceği için böyle ve bakın, ben tekrar söylüyorum: Burada yapılan işlem sadece, -personel açısından sorduğunuz için söylüyorum- personelin alacağı miktara dair bir limit öngörülmesidir, başka bir şey değildir. Anlatabildim mi? Burada “O maaşı alır.” denilmiyor “O maaşı geçmemek üzere” deniliyor. Dolayısıyla bir limit belirlenmiş oluyor ama...

METİN ERGUN (Muğla) – Herhangi bir kanuna atıfta bulunarak da yapılabilirdi bunlar.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ama şöyle, İş Kanunu’na tabi olarak alıyorlar zaten. Anlatabildim mi? Yani dışarıdan değil.

Bir de son olarak tekrar söylüyorum: Şimdi, 10’uncu maddede, yönetmelik maddesinde, şu çok açıkça ifade ediliyor: Bu Kanunun 6’ncı maddesindeki bütün hükümler -6,7 orada hepsi yazıyor yani bu görüştüğümüz madde de ona tabi- Hazine ve Maliye Bakanlığının, Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak uygulanır. Dolayısıyla onlar zaten bu konudaki kamu personel rejimiyle alakalı hususiyetleri çok sıkı bir şekilde takip ediyorlar. Biz, inanın bu konuları sadece bir buçuk ay çalıştık ve Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığından uzmanlar, ilgili genel müdürlerimiz vesaire çok ciddi emek harcadılar, kendileri de burada. En son ulaşılan makul çözüm budur. Kesinlikle Strateji ve Bütçe Başkanlığının ve Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmadan burada bir şey zaten yapılmayacak.

METİN ERGUN (Muğla) – Personelle ilgili bir öngörünüz var mı; sayı kaç olacak?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Bu yapılacak işlemin gidişatına göre belirlenecek. Kıymetli Vekilim, bu hiçbir kanunda doğrudan metinde yazmaz. Mesela, Türkiye Tanıtım Ajansında şu kadar personel alınacak yazıyor mu? Yazmaz, yazamaz çünkü siz “5” dersiniz 6’ncıyı alamazsınız, “100” dersiniz onu 20’ye indiremezsiniz. Dolayısıyla bu, ne kadar ihtiyaca göre personel alınacaksa bunun maaşına bir limit getiren hükümdür.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyoruz Sayın Özboyacı.

Evet, 7’nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/31339 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge hakkında söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, 2’nci önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

“MADDE 7 – ...toplam net tutarını geçmemek üzere” olarak düzeltilerek oylanmasını arz ve teklif ederiz.

Vecdi Gündoğdu

Kırklareli

Aydın Özer

Antalya

Murat Bakan

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada az önce söyledik, değişikliğimiz “emsali personel” yani “27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 11 inci maddesi uyarınca belirlenen emsali personele mali ve sosyal hak ve yardımlar kapsamında yapılması öngörülen ödemelerin bir aylık toplam net tutarının iki katını geçmemek üzere...” denilmiş ya; bu ne demek? Yani şu an belirlenen tutarın yarısı kadar bir tutar. Dolayısıyla, bunun makul, adil ve Türkiye koşullarında zaten yüksek bir ücret olduğunu düşünüyoruz. Dolayısıyla, bu şekilde oylanması lazım.

Bir de Ednan arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, bir kamu personeliyse her iki taraftan maaş alması makul değil, doğru değil. Kamu personeli olarak zaten devlete harcaması gereken mesai saatleri içinde çalışacak. Ya kamudan maaş almalı ya diğer taraftan maaş almalı. Kamu personelinin Ajans Başkanı ve Yönetim Kurulu üyesi olması durumunda ayrıca bir ücret almaması gerekir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ajansın Gelirleri, Bütçesi ve Muafiyetler

Ajansın gelirleri ve bütçesi

MADDE 8- (1) Ajansın gelirleri;

- a) Genel bütçeden aktarılan tutarlardan,
 - b) Her türlü bağış ve yardımlardan,
 - c) Ajansın faaliyetlerinden elde edilen gelirlerden,
 - ç) Sair gelirlerden,
- oluşur.

(2) Ajansın gelirlerinin genel yönetim giderleri haricinde kalan kısmının tamamı ajansın faaliyetleri için kullanılır.

(3) Ajansın bütçesi, Ajansın yıllık program ve faaliyetleri dikkate alınarak Başkanlık tarafından bir yıllık olarak hazırlanır ve her yıl ağustos ayı sonuna kadar Yönetim Kuruluna sunulur. Yönetim Kurulu tarafından incelendikten sonra uygun bulunan bütçe Bakan onayı ile yürürlüğe girer. Bütçe yılı takvim yılıdır, bütçe dışı harcama yapılamaz. Yönetim Kurulu yıllara sâri harcama yapmaya yetkilidir.

(4) Ajans bütçesinin hazırlanması, uygulanması, harcamaların yapılması ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 8’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Ersoy, buyurun.

OYA ERSOY (İstanbul) – Şimdi, özellikle kamu adına yani halk adına denetim yetkisinin verildiği bir Ajans. Bu Ajansın öncelikle bağımsız olması lazım. Biraz önce başka maddelerde de benzer tartışmalar yapıldı, önerilerde bulunuldu; onlar reddedildi ancak burada özellikle böyle bir Ajansa şartlı ya da şartsız bağış toplama yetkisinin verilmesi bu Komisyonunda gerçekten mutlaka değiştirilmesi gereken bir madde.

Bakın, otuz yıl boyunca muhtelif kitle örgütlerinde çalıştım, hiçbirinde, özellikle Halkevlerinde bağımsızlığı zedeleyeceği için fon konusuna kesinlikle ve kesinlikle hep karşı durduk ve hiçbir şekilde fon alınmadı, ne yurt içinden ne yurt dışından. Buradaki bağımsızlık önemlidir; bu tür kurumların birincisi, sermayeden, ikincisi siyasetten bağımsız olması şarttır. Bu bağış işi özellikle bağımsızlığı engelleyicidir.

İkincisi: Rüşvetin adının bağış olmama ihtimali yoktur böyle bir kurumda. Yani Alamos Gold, 200 bin ağacı kesecek Kaz Dağları'nda "Parasını veririm, ihlalini yaparım." diyecektir. Bunun yolunu açan, kapısını açan bir düzenlemedir bu ve yakın tarihimizde özellikle paranın girdiği yerde nelerin olduğuna çok sık rastladık Deniz Fenerinden Kızılaya kadar. O yüzden bu düzenlemenin maddenin içinden çıkarılması gerektiğini savunuyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan...

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de benzer şeyleri söyleyecektim. Şimdi, bu denetim yetkisi verdiğiniz bir ajansa bağış yapılma meselesi, şartlarının, niteliklerinin açıklanmamış olması bir sıkıntı. Bir kere kim bağış yapacak buraya? Düşünelim, niye yani evinde oturan bir adam durup dururken "Ya, ben gideyim Çevre Ajansına bağış yapayım." diye düşünür mü? Sayın Vekilimizin de biraz evvel belirttiği gibi çevre ihlali yapacak ya da kendine imtiyaz tanınmasını isteyecek yapılar bu işe başvurabilirler. Yani "İlişki kuralım." "Aman, aramız iyi olsun." "Bazı şeyler görmezden gelinsin." Yani zaten benim gördüğüm kadarıyla, buraya yeterince kaynak var; hem ana bütçeden -yazmışız zaten gelirleri buraya- genel bütçeden var, faaliyetlerinden var yani bir sürü alandan buraya gelir geliyor zaten. Buraya bağış almak bu kurumu ister istemez töhmet altında bırakır, zan altında bırakır. Yani iyi niyetle kurduğumuz, çalışmasını yürüteceğimiz bir yapıyı bence kuruluş aşamasında böyle töhmet altında bırakmak çok doğru değil. Bir de burada diyor ki: "Yönetim Kurulu yıllara sâri bütçe hazırlar, bütçeyi de götürür Bakana onaylatır." Şimdi, biz oturduk, 7 kişi kendimize göre "Şunu yapacağız, bunu yapacağız, bütçede şu olsun." dedik; şişirdik, bir şeyler yaptık, bir bütçe oluşturduk, Sayın Bakanı da ikna ettik, onaylattık; sonra işler yolunda gitmedi, görevden alındık ama sonuç itibarıyla bütçe hazırladık yani ileriye yönelik birtakım faaliyetlerin, yanlış faaliyetlerin yapılmasına belki de Bakanlık ajansa aracı ettirdik, yanlış iş yaptırdık. E, bundan nasıl geri döneceğiz? Yani bu önemli bir şey; Yönetim Kurulunun burada bütçeyi hazırlama işi biraz şey duruyor, ne bileyim yani bu hatalardan geri dönüşleri zorlaştırır. Bunun da üzerine konuşmamız gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakan...

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; aslında benim söylediklerimin bir kısmını arkadaşlar söyledi, ben ilave olarak bir şey söylemek istiyorum: Bir defa burada "sair gelirlerden" diye bir hüküm var yani 8'inci maddenin (ç) fıkrasında. Bu sair gelirler nelerdir? Bunu açıklayabilir miyiz? İkincisi, evet, bağış ve yardım alınmaması gerekir bence de.

Şimdi, bütçe hakkı nedir? Bütçe hakkı, yedi yüz yıllık bir mücadele sonunda elde edilmiş, parlamentoların en önemli hakkıdır. Haraç alan toplumdaki vergi alan devlete geçiş... Biz vergi alan bir devletiz, vergi gelirlerinden elde ediyoruz. Vergi gelirlerinden devletin elde ettiği ve Parlatentonun da bu şekilde denetlediği... Vergi ihdas eden de devlet, Parlamento. Siz burada “bağış ve yardım” diyorsunuz. Yani vergi geliriyle yürümesi gereken kamu kurumunu bağış ve yardımla yürütemezsiniz, bu doğru değil. Arkadaşların ifade ettiği gibi denetim görevini de siz yapacaksınız ve bağış yardımı alacaksınız. Hem bu bağış ve yardımların buradan çıkması lazım hem de şu sair gelirler kısmının açıklanmaya muhtaç olduğunu düşünüyorum. Nedir bu sair gelirler? Bunu da kanunda açıkça ifade etmek gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Gündoğdu...

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sürekli olarak cep telefonlarımıza veya ihtiyaç hâlinde herhangi bir yerden, herhangi bir kamu kurum ve kuruluşundan “Şuraya yardım...” diye notlar düşer. Burada, Çevre Komisyonunda bulunanların -partisi ne olursa olsun, hiç fark etmez- evde otururken aklına “Çevre Ajansına ben yardım yapacağım.” diye bir şey gelebilir mi? Kimsenin gelmez arkadaşlar ben size söyleyeyim, benim de aklıma gelmez. Bırakın yardım yapmayı, herhangi bir şekilde bir sanayici, bir fabrikatör ya da ona benzeyen bir işletme buraya yardım yaparsa sadece oradaki ajans değil o sanayici, o fabrikatör de töhmet altında kalır. Dolayısıyla bunların bana göre yapılan tekliften çıkarılması hayra olacaktır diye düşünüyorum çünkü zaten diğer gelirler olacak, o gelirlerin de hepsi buradaki ajansa yetecek şekilde olacak arkadaşlar. Tabii burada arkadaşlar söyledi, benim tekrar etme niyetim yoktu ama hakikaten, buradaki bu bağış işini tabiri caizse halk dilinde sakat bir iş olarak görüyorum ve tekliften de ben çıkarılmasını istiyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Gündoğdu, biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Özboyacı, çok kısa...

Buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Olabildiğince kısa... Söz veriyorum.

Teşekkür ediyorum çünkü 4 milletveklimiz söz aldı.

Şimdi, genel olarak galiba bağış ve yardımlar meselesi var. Murat Bey “Sair gelirlerin açılması gerekiyor.” dedi, bir de bütçeyle alakalı Ednan Bey bir şey söyledi. Şöyle söyleyeyim: Şimdi, bağış almakla alakalı, burada hep, maalesef, kötü örnekleri vekillerimiz kendi görüşünce ilave ettiler ama burada, şimdi, Ajansın faaliyetlerine baktığımızda, kamuoyunda duyarlılık ve farkındalık oluşturmak; görsel, işitsel, yazılı yayınlar hazırlamak gibi eğitim faaliyetleri, laboratuvar kurmak, müze kurmak gibi birçok yan faaliyet var. Bakın, çevrenin iyileştirilmesine yönelik olarak faaliyette bulunmak... Daha ilk başta, “Amaç ve kapsam”da diyoruz ki biz: “...yeşil alanların korunmasında, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamak...” Dolayısıyla, bu Ajans, çevreci bazı kampanyalar yapabilir, bu konularda da bağış yapabilir. Ben sizin söylediğiniz “Kötü amaçlı olarak kullanılmasının nasıl önüne geçebiliriz?”i nasıl düşündüğümüzü, nasıl kurguladığımızı çok net anlatacağım, ondan hemen önce sair gelirleri de söyleyeyim ki ikisine birden cevap olmuş olsun.

Sair gelirler de... Şimdi Murat Bey, dünden beri söylediğim bu Depozito Yönetim Sistemi, bilhassa çok farklı bir şekilde, biliyorsunuz çevrenin korunmasına katkı sağlayacak. Nasıl? Önce, bütün piyasaya sürülen ürünlerin depozitosu Ajans tarafından alınacak, teminat kamu tüzel kişiliği olarak korunacak ve iade edilen kadar geri ödenecek ki bunların hepsi sayılacak, barkodla -bütün aşamaları,

yani, kim satmış, kaçta satmış, nereye satmış, kaç kilo, bozulmuş mu, temiz mi kalmış vesaire- ve bunun sonrasında, Ajansın yaptığı bazı faaliyetlerden, mesela, atıyorum, yüzde 90'ı dönüştürüldü, geri kalan yüzde 10 depozito ücreti şu anda Ajansta kalmış olacak.

Dolayısıyla, şimdi, öngöremediğimiz bazı gelir kalemleri olabilir Ajansın. Biz bunlardan mahrum kalmasın Ajansımız diye bu konuda “sair gelirler” diye bir madde ekledik. Bütün, hem bu bağış yapmanın sıkıntısının önüne nasıl geçeceğiz hem bu “sair gelirler” derken “Kardeşim, bu gelen gelirle bu kadar ne yapacaksınız?” denirse, bakın, çok açık bir şekilde, hiç üzerinde dikkat etmediğiniz yanlış bir ifade olmasın, yani, şu anda bu konuşmalarda üzerine hiç basılmayan bir konudan bahsetmek istiyorum. (2)'nci bentte deniliyor ki çok açık bir şekilde: “Ajansın gelirlerinin genel yönetim giderleri haricinde kalan kısmının tamamı ajans faaliyetleri için kullanılır.” Faaliyetleri tek tek yazmıştık. Faaliyetlerde çevre harici hiçbir faaliyet yok ve biz “Ajansın bütün gelirlerinin, o “yönetim giderleri” dediğimiz, işte biliyorsunuz ofis masrafı vesaire, onun dışında bütün giderleri haricinde kalan kısmın tamamı ajansın faaliyetleri için kullanılır.” diyoruz. Bunun yanında, bir de kamunun gözü kulağı bunun üzerinde olsun diye de diyoruz ki: “Ajans bütçesinin hazırlanması, uygulanması, harcamaların yapılması ve muhasebeleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.” Yani, biz, sizin söylemek istediğinizi anlıyoruz ama zaten bunu öngördüğümüz için özellikle Ajansın faaliyetleri dışında bir harcama yapmasına müsaade etmedik, bunun yanında, bir de Hazine Maliye ve Strateji Bütçenin buraya kamu adına gözetimini koyduk. Sayıştay denetimine zaten sürekli tabi.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Bizler de teşekkür ediyoruz.

8'inci madde üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge hakkında söz almak isteyen var mı?

Buyurun.

OYA ERSOY (İstanbul) – Biraz önce ifade ettim, yeniden ısrarla tekrar ediyorum aynı şeyleri. Burada, Sayıştay denetiminin de... Özellikle, en son, 2014'ten sonra yapılan değişikliklerle, hukuki denetim yapmadığını hatırlatmak istiyorum.

Maddeden bağış konusunun çıkarılması konusunda ısrarcıyız.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Ersoy'a teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

Muafiyet ve istisnalar

MADDE 9- (1) Ajans;

a) Yapılan bağış ve yardımlar sebebiyle veraset ve intikal vergisinden,

b) Faaliyetleri dolayısıyla yaptığı işlemler yönünden harçlardan, bu kapsamda düzenlenen kâğıtlar nedeniyle damga vergisinden, kiraya verilmemek şartıyla sahip olduğu taşınmazları dolayısıyla emlak vergisinden,

c) Tapu ve kadastro işlemleri bakımından, döner sermaye hizmet bedelinden,

ç) Her türlü dava ve icra işleminde teminat yatırma mükellefiyetlerinden, muaftır.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 9’uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, ben 9’uncu madde üzerinde değil de çalışmaktan kaçmıyoruz, şevkle çalışıyoruz, azimle çalışıyoruz, sabahlara kadar da çalışırız ama açız yani, saat iki oldu, hem bir ara verirsiniz bir karnımızı doyurup gelirsek iyi olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Ben eğer uygun görürseniz 14.30’a ayarladım, 14.30’da ara vereceğiz, ondan sonra da tekrar toplanırız.

Evet, 9’uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

9’uncu madde üzerinde 1 adet önerge var, önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy
İstanbul

Murat Çepni
İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 9’uncu madde üzerinde bu verilen önerge hakkında söz almak isteyen var mı?

MURAT ÇEPNİ (İzmir)- Gerekçesini okuyun lütfen.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Gerekçesini okuyalım:

Gerekçe:

Ajansa verilen birtakım kamu ayrıcalıkları söz konusudur. Ajansa yapılan bağış ve yardımlar neticesiyle veraset ve intikal vergisinden muaf, harç ve damga vergisinden muaf, kiraya verdiği taşınmazların emlak vergisinden muaf, tapu ve kadastro işlemleri bakımında döner sermaye hizmet bedelinden ve her türlü dava ve icra işlemleri bakımından döner sermaye hizmet bedelinden ve her türlü dava ve icra işleminde teminat yatırma mükellefiyetinden muaf tutulacak.

Kamu yararına kurulan birçok dernek ve vakıf yaptığı faaliyetlerinden vergi öderken kendine özel gelir sağlayan ve özel bir şirket niteliğine sahip olan bu Ajansın birçok vergiden muaf tutulması elde edilen kaynakların kullanım yerleri açısından şeffaf olmayacaktır.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

Yönetmelik

MADDE 10- (I) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (g) bendi ile 6 ncı, 7 nci ve 9 uncu maddelerin uygulanmasına ilişkin çıkarılan yönetmeliklerde Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüşü alınır.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 10’uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

10’uncu madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin görüşülmekte olan 10’uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, verilen önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Gerekçemizi okuyalım lütfen.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Gerekçemizi okuyalım:

Gerekçe:

Ülkemizde yaşanan çevre sorunlarının başında özellikle büyük şirketlere ihalesi verilen HES’ler, termik santraller ve maden ocaklarının yarattığı doğa tahribatları gelmektedir. Bugün birçok ilimizde bu faaliyetler sonucu birçok köylünün tarlası, suyu, havası kirletilerek halkın yaşam alanları zehirlenmektedir. Bunun önüne geçmek için kaynakların seferber edilmesi gerekirken Ajans kurulması gerçekçi değildir. O nedenle bu maddenin geri çekilerek var olan yasaların daha etkin kullanılması gerekmektedir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10’uncu madde kabul edilmiştir, teşekkür ediyoruz.

11’inci maddeyi okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Düzenlemeler

MADDE 11- 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 56 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kullanıcılara kısa süreli elektrikli skuter kiralama imkânı veren paylaşımlı elektrikli skuter işgallerinde harç tutarı, her üç skuterin bir metrekaare alan işgal ettiği kabulü ile beher metrekaare için Tarifenin (1) numaralı bendindeki en az tarife üzerinden hesaplanır.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 11’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

11’inci madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin görüşülmekte olan 11’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge hakkında söz almak isteyen var mı?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Gerekçemizi okuyalım lütfen.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Gerekçemizi okuyalım:

Gerekçe:

Bu madde ile güvenli, sağlıklı ve çevreci ulaşım araçlarından biri olan elektrikli skuterlerin teşvik edilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla paylaşımlı elektrikli skuterlerden alınacak işgal harcı bedelinin en az tarife üzerinden hesaplanması amaçlanmaktadır. Çevreci ulaşım aracı olarak tanımlanan ve birçok ülkede yaygın olarak kullanılan bu skuterlerin teşvik edilmesi isteniliyorsa Ajans tarafından belirlenmeye çalışılan işgal harcı hiç olmamalıdır.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Proje tanıtım dosyası” tanımını yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 12'nci madde hakkında söz almak isteyen var mı? Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, biz ÇED süreçleriyle ilgili kapsamlı, bilimsel bir çalışma yapılmada... Mevcut hâliyle şu anda kalıp; kanunun, dolayısıyla ona bağlı kanun teklifinin de çekilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Kanundan “ÇED gerekli değildir.” hükmünün çıkarılması doğru değil; bu işin gerçekten bilimsel esaslara oturtulması lazım. Önümüzdeki süreçte bununla ilgili birtakım çalışmalar yapabiliriz, çıkarabiliriz. Dolayısıyla bizim bununla ilgili verdiğimiz bir önerge var, bu madde hükmünün geri çekilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 12'nci madde üzerinde...

Sayın Çepni buyurun.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Evet, yani, teklifin en kritik maddesi bu.

Şimdi, tabii, burada bir dizi boşluk var, bu boşlukların gerçek anlamda muhatapları tarafından tartışılması lazım. Yani birincisi, bu konuda bilimsel araştırmalar yapan bilim insanları, ekoloji örgütleri, odalar dinlenmelidir. İkincisi de hâlihazırda burada diyelim ki ÇED 1, ÇED 2 düzenlemelerine herhangi bir müdahale yapılmıyor, bunlar olduğu gibi duruyor. Ha, şimdi ÇED 2 valilikler tarafından karara bağlanıyor. Şimdi, burada mesela, hâlâ valiliklerin inisiyatifli devam edecek mi etmeyecek mi? Burada, ÇED 2'de halkın görüşü alınmıyor bildiğim kadarıyla, bunlar alınacak mı? Yani kurum görüşleri alınacak mı gibi bir dizi boşluklar var. Dolayısıyla bunlar olmadan zaten yapılan herhangi bir değişikliğin bir katkısı olmayacaktır. O yüzden, yani sanki bütün projelere ÇED raporu artık alınacaktır gibi, bir yeni düzenleme yapılmıyormuş gibi duruyor yani bu, öncesinden farklı olarak duruyor ama ÇED 1 ve ÇED 2'nin olduğu yerde durduğu koşullarda yapılan hiçbir şeyin esaslı bir anlamı kalmıyor. Burası tümüyle muğlak, o anlamda bunların tartışılması lazım. Çok sık tartışılan...

Şimdi, zaten bugüne kadar açtığımız bütün davalar, yani bu davaların gerekçesi “ÇED gerekli değildir.” raporu olmuştur. Hani, tırnak içinde bu boşluktan ancak davalar açabildik biz. “ÇED gerekli değildir.” kavramı çıktığında zaten doğa lehine ayrıyeten bir eşitsizlik açığa çıkacaktır diye düşünüyorum; dolayısıyla bu maddenin çıkması lazım. Bu konuda acele etmeden tartışmaya ihtiyaç var diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyette 3 önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerinin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Müfit AYDIN

Sadir Durmaz

Yusuf Ziya Yılmaz

Bursa

Ankara

Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vecdi GÜNDOĞDU

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA - Sayın Özboyacı, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kıymetli Başkanım, dün de ÇED konusunda detaylı bir izahat yapmıştık, bu konudaki kafa karışıklığı herkesin malumu. Bu tanımda bir değişiklik getirerek biz aslında “ÇED Olumlu” kararının kapsamını genişletmiştik ama ben kıymetli milletvekillerimizin katkılarına teşekkür ediyorum, bu konu belki biraz daha detaylı ele alındıktan sonra, ilgili alt yönetmeliklerle alakalı detaylar da netleştikten sonra tekrar gündeme gelebilir. Burada bizim amacımız “Gerekli değildir.” diye bir karar olmasın, hepsi olumlu karara bağlansındı, biraz daha çalışmaya muhtaç olduğunu ben de düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Aynı mahiyetteki 3 önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

12’nci madde değişikliklerle bu kanun metninden çıkarılmıştır.

Teşekkür ediyoruz.

13’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 2872 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine “önlenmesi ve giderilmesi” ibaresinden sonra gelmek üzere sıfır atığın yaygınlaştırılması, döngüsel ekonomi ilkelerinin uygulanması ve iklim değişikliği ile mücadele edilmesi” ibaresi, “temiz teknolojilerin teşviki,” ibaresinden sonra gelmek üzere “motorsuz veya elektrikli araçların teşviki, atıkların geri kazanımı ile artırılmış atıksuların yeniden kullanımının teşviki,” ibaresi, “teminat alınması ve” ibaresinden sonra

gelmek üzere “sera gazı emisyonlarının takibine yönelik” ibaresi eklenmiş, bentte yer alan “plastik poşet ve plastik ambalaj” ibaresi “plastik içerikli poşet veya ambalaj ve tek kullanımlık materyallerin” şeklinde ve bendin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu bentteki uygulamalara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 13’üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

13’üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır, okutuyorum.

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 13’üncü maddesinde “Bakanlıkça belirlenir.” ibaresinin “Bakanlıkça en geç bir yıl içerisinde çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge hakkında söz almak isteyen var mı?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Gerekçe lütfen.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanunlar için belirlenecek usul ve esasları düzenleyecek metnin hukuki niteliği, denetim süreçlerinin etkilendiğinden açıkça belirtilmelidir. Normlar hiyerarşisine uygun bir şekilde bu kapsamdaki usul ve esasların yönetmelikle düzenlenmesi gerekmektedir. Uygulamada gerekli hazırlıkların sağlanması ve yasada ifade edilen ilkelerin yaşama geçirilebilmesi için bir yıllık hazırlık süreci öngörülmüştür.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bu 13’üncü maddede bilhassa sıfır atığın yaygınlaştırılması, döngüsel ekonomi ilkelerinin uygulanması -bu döngüsel ekonomi, özellikle bir atıkla ilgili yönetimde yani sisteme yeniden kazandırma noktasında çok önemli- ve “iklim değişikliğiyle mücadele edilmesi” ibaresi, temiz teknolojilerin teşviki vesaire. Yani buradaki düzenleme -hep olumsuzları söylüyoruz, eleştirilerimizi söylüyoruz- çok önemli ve güzel bir madde. Umarız arzu ettiğimiz gibi olur.

Dünyada çok önemli sorunlar yaşanıyor, krizler dönemini yaşıyoruz, belki hiçbir çağda yaşanmayan krizleri yaşıyoruz bu dönemde, işte bu pandemi, Dan Brown’un kitaplarında ya da Hollywood filmlerinde görmeyeceğimiz bir şeyi yaşıyoruz, milyonlarca insan pandemiden muzdarip. Burnumuzun dibinde yaşanan savaşlar var, işte bugün kardeş ülke Azerbaycan’ın Ermenistan’la yaşadığı sıkıntı var, burnumuzun dibinde Suriye var. Türkiye, büyük bir ekonomik krizle mücadele ediyor ama bunların hepsinden önemlisi aslında iklim krizi. Yani üzerinde yaşayacağımız bir dünya kalmayacak. Dolayısıyla burada yaptığımız kanun düzenlemesi, tüm ülkenin bu yakıcı sorunları, kadın cinayetleri, çocuk istismarları vesaire, bunlar çok çok önemli ama bu iklim krizi de hepsi kadar önemli. Dolayısıyla bu düzenlemeleri önemsiyoruz. Bütün bu eleştirilerimizin üzerine pozitif bir şey de söyleyelim istedim bu 13’üncü maddeyle ilgili.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

Verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14 - 2872 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Raporu veya proje tanıtım dosyası” ibaresi “başvurusu dosyası” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Çevresel Etki Değerlendirmesi başvuru dosyasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, ben az önce de aynı şeyi ifade ettim, bunun tamamen çıkarılması lazım, bu madde metninin de çıkarılıp kanunun ona göre teselsül ettirilmesi lazım, zaten az önce çıkardık. Bunun üzerinde birlikte çalışalım, bizim yapıcı tavrımız bununla ilgili de aynı şekilde geçerli. Bu “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir.” kararını bu ibareyi çıkarmak yetmez, bunun ek 1, ek 2 her noktada bilimsel esaslarla belirlenmesi gerekir nasıl sürecin yürüyeceğinin. Bu sadece istatistiği değiştirir. “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir.” kararı alınanları olumlu yaparsınız, sadece bir göz boyama olur. Dolayısıyla içeriğinin değişmediği, aslında aynı usul ve esasların yürütüldüğü noktada böyle bir şeye gerek yok. Bunun da çıkarılması yönünde bizim bir önerimiz var. İnşallah deminki gibi bu da oy birliğiyle her beraber tüm grupların ortak görüşüyle geçer diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Çepni, buyurun.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Biz de biraz önce yaptığımız tartışmanın aynısını burada da yapıyoruz. Dolayısıyla bu maddenin de çıkmasının daha doğru olacağını, gerekli tartışmaların da en iyi şekilde, sağlıklı bir biçimde yapılması gerektiğini öneriyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Çepni, teşekkür ediyorum.

Sayın Özboyacı, çok kısa, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, ben de 12'nci maddede olduğu gibi bu konuda da görüşlerimiz mutabık, niyetimiz iyi, daha fazla çalışmaya ihtiyaç var, daha güzel bir düzenlemeyi daha sonra hep beraber işleme koyarız inşallah diye düşünüyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Aynı mahiyette 2 önerge var 14'üncü madde hakkında, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Müfit Aydın

Sadir Durmaz

Yusuf Ziya Yılmaz

Bursa

Ankara

Samsın

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vecdi Gündoğdu

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

1 adet önerge daha var, okutuyorum:

“İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve İzmir Milletvekili Murat Çepni’nin Komisyon Başkanlığına ulaştırdığı önerge teklifi konusuz kaldığından işleme alınmamıştır.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

14’üncü madde verilen önergeler neticesinde kanun teklifinden çıkarılmıştır.

Teşekkür ediyorum.

15’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 2872 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin beşinci fıkrasına “başkanlıkları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “atıksu altyapı yönetimlerinde kurulan kooperatiflerde kooperatif yönetimleri,” ibaresi, sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye dokuzuncu fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ve mevcut on dördüncü fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Atık üreticileri, atıklarının yönetimini atık yönetim sorumlusu olarak yetki verilmiş firmalar aracılığıyla da yerine getirebilirler. Ancak, Bakanlıkça nitelikleri belirlenen atık üreticilerinin atıklarının yönetimini atık yönetim sorumlusu firmalar aracılığıyla yerine getirmeleri zorunludur. Atık üreticilerinin sorumlulukları ile atık yönetim sorumlusu firmaların yetkilendirilmesine ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

“Atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanması esastır. Sıfır atık yönetim sistemini kurarak belge alanlar, türlerine göre kaynağında ayrı biriktirdikleri atıklarını, Bakanlıktan çevre lisansı almış atık işleme tesislerine geri kazanımı sağlamak üzere verebilirler. Atık yönetim plânlarının hazırlanmasına ve sıfır atık yönetim sistemine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir ve bu çerçevede sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi zorunludur.”

“Atıkların, doğal kaynak ve hammadde kullanımının azaltılması ve geri kazanımın artırılması amacıyla kullanılması esastır. Atıkların veya atıklardan elde edilen geri dönüştürülmüş malzemelerin kullanımına yönelik düzenlemeler ile zorunlu kullanıma ilişkin esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Geri kazanım imkânı olmayan atıklar, yönetmeliklerle belirlenen uygun yöntemlerle bertaraf edilir.”

“Lisans almakla yükümlü gerçek ve/veya tüzel kişiler ile atık yönetim sorumlusu firmalardan alınacak teminatlar için yönetiminden sorumlu oldukları atıkların türü, miktarı ve bertaraf maliyeti temel alınır ve bu teminalara ilişkin esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 15’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Vekilim.

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkanım, kanun yazma tekniği açısından sıkıntılı gördüm ben açıkçası. Neyin nereye geldiği, nasıl değiştiği çok belli değil, biraz daha belirginleştirilirse daha iyi olur gibi geliyor bana. Yani bir araya toplanmış, belki açılmasında fayda var.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Selman, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, kıymetli vekilimiz bir konu ifade etti kanun yazım tekniğiyle ilgili ama bu kanunu ben teklif olarak getirdikten sonra birçok yasama uzmanımızın denetiminden geçip böyle ibareler yer aldı. Yani ilgili Çevre Kanunu’nun 11’inci maddesinde zaten tam olarak bu konularla alakalı kısımlar ekleniyor. Mesela, “atıksu altyapı yönetimlerince kurulan kooperatifler” denilmesi şu: Bu endüstri bölgelerinde, serbest endüstri bölgelerinde kültür, turizm koruma ve gelişim bölgelerinde diye alınan bütün sahalar sayılıyor. “Aynı zamanda alt yapı yönetimlerince kurulan bir kooperatif de yapılsın.” diyor. Yani aslında bir ibare eklenmiş oluyor, kanun yazım tekniğiyle alakalı değil. Biz artık atık su yönetimlerince kurulan kooperatifleri de bu konuda yetkili kılıyoruz ve sorumlu ilan ediyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyoruz Sayın Özboyacı.

Evet, 15’inci madde hakkında bir adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesine aşağıdaki değişikliğin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

2872 sayılı Kanun’un 11’inci maddesinin beşinci fıkrasında “Atıksu altyapı sistemlerini kullanan ve/veya kullanacaklar, bağlantı sistemlerinin olup olmadığına bakılmaksızın, arıtma sistemlerinden sorumlu yönetimlerin yapacağı her türlü yatırım, işletme, bakım, onarım, ıslah ve temizleme harcamalarının tamamına kirlilik yükü ve atıksu miktarı oranında katılmak zorundadırlar. Bu hizmetlerden yararlananlardan, belediye meclisince ve bu maddede sorumluluk verilen diğer idarelerce belirlenecek tarifeye göre atıksu toplama, arıtma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, atıksu ile ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.” ibaresi “Hanelerde günlük 100 litreye kadar kullanımlar için su faturası tahsil edilmez. 100 litre üzeri kullanımlar her ilave 50 litrede kademeli olarak faturalandırılacaktır. Tüm hanelerde su tüketim bedeli dışında hiçbir ad altında su kullanımı, atık bedeli ve benzeri adlar altında tahsilat yapılamaz. İşletmelerde atık su tüketim bedeli tahsil edilebilir.” şeklinde değiştirilmiştir.

Oya Ersoy
İstanbul

Murat Çepni
İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddeyle, ülkede su kullanımında tasarrufu teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Günlük su kullanımında ortalama değerlerin altında olan 100 litre su kullanımına kadar olan miktarın faturalandırılmaması, üzeri miktarlarda artan oranlı faturalandırılması kullanılan suyu ve atık miktarını azaltacaktır. Özellikle yoksul hanelerde suyun ücretsiz olmasının ve tasarruflu kullanmasının sosyal faydaları da olacaktır. Su faturalarında hane ve işletmelerin ayrı ele alınarak düzenlenmesi ve hanelerde hiçbir ad altında atık su bedeli alınmaması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge hakkında söz isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16 - 2872 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasına “Sahil Güvenlik Komutanlığına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Çevre Ajansına,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 16’ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

16’nci madde üzerinde bir adet önerge var, Okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 16’nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 16’nci madde üzerinde verilen önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16’nci madde kabul edilmiştir.

17’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17 - 2872 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “tehlikeli” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve cümleye “bulunanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile atık yönetim sorumlusu firmalar” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 17’nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önerge yok.

O zaman 17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 17’nci madde kabul edilmiştir.

15.30’a kadar ara veriyorum arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 14.26

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.38****BAŞKAN: Muhammet BALTA (Trabzon)****BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet Müfit AYDIN (Bursa)****SÖZCÜ: Sadir DURMAZ (Ankara)****KÂTİP: Barış AYDIN (Ankara)**

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, değerli arkadaşlar, 18’inci maddede kalmıştık.

18’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 2872 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasına “faaliyetler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile çevre izni veya çevre izin ve lisansı olmayan faaliyetler” ibaresi eklenmiş ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çevresel Etki Değerlendirilmesi Olumlu Kararı alınmaksızın, başlanan faaliyetler Bakanlık/ Valilik tarafından süre verilmeksizin durdurulur. Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 18’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bu konuyla ilgili daha önce söylediklerimizi tekraren, bu ÇED süreçleriyle ilgili şeyin değişmesiyle ilgili ayrıca bir önergemiz var. Onu belirtmek istedim. Kanun teklifinden çekilmesini öneriyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyoruz.

Aynı mahiyette 2 önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinde yer alan “eklenmiş ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir” ibaresinin “eklenmiştir” şeklinde değiştirilmesini ve değiştirilen üçüncü fıkranın madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Muhammet Müfit Aydın

Sadir Durmaz

Yusuf Ziya Yılmaz

Bursa

Ankara

Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vecdi Gündoğdu

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararı alınmadan başlanan faaliyetler mahallin en büyük mülkî amiri tarafından süre verilmeksizin derhal ve ivedilikle durdurulur.”

Oya Ersoy
İstanbul

Murat Çepni
İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değiştirilen önerge doğrultusunda 18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyoruz.

19’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine aşağıdaki paragraf eklenmiş, (e) bendinde yer alan “sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan” ibaresi “Olumlu Kararı almadan” şeklinde değiştirilmiş, “yapılan” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bende “durumlarda” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu kararı alınmaz ise” ibaresi, (ı) bendinin (4) numaralı alt bendine “deşarjı yapan” ibaresinden sonra gelmek üzere “tanker, gemi ve” ibaresi, bendin son paragrafına “boşaltanlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “, su kirliliği nedeni ile kurulması veya işletilmesi yönetmelikle izne tâbi tutulan tesisleri, yetkili makamlardan izin almadan kuran, işleten veya izni iptal edilmesine rağmen kurmaya veya işletmeye devam eden veya bu tesislerde izin almaksızın sonradan değişiklik yapan veya yetkili makamların gerekli gördükleri değişiklikleri tanıyan sürede yapmayanlara” ibaresi, bende aşağıdaki paragraf eklenmiş, (l) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde, (r) bendinde yer alan “24.000 Türk Lirası” ibaresi “90.000 Türk Lirasından 360.000 Türk Lirasına kadar” şeklinde, “60.000 Türk Lirası” ibaresi “300.000 Türk Lirası” şeklinde, (s) bendinde yer alan “100 Türk Lirası” ibaresi “1.000 Türk Lirası” şeklinde, (z) bendinde yer alan “%20 fazlası” ibaresi “%20’si kadar” şeklinde, (bb) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“Benzin ve naftanın depolanması, dolumu ve tankerlerle nakliyesine ilişkin terminaller, dolum adaları veya akaryakıt istasyonlarında kullanılan her türlü düzenek, tesis ile tankerlerden salınan uçucu organik bileşiklerin kontrolüne ilişkin Bakanlıkça belirlenen esas ve kriterlere uymayan; terminaller veya dolum adaları için 60.000 Türk Lirası, akaryakıt istasyonları için 30.000 Türk Lirası, tankerler için 3.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.”

“Su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri ile ilgili olarak bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine aykırı davrananlara 100.000 Türk Lirası idarî para cezası verilir.” “Ek 1 inci maddenin (d) bendi uyarınca çıkarılan yönetmelik esaslarına aykırı olarak faaliyet gösterenlere 100.000 Türk Lirasından 300.000 Türk Lirasına kadar, bu faaliyetlerin sanat yapılarına zarar vermesi veya akarsuyun akış rejimini bozması halinde 300.000 Türk Lirası, kum, çakıl ve benzeri maddeleri alanlara ise metreküp başına 450 Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

“bb) Bu Kanunda geri kazanım katılım payına tabi olan ek (l) sayılı listede yer alan ürünlere yönelik olarak;

1) Plastik poşetleri ek 13 üncü maddeye aykırı olarak ücretsiz verdiği veya Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak plastik poşet verdiği tespit edilen satış noktalarına depo alanı hariç kapalı satış alanının her metrekaresi için 15,16 Türk Lirası,

2) Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak plastik poşetleri üretene, tedarik edene; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciye ve/veya ithalatçıya 15.000 Türk Lirası,

3) Geri kazanım katılım payına ilişkin belirlenen esaslara uymayanlara 1.500 Türk

Lirası,

idari para cezası verilir.”

“cc) 11 inci maddede belirlenen sıfır atık yönetim sistemini kurmayanlara ve/veya kurduğunu belgeleyemeyenlere 20.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.

çç) Sera gazı emisyonlarının takibine ilişkin yasaklara veya sınırlamalara aykırı olarak;

1) Sera gazı emisyonu izleme planını sunmayanlara veya süresi içerisinde güncelleyenlere 24.000 Türk Lirası,

2) Doğrulanmış sera gazı emisyonu raporunu süresi içerisinde sunmayanlara 36.000

Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

dd) Ek 15 inci madde uyarınca yetki belgesi bulunmaksızın motor yağı değişimi yapılan işletmelere 10.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.

ee) Ek 11 nci ve ek 12 nci maddelerde tanımlı depozito uygulamalarına yönelik Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak;

1) Depozitoya tabi ürünleri piyasaya sürenlere 20.000 Türk Lirası, satış noktaları dahil depozitolu ürünleri kullanıcılara/tüketicilere sunanlara ise faaliyet alanının her metrekaresi için 15,16 Türk Lirası,

2) Depozito uygulaması toplama sistemine katılım sağlama yükümlülüğünü ve şartlarını yerine getirmeyen satış noktalarına satış alanının her metrekaresi için 100 Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

ff) 11 inci madde uyarınca yükümlülük getirilen üreticiler, ithalatçılar ve piyasaya sürenlerden bu yükümlülükler uymayanlara 10.000 Türk lirası, bu yükümlülüğe konu ürünlerin satışına ve dağıtımına ilişkin düzenlemelere aykırı hareket edenlere ise 5.000 Türk lirası idari para cezası verilir.

gg) Ek 14 üncü maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunanlara 300.000 Türk Lirası idari para cezası verilir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 19’uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; çevreyle ilgili konularda caydırıcı ceza önemli, daha önce gelen kanun teklifinde de biz önerilen cezaların artırılmasını önermiştik, burada hep beraber artırmıştık ama cezadan daha çok önemli olan denetim. Eğer doğru denetimi sağlamazsanız istediğiniz kadar cezayı artırın, sonuç almanız mümkün değil. Dolayısıyla bu noktada Bakanlığın her ne kadar denetim yetkisini farklı kurumlara devretse de denetim konusunu sıklaştırması ve bu konuya hassasiyetle eğilmesi gerekiyor. Bunu söylemek istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, 19’uncu madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "(e) bendinde yer alan "sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan" ibaresi "Olumlu Kararı almadan" şeklinde değiştirilmiş, "yapılan" ibaresi madde metninden çıkarılmış, bende "durumlarda" ibaresinden sonra gelmek üzere ", Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu kararı alınmaz ise" ibaresi," ibaresinin "(e) bendinde yer alan "sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçenlere yapılan" ibaresi "süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçenlere" şeklinde değiştirilmiş," şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Müfit Aydın

Sadir Durmaz

Yusuf Ziya Yılmaz

Bursa

Ankara

Samsun

Semiha Ekinci

Sivas

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Vecdi Gündoğdu

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda 19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

20'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 2872 sayılı Kanunun ek 11 inci maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu maddeye ilişkin idari, mali ve teknik usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 20'nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

20'nci madde üzerinde önerge yok.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 2872 sayılı Kanunun ek 12 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "ambalajlar için depozito uygulamasını 1/1/2021" ibaresi "ambalajlar ve ürünler için depozito uygulamasını 1/1/2022" şeklinde değiştirilmiş, fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "ambalajlı" ibaresi madde metninden çıkarılmış, ikinci fıkrasına "esaslar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile sisteme ilişkin teminatlar ve ücretler" ibaresi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Zorunlu depozito uygulamasına tabi tutulan ürünlerin üreticileri, ithalatçıları ve piyasaya sürenleri ile depozito kapsamındaki ürünleri tüketicilere/kullanıcılara sunan toptan ya da perakende satış birimleri; depozito sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik idari, mali ve teknik yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar."

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 21’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

21’inci madde üzerinde önerge yok.

21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 21’inci madde kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Çevre etiketi

EK MADDE 14- Sürdürülebilir çevre hedefleri doğrultusunda, ürün veya hizmetlerin doğal kaynak kullanımı ve hammadde temini aşamasından başlamak üzere yaşam döngüsünün bütün süreçlerinde, türlerin ve habitatların zarar görmesini ve ekosistemlerin bozulmasını önlemek, çevre, insan, sağlık, iklim ve doğal yaşamın üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak amacıyla gönüllülük esaslı çevre etiket sisteminin oluşturulması ve uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Bakanlık haricinde çevre etiketi adı altında herhangi bir faaliyet yürütülemez.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 22’nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bu çevre etiketiyle ilgili biraz bize daha detaylı bir açıklama yapılabilir mi? Bu poşetlerin üzerinde, bazı ambalajların üzerinde geri dönüşüm işaretleri, çok değişik şeyler var çevreyle ilgili. Bunlar çoğu zaman yanıltıcı da olabiliyor, neyi yansıttığını, ne kadar yansıttığını bilmiyoruz. Bu çevre etiketi tam olarak nedir, neyi amaçlıyor, hangi ürünlerde kullanılacak? Bu konuda biraz bilgi rica ediyoruz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özboyacı, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çevre etiketi aslında burada öngörüldüğü gibi gönüllü bir sistem. Yani bunun daha sonrasında çok daha etkin bir çevre etiket sistemi olacak ama bu döngüsel ekonomi dediğimiz, geri dönüşümün etkinleştirilmesi dediğimiz sisteme ileride çok ciddi fayda sağlayacak bir şey, şimdilik gönüllü olarak getiriyoruz. Bunu da Bakanlık hariç hiç kimsenin çevre etiketi verememesini temin etmiş oluyoruz. Detaylarla alakalı, Kıymetli Bakan Yardımcımız...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Birpınar, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR - Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Çok kıymetli milletvekillerimiz, tabii çevre etiketi meselesi aslında dünyada çok fazlaca uygulanan, birazcık da gönüllük esasına dayanan bir sistem. Bazı ülkelerde “mavi melek” ismini veriyorlar, bazı ülkelerde “yeşil kuş” ismini veriyorlar, farklı farklı isimler altında aslında aldığınız o ürünün... Çevre etiketinin bir logosu var, biz bunun yönetmeliğini de yayınladık. Mesela Türkiye’de seramik sektöründe şu anda başladı. Yani seramik aldığınız zaman o ürünün aslında fabrikasının ve kendisinin çevre dostu bir ürün olduğunu, su tasarrufu yapılarak üretildiğini, çevreyi kirletmeden üretildiğini, arıtma tesisinin olduğunu, havayı kirletmeden, toprağı kirletmeden ve tasarruflu bir şekilde üretildiğini ve çevre dostu bir ürün olduğunu gösteriyor ve bununla ilgili de bütün kriterleri biz Bakanlık olarak belirliyoruz. Yani mesela geçen sene de seramik sektörünü bu işin içine aldık, onlardan talep geldi. Yani artık birbirleriyle rekabet ederken de aslında “Bizim ürünümüz daha çevreci bir ürün, çevre dostu bir ürün, iklim dostu bir ürün.” diye pazarlıyorlar. Mesela, bunu yakında otellere de getireceğiz. Oteller sıfır atık sistemini

kurduysa, arıtma tesisi varsa, çöplerini ayrı topluyorsa, yakıt sisteminde güneş enerjisi veya rüzgâr enerjisi gibi daha yenilenebilir enerji kullanıyorlarsa bu tip şeyleri içerisine alan bir paket aslında. Biz, bu kanun teklifiyle de bunu ilk defa Çevre Kanunu'na sayenizde ilave etmiş olduk, aslında yönetmeliği de var. Ama her sene birkaç tane konuyu aslında çevre etiketi altında tanımlayacağız yani sektöre olarak bunu yapacağız. Bir mecburiyet getirmiyoruz ama sektörler birbirleriyle hem rekabet etme anlamında hem de daha çevreci ürünleri kullanıcılara sunmak üzere dünyada da olan bir sistem efendim.

Teşekkür ederim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – “Bu gönüllük esaslı.” diyoruz. Bugün için gönüllük esaslı olabilir ama bazı sektörler var, mesela deri işleme sektörü, işte, Uşak'taki deri fabrikaları Gediz Nehri'ni inanılmaz kirletiyor. Yine, Büyük Menderes'i, birçok işletme arıtmalarını çalıştırmadığı için gece bırakarak kirletiyorlar. Dolayısıyla bir noktadan sonra bu çevre etiketi gönüllü değil de bazı sektörlerde zorunlu hâle getirilmeli. Kanunda biz bunu, gönüllülük esaslıyı çıkarsak yarın yönetmelikte bunun zorunluluğunu düzenleyebilirsiniz. “Etkileri azaltmak amacıyla çevre etiket sistemi oluşturulması.” desek bunun bir zorunluluk hâline getirilmesini de yönetmelikle değiştirerek düzenleyebiliriz.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Efendim, aslında bu iş, işin sosyetik tarafı. Yani zaten o deri fabrikalarının normal şartlarda mevcut Çevre Kanunu'yla yapmaları gereken: Sularını arıtmaları gerekiyor, filtre takmaları gerekiyor, atıklarını şey yapmaları gerekiyor. Yani bu iş, biraz işin hakikaten sosyetik tarafı. Yani biraz daha böyle rekabete yönelik “Ben böyle bir ürün üretiyorum, benim ürettiğim bu ürün daha çevreci bir ürün, fabrikam daha çevreci.” deyip diğerlerinden şey yapıyor. Zaten bu dediğimiz şeylerin hepsi yani sizin bahsettiğiniz yerler Çevre Kanunu'na göre mecburen denetlenmesi, yapılması gereken yerler. Orada -sizin de bahsettiğiniz gibi- denetimle ilgili sıkıntılar varsa onlar ayrıca giderilmesi gerekiyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yani burada benim söylediğim gönüllüğü ortadan kaldıracak bir şey değil, Bakanlığın bu yasal düzenlemeyle daha esnek hareket etmesini sağlayacak yani sizin lehinize bir şey.

Bir de çevreyle ilgili konular gönüllülük esasıyla yapılamaz çünkü kendimizden sonraki nesillerin hakkı. Dolayısıyla bir zorunluluk olması lazım, bugün için olmasa da yarın için zorunluluk olması lazım. O anlamda önerdik.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım şöyle bir ilave yapayım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Özboyacı.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Aynı zamanda, bu konunun aslında şöyle 2 tane daha ilave dikkat çeken detayı var. Ben Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyesiyim, dolayısıyla bunun Avrupa Birliği uyum süreciyle alakalı da ekosistem diye geçen bir sisteme biz aslında ilk defa yasamızda yer vermiş oluyoruz; bir.

İkincisi, bu işin sonunda –Murat Bey, az önce de ifade etmiştim- günün sonunda bu işi tamamladığımızda şöyle bir şey istiyoruz: Üretilen her çevreci üründe o ürünün biz hikâyesini o etiketle bilelim. Bunu hepsine zamanla zorunlu kılalım ama şimdilik gönüllü dememizin sebeplerinden biri şu: Şu anda, sektörün tabii buna yavaş yavaş alışması lazım. Şu anda, gönüllü bir şekilde bu iş başladıktan sonra bizim de Avrupa Birliği uyum süreçlerimiz geliştikçe bu konu kendiliğinden zorunlu hâle gelecektir diye inanıyorum. Hatta şunu da daha önceki ön toplantılarımızda konuştuğumuzu ifade edeyim. Yani “Her ürün üzerindeki çevre etiketi, onun üretiminden tüketildiğine ya da nasıl geri

dönüştürülebildiğine kadar bütün süreçleri içeren bir hikâyesi olsun, buna da çevre etiketi diyelim,” demiştik. Bu gönüllü olarak başlasın, Avrupa Birliği uyum sürecimiz geliştikçe bu zaten bütün sektörlerle yayılır diye inanıyorum.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, aslında bu Avrupa’da da henüz “ecolabel” diye geçiyor ve gönüllülük esasına göre yürüyor ama inanın süreçler o kadar ağır ki. Mesela, şunun çevre etiketi alabilmesi için çok ciddi sorumlulukları var, bir sürü sorumluluğun yerine getirilmesi gerekiyor yani böyle bir sürü şartı yerine getirerek bunu alabiliyor; öyle basit, mevcut kanunlardaki gibi değil, her şeyini inceliyoruz. Dolayısıyla, Avrupa’da da gönüllülük... Ama önümüzdeki süreçte nasıl bu tek kullanımlık ürünleri şu anda 2023 itibarıyla, 2025 itibarıyla yasaklıyorlar, yavaş yavaş buraya da geliyor. Şu anda, Türkiye’nin çevreyle ilgili olan mevzuatları Avrupa Birliğiyle yüzde 90 uyumlu görünüyor ama mesele sadece kanunlar, yönetmelikler değil, aynı zamanda bir de bunların uygulanması meselesi var. O konularda daha fazla çalışmamız gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyoruz Sayın Birpınar.

22’nci madde üzerinde önerge yok.

22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 22’nci madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

23’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 2872 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Motor yağları

EK MADDE 15- Motor yağı değişimlerinin Bakanlıkça yetki verilen işletmeler tarafından yapılması veya atık motor yağlarının bu yerlere teslim edilmesi zorunludur.

Motor yağı değişimi yapılan yerlerin yetkilendirilmesine ve atık yağların yönetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 23’üncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Vecdi Bey.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, kanun teklifi maddesinde şunu söylüyor, diyor ki: “Motor yağı değişimi yapılan yerlerin yetkilendirilmesine ve atık yağların yönetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.” Şimdi, biliyorsunuz, özellikle sanayi sitelerinde bunlar beldelerde de var, ilçelerde de var, illerde de var ve aynı zamanda da yetkili servisler veya yetkili özel servisler de var. Yani birçok kişinin ekmeğini buradan kazandığı yerler. Neticede, baktığımızda, biraz muallak kalmış gibi görüyorum ben, gerçi Bakan Yardımcımızdan biraz bilgi almıştım bu konuda ama tabii ki burada her şey tamamen Bakanlığa teslim edilmiş vaziyette. Şimdi, hâlihazırda bu işi yapan, ciddi anlamda evine ekmek götürmeye çalışan insanlar da var. Bir yandan da düzenleme tabii ki olması gerekiyor, en azından atık yağların nereye gitmesiyle ilgili olarak. Ama burada yarın öbür gün Bakanlık şu anki mevcut bu işleri yapanlara “Hayır kardeşim, ben size izin vermiyorum.” dediğinde bu insanlar ne yapacak? Bu bir.

İkincisi; yine bunların toplanması, alınması, kişileri nasıl ayırt edilecek? Şimdi biraz burada muallakta kalan şey şu: Yani “Ben istediğime yetki veririm, istediğime yetki vermem.” gibi bir şey çünkü hiçbir kriter belirtilmemiş. Bununla ilgili benim sorum olacak. Eğer bununla ilgili kriterleri belirlersek daha iyi olacak diye düşünüyorum. En azından, oralarda esnafılık yapan, özel servisi olan, yetkili servisi olanlar da hiç olmazsa bundan rahatsızlık duymayacak diye ben düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Gündoğdu, teşekkür ediyorum.

Zannediyorum şimdi Sayın Birpınar açıklayacak ama ayrıntılar herhâlde yönetmelikle belirlenecek.

Buyurun Sayın Birpınar.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Teşekkür ederim efendim. Başkanım, sağ olun.

Sayın Vekilimizin konuşmasından anladığımız şu, diyor ki: “Burada keyfiyet oluşabilir mi? Şu anda, zaten atık motor yağlarıyla ilgili, Türkiye’de uzun yıllardır yürüten bir yönetmeliğimiz var. Yani yeni bir şey değil, ta belki on beş senedir yürüten bir yönetmelik var ve biz aslında isteyen herkese yani “Yağ değiştirmek istiyorum.” diyen sanayideki bir tamirciye de veya bir yetkili servise de yetki veriyoruz, şu anda da binlerce insana verdik zaten, yönetmelikte veriyoruz. bizim buradaki derdimiz şu: Türkiye’de -sayın vekilimiz de anlattı- her yıl 400 ile 500 bin ton madeni yağ satılıyor. Bunun yarısı atık yağ oluyor, arabalarda değiştirdiğiniz yağlar. Viskozitesini kaybetmiş yağları, bir süre sonra değiştiriyorsunuz. Bunların miktarı da 250 bin ton civarında. Bunların toplama yetkisini biz, bunu piyasaya süren, üreticilere, PETDER’e verdik yıllardır, maalesef toplanan miktar yüzde 10. Yani 250 bin ton yağın, 25 bin tonunu biz geri toplayabiliyoruz. Geriye kalan 225 bin ton ne oluyor biliyor musunuz? Ya sanayide yakıyorlar bunu ısınmak için, ya çimento fabrikalarına gönderiyorlar ya da on numara yağ yapıyorlar, ondan sonra otobüslere koyuyorlar, mazota karıştırıyorlar, ondan sonra o otobüsler yanıyor biliyorsunuz. Dolayısıyla mümkün olduğu kadar... Bizim derdimiz şu: Yani isteyen herkes bunu değiştirebilir, hatta siz, evinizde de değiştirebilirsiniz ama atık yağı, gidip toprağa dökmeyin, suya dökmeyin, çöpe atmayın, bunu belli yerlere teslim edin. Bu, Türkiye ekonomisi için de iyi olacak. Çünkü bunun yüzde 99’unu sayın vekillerim, Sayın Başkanım, geri dönüştürebiliyoruz. Türkiye’de rafineriler var, geri dönüştürme firmaları var. Bunlar dönüştüğü zaman da baz yağı oluyor, baz yağı dediğimiz de kalıp yağı ve gres yağı oluyor. Bunu üretilen hem ihracat yapabiliyoruz hem de iç piyasada kullanıyoruz. Eğer, biz, bunu toplamayıp bu baz yağa dönüştürmediğimiz zaman baz yağı da yurt dışından ayrıca ithal ediyoruz. Yani o firmaların aslında bunu toplamamalarındaki hedef ne biliyor musunuz? O atık yağı da kendileri yurt dışından getirip burada satıyorlar. Biz, burada, içeride döndürdüğümüz zaman onlar atık yağı yurt dışından getirip burada satamayacaklar. Yani Almanya’daki bir arabanın atık yağından üretilen baz yağı Türkiye’ye geliyor diyelim ki on liraya ama Türkiye’deki bir şekilde toprağa, suya veya şeye karışıyor. Bizim derdimiz bunu kontrol altına almak, oradaki, sanayideki belki bir tamirci bile bu yağı değiştirdiği zaman onu bir yere versin, yetkili bir yere götürsün versin, çöpe atmasın veya toprağa suya karıştırmasın, bizim derdimiz bu. Biz, isteyen herkese bu yetkiyi veriyoruz. En ufak bir şikâyet gelmesin size, gelmeyecektir. Biz, zaten kanundan önce de bu yetkileri vermeye başladık efendim. Biz, bileceğiz ki şu şu firmalar bu işi yapıyor. Onlar da bize bunun kaydını tutacaklar. Ben bu kadar yağ değiştirdim, bu yağı da şuraya teslim ettim diyecek. Kanunun özü bu efendim.

Teşekkür ederim.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – O zaman kayıtlara geçmesi açısından da en azından... Sayın Bakanım, sizin burada anlattığınız üzere şu ortaya çıkıyor: Biz başvuran her tamirciye, herkese, bu işi vereceğiz, aynı zamanda tekelleşmenin önüne de geçeceğiz, artı buradaki atık yağları da tekrar toplayarak en azından enerjide ve diğer yerlerde kullanarak da geri dönüşümünü de sağlayacağız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Aynen bunu teyit ediyoruz efendim.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Peki, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 23'üncü maddede TESK Genel Sekreter Vekili Çetin Bey, söz almak istedi. Beş dakika süre veriyorum.

Buyurun.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Sayın Başkanım, söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

23'üncü maddeyle ilgili söz aldım. 23'üncü madde öngörülen, motor yağı değişimlerinin bakanlıkça yetkilendirilen işletmeler tarafından verilmesi konusunda bizim en ufak bir tereddüdümüz yok. Bu atık yağ rejiminin bir şekilde bir sisteme kavuşturulması gerekiyor. Yağın nereden geldiğinin, nereye gittiğinin takip edilmesi gerekiyor. Bununla ilgili daha bu sabah Türkiye Madeni Eşya Sanatkarları Federasyonu Başkanıyla görüştüm, Özcan Bey'le aynı kanaatte o da. Bu konuda, atık yağla alakalı bizim yaklaşık 40 bin sanatkârımız var, 40 binin biraz üzerinde oto sanatkârımız var. Bu 40 bin oto sanatkârının yaklaşık yüzde 90'ı yağ değişimi yapıyor. Buna Odalar ve Borsalar Birliği bünyesindeki firmaları da koyarsak, Türkiye'de yağ değişimi yapan yaklaşık 50 bin civarında işletme var. 50 binin hatta biraz üzerinde, 51-52 bin civarında işletme var. Burada oto bakım servisçisi adı altına geçen yaklaşık 50 bin civarında bir işletmeden bahsediyoruz. Bakanlık burada lisansı verecek, yağ toplama konusunda akreditasyon verecek, yalnız burada bir şeyi hatırlatmak istiyorum efendim bu firmaların, bu işletmelerin esnaf ve sanatkâr açısından söylüyorum özellikle lisans bedellerinin makul seviyede tutulmasında büyük önem var.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Ücretsiz, efendim, ücretsiz veriyoruz.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Tabii...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sıkıntı yok.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Akredite olanlar için söylüyorum Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Efendim, biz, yağ değiştirenlerin tamamına bu belgeleri ücretsiz veriyoruz.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Biliyorum Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Ama toplamakla yağ değiştirmek arasında fark var ikisini birbirine karıştırmayalım. Birisi yağ değiştiriyor, birileri de gelip o değişen yağları alıp götürüyor. Onlar ayrı, onlar zaten bizden lisans alıyor. Onlar kadar rakamlar değil. Türkiye'de onların rakamı üç beşi geçmez ama değişim yerlerine verdiğimiz il müdürlükleri basitçe bu belgeleri veriyor ve bir kuruş da talep etmiyor.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Biliyorum Sayın Bakanım bunu.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Yağı toplayacak olanlardan herhangi bir ücret talep etmiyor musunuz?

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Bunlar toplamak talebinde de bulunabilirler bu konuda esnaf ve sanatkarın...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Efendim, toplayacak olanlar bizden lisan almış. Toplayıp ne yapacak? Bunu, geri dönüştürülmesi gereken bir rafineriye götürmesi gerekiyor. Onlar zaten bizden tehlikeli atık lisanslarını almış olmaları lazım. Önüne gelenin bunu toplayıp nereye götürdüğünü bizim bilmemiz lazım. Onun ücreti, parası ayrı, o işten para kazanıyor o, öbürü, bir kamu görevi gibi bir şey yapıyor, adamın yağını değiştiriyor, geçiyor yani.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Birpınar, Sayın Başkan bitirsin, ondan sonra müzakereye başlarız. Hemen kısa toparlayalım lütfen.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Bu ticaret erbabının, bu lisans bedelleri çok yüksek tutulmadığı takdirde hayatlarını sürdürmeleri açısından, ticari yaşamlarını sürdürmeleri açısından bir sıkıntı olmayacaktır. Ben küçük sanayi sitelerinde bu tür toplama faaliyeti yapacaklar olursa ben onlar için söylemiştim bunu Sayın Bakanım.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Anladım efendim, tamam.

TESK GENEL SEKRETER VEKİLİ ÇETİN DEMİRKAZIK – Teşekkür ediyorum efendim, sağ olunuz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, bizler de teşekkür ediyoruz.

23'üncü madde üzerinde önerge yok.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler.... Etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

24'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24 - 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bisiklet yolu” tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki “Elektrikli Skuter (e-skuter)” ve “Bisiklet şeridi” tanımları eklenmiştir.

“Bisiklet yolu: Bisiklet ve elektrikli skuter sürüşüne ayrılan, taşıt yolu ve yaya alanları ile kesişim noktaları hariç diğer araç ve yaya trafiğine kapalı yoldur.”

“Elektrikli skuter (e-skuter): Hızı en fazla 25 km/saate ulaşan, tekerlekli, ayak tahtası ve tutamağı olabilen, dikey bir direksiyon mekanizması içerebilen ve ayakta kullanılan taşıtlardır.”

“Bisiklet şeridi: Yol seviyesinde bisiklet ve elektrikli skuter kullanımı için özel olarak belirlenmiş ve yer işaretlemesi ile ayrılmış yoldur.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 24'üncü madde üzerinde söz almak isteyen?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, birbiriyle ilişkili iki madde var. 25 ve 26'ncı madde.

26'ncı maddede: “elektrikli bisiklet ve elektrikli skuter kullananların 15 ibaresi eklenmiştir.” diyor. Yani 15 yaşından büyük olması şartı aranıyor. Bu şunu gösteriyor: Elektrikli bisikletle ilgili ayrı bir düzenleme yapılmış, ama 24'üncü maddede, bisiklet yolunda, bisiklet-elektrikli bisiklet ayrı değil. Yani bisiklet deyince elektrikli bisikleti de mi kast ediyoruz burada? Eğer, buna ayrı bir tanım getiriyorsak skuter-elektrikli skuter yapıyorsak, bisiklet-elektrikli bisiklet yolunun tanımını yaparken

bisiklet yolunun “Bisiklet- elektrikli bisiklet, skuter- elektrikli skuter” olarak yazılması gerekir diye düşünüyorum. Bir de yine aynı şekilde, skuter olmayan skuterler de var. Yani onlar bisiklet yolunu kullanamayacak mesela. Dolayısıyla burada hani, bir şey var, çelişki var gibi geldi bana. Bunun düzeltilmesi gerektiğini düşünüyorum.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kıymetli Başkanım, bu konu üzerinden de biz, epey kurumlarla ortak çalışmalar yaptık. Burada Emniyet Genel Müdürlüğümüzden bir açıklama var.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Burada 24’üncü maddeyle, çerçeve 24’üncü maddeyle Kara Yolları Trafik Kanunun 3’üncü maddesinde, bisiklet yolu tanımlanıyor. Burada, bisikletin tanımı içerisinde “elektrikli bisikletler de bu sınıfa dâhildir” diye Tanımın içerisinde geçtiği için, ayrıca elektrikli bisiklet olarak tanımlanmıyor efendim.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Burada yeni bir yer olarak yazmıyor Murat Bey ama, kanunun geri kalanında bu ifade var.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Burada çerçeve 26’ncı maddeyle Karayolları Trafik Kanunu’nun 37’nci maddesinde, bisiklet ve elektrikli bisiklet kullanıcılarının yaş sınırlandırmasını ayırıyoruz. Burada özellikle 37’de ayırmış oluyoruz ama bir önceki “tanımlar” maddesinde, kullanım olarak sadece bisiklet geçiyoruz. Çünkü, “bisiklet” tanımının içerisinde aynı zamanda elektrikli bisikletlerin de –bisiklet sınıfına dâhil olduğu için ayrıca elektrikli bisiklet olarak ifade edilmeye gerek olmadığını düşünüyoruz efendim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Peki, elektrikli olmayan skuter dâhil mi bisiklet yoluna? Yani elektrikli skuteri ayırıyoruz ya, bir Karayolları Trafik Kanunu’nda skuter tanımı var mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TRAFİK DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI ÜMİT MUTLU – Karayolları Trafik Kanunu’nda skuter tanımı yok.

MURAT BAKAN (İzmir) – O zaman öyle bir tanım ekleyip, elektrikli skuteri bisikletli skuter tanımına birleştirip buraya “bisiklet ve skuter” dememiz gerekir, aynı bisiklette olduğu gibi. Çünkü yeni gelen bir tanım ve o tanımı kanunda bütünlük olması açısından aynı şekilde yapmak gerekir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Özboyacı, Sayın Bakan’ın söylediklerini çalışın, eğer bundan sonra herhangi bir şey varsa Genel Kurulda değerlendirilebilir.

Sayın Birpınar, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Belki ikna edebilirim diye söylüyorum: Biz bununla ilgili bir sürü görüşme yaptık Karayollarıyla, İçişleri Bakanlığımızla, Sanayi Bakanlığımızla, Ulaştırma Bakanlığımızla; bu elektrikli olmayan skuter çok yavaş gittiği için Sayın Vekilim, bu yollarda diğerleri 25 kilometre sürata çıkıyor, kaza risklerinden dolayı bu. Öbürleri, elektrikli olmayan skuter demek, ayakla götürmeye çalıştığınız, çok yavaş giden bir şey. Dolayısıyla, orada kazaya sebep olabiliyor. Nasıl ki biz skuterları mesela otobanlarda kullanırmıyoruz, yani hiçbir şekilde oraya giremiyorlarsa, o çok küçük hızda olanların da oraya girmesini engellememiz gerekiyor diye, söyledikleri için böyle yaptık.

Arz ederim.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Hatta geçtim otoyolları Sayın Bakanımızın da dediği gibi biz 50 kilometre/saat üzeri hız sınırı olan yerlerde de elektrikli skuterlara izin vermiyoruz, müsaade etmiyoruz. Dolayısıyla, o normal skuter tanımını buraya koymaya ihtiyaç duyulmadı. Zaten burada kazalar o malum hız farklarından kaynaklanıyor.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

24'üncü madde üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinde “Elektrikli Skuter (e-skuter)- ve “Bisiklet Şeridi” ifadesinde “ve” ibaresinin yerine “ile” ibaresinin kullanılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunacağım. “En son” kelimesi “yoldur” kısmı kaldırılarak “bölümdür” redaksiyonu kapsamında değiştirilerek 24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler... 24'üncü madde kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

25'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 2018 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına (n) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“o) Gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak, trafik güvenliğinin ve teknik koşulların sağlandığı mevcut yollarda ve yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak,”

“p) Trafik güvenliğinin ve teknik koşulların sağlandığı yerlerde, banketleri bisiklet şeridi olarak işaretleyerek bisiklet ve elektrikli skuter kullanımına uygun hale getirmek,”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 25'inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, 25'inci maddede “gürültü eylem planı ve bisiklet master planları göz önünde bulundurularak ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görüşü alınarak...” denmiş. Şimdi, gürültü eylem planı ve bisiklet master planı varsa ayrıca Çevre Bakanlığının görüşünü almak sadece bürokrasi yaratacaktır, bu işin hızlı bir şekilde hallolmasını engelleyecektir. Biz burada yasalarla ilgili konuşurken mesela belli konularda bürokrasi yaratmayalım... Mesela biz ÇED'de ek 2'de “Halka tanıtım toplantısı yapılsın.” dedik ama bu ciddi anlamda bürokrasi yaratır. Çok basit, sanayi sitesindeki bir işletme bile tanıtım toplantısı yapmak zorunda kalır.” dedi, ara verdiğinizde Sayın Bakanla görüşürken. Dolayısıyla, siz bunu her yapılacak yolla ilgili zaten gürültü eylem planına ve bisiklet master planına aldığınız bir konuda bakanlık görüşü alırsanız “Bunu yapmayalım.” demek bu yani.

Bunu çıkartmak gerekir diye düşünüyorum. Eğer arkadaşlar da uygun görürse bu bakanlık görüşünü -her seferinde Bakanlığa yaz, sor, gelsin- çıkartalım derim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Özboyacı, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kıymetli Başkanım, bu maddede bizim hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın ilgili bürokratları hem de Karayolları Genel Müdürlüğümüz bizzat kendisi ve ekibiyle uzun uzun konuştuğumuz bir meseleydi. Burada biz herhangi bir yanlış iş yapmayalım, en doğrusun

bulalım diye biraz istişare mekanizmasını artırdık. Bu bürokrasinin çoğalması eleştirisi... Aslında ben de her zaman bürokrasinin olabildiğince az uygulanması, işin hemen yapılması taraftarıyım ama bu konuda şimdi bazen Karayolları Genel Müdürlüğümüzün haklı olduğu yerler var –şu andaki mevcut kara yollarını ve bundan sonra yapılacak yerler- konularda da Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın haklı olduğu konular var. Dolayısıyla, bu iki kurumun ortak istişaresiyle yapılan bir iş olsun diye biz özellikle istedik. Buna dair örnekler var, ben özelde de size bahsedebilirim. Bu her iki kurumun da mutabakatıyla bu şekilde getirildi. Hatta bunu hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız istedi hem de Karayolları Genel Müdürlüğümüz istedi. Dolayısıyla, böyle kalmasında bence fayda var.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, siz madem bu işleri istişareyle yapmayı istiyorsunuz, zaten çok da bu konulara önem veriyorsunuz, o zaman şöyle bir madde ekleyin: “Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşleri alınarak Sayın Cumhurbaşkanına da sorulur.” Çünkü her konu sonuç itibarıyla Sayın Cumhurbaşkanına sunulduğu ve sorulduğu için yani mesela Bilim Kurulu var pandemiyle ilgili, Sayın Cumhurbaşkanının görüşü doğrultusunda karar veriyor. Yani bisiklet master planı var, gürültü eylem planı var, Bakanlığa soracağız, bunu silsile yoluyla ta yukarıya kadar çıkartın.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Birpınar, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Başkanım bir tane örnek vereyim: Aslında Sayın Vekilimiz diyor ki: “Bu, bürokrasiye boğar.” Doğrudur ama öyle yerler var ki mesela İzmir’te bizim gürültü eylem planlarımızda oraya gürültü bariyerinin yapılması gerekiyor. Hakikaten aslında Çevre Kanunu’na ve Türkiye’ye çok yeni bir iş bu. Biz Karayolları Genel Müdürlüğüne de böyle bir ödev yüklüyoruz, diyoruz ki: Siz bundan sonra gürültü bariyeri yapın, bisiklet yolları yapın. Hiç yoktu bunlar kanunda, daha evvelki kanun değişikliğinde hatırlarsınız ekolojik köprüleri getirmiştik, oralara yapılmıştı, şimdi de böyle bir şey geldi. Çok örnek işler yapılacak inşallah ama öyle bir yer var ki bizim akustik raporlarımızda ve gürültü eylem planlarında oraya gürültü bariyerinin yapılması lazım ama o işin oraya yapılabilmesi için Karayollarına gittim, Karayolları diyor ki: “Trafik güvenliğini bozuyor burası, dolayısıyla bunu yaptırmam yani bu işi burada yapma şansınız yok.” Mesela Dilovası’nın o geçişlerinde ciddi sıkıntı var. Dolayısıyla aslında iki kurumun bir şekilde anlaşarak bunu çıkarması gerektiğini düşünüyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Bakan, bunu öncesinde yapacaksınız, gürültü eylem planı yaparken alacaksınız görüşü ya da bisiklet master planını yaparken alacaksınız. O karar alındıktan sonra, bir plan yapıldıktan sonra tekrar görüş alınmaz, doğru değil.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, bir cümle... Kıymetli Cumhurbaşkanımızın lafi geçince, şimdi yani bizim Cumhurbaşkanımıza bunu sormamıza gerek yok çünkü onun güvenip değerlendirdiği, milletimizin de irade gösterdiği 30 yaşında bir milletvekili bunların hepsini araştırdı onun adına ve bütün bu hayırlı, faydalı işlerde Cumhurbaşkanımızın altında imzası olan kadrolar atıyor. Dolayısıyla bence ekstra bir yük getirmeye gerek yok, bu hâliyle gayet yerindedir Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum Sayın Özboyacı.

25’inci madde üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum.

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesinde "yeni yapılacak olan yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarının kenarına bisiklet yolu ile gürültü bariyeri yapmak" ibaresinde "ile" ibaresini değiştirerek "ve" ibaresi kullanılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan tabii ben az önce espri yaptım, hani Sayın Cumhurbaşkanımıza sorun diye, sevgili kardeşim de bu espriyi ciddiye alarak: "Ben, Cumhurbaşkanına adına 30 yaşında bir milletvekili olarak bunları araştırdım, Cumhurbaşkanımıza sormamıza gerek yok." Burada bir kafa karışıklığı var, yasama organıyla yürütme organı bir birinden ayrı, orada bulunma sıfatı yasama organı üyesi olması, yürütmenin bir unsuru olarak Cumhurbaşkanını temsilcisi olarak değil, halkın yasama organının seçtiği bir milletvekili olarak orada, dolayısıyla biz halk adına yasama faaliyetini yürütüyoruz, Sayın Cumhurbaşkanına adına değil, onun işi yürütme faaliyeti, onu tutanaklara geçmesi açısından söylemek istedim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özboyacı...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ben, Murat Vekilimize, Murat ağabeyimize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sataşmaya mahal vermeden konuşalım.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Tutanaklarda, kıymetli CHP milletvekillerinin, bu teşekkürleri görmesini istiyorum.

Aynı zamanda, Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanımız, partimizin Genel Başkanı. Dolayısıyla, milletvekilli listelerinin oluşturulmasında neticede Genel Başkan olarak irade kullanmıştır. Milletimizin iradesiyle hepimiz seçildik, burada amacım herhangi bir polemik olsun diye değildi, kanunun bu hâliyle gayet yeterli olduğunu ifade etmekte.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, ben verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 25'inci madde kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 2918 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasına "Bisiklet kullananların 11," ibaresinden sonra gelmek üzere "elektrikli bisiklet ve elektrikli skuter kullananların 15," ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 26'ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, zaten görüyorum ben sizi, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bu yaş sınırı getirilmesi önemli, yani belli hızda kullanılıyor, elektrikli skuter için de özellikle ben İzmir'de çok küçük yaşta çocukların elektrikli skuter kullandıklarını görüyorum, çok riskli, bu önemli.

Bunu söylemişken şunu da söyleyeyim: Sevgili kardeşim “Milletvekili listelerini Cumhurbaşkanımız yapıyor.” dedi.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Genel Başkanımız dedim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ben, ön seçimden çıkmış bir milletvekiliyim, Ednan kardeşim, Vecdi kardeşim de öyle, bizler ön seçimle geldik, bizim genel Başkanımız da -yine tutanaklara geçsin diye söylüyorum- “Milletin vekilini millet seçsin, bir kişi seçmesin.” diyor. O da tutanaklara geçmesi açısından söylemiş olayım.

Teşekkür ederim.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kıymetli Başkanım...

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Özboyacı böyle kalsın, takdir hakkımı kullanıyorum.

Evet, 26’ncı madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra Sayılı “Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin” 26’ncı maddesinde “elektrikli bisiklet ve elektrikli Skuter kullananların 15” ibaresi eklenmiştir yerine “ifadesi eklenmiştir” kullanılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Bu önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

26’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 26’ncı madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

27’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27- 2918 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “bisikletlilere” ibaresi “ve bisiklet şeridindeki bisiklet ve elektrikli skuter kullananlara” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 27’nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

27’nci madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra Sayılı “Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin” 27’nci maddesinde 53’üncü maddesinin ikinci fıkrasında “yer” ifadesi yerine “bulunan” ifadesinin kullanılmasını arz ve talep ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 27’nci madde kabul edilmiştir. Teşekkür ediyoruz.

28’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 2918 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin başlığına ve birinci fıkrasının birinci cümlesine “Bisiklet,” ibarelerinden sonra gelmek üzere “elektrikli skuter,” İbareleri eklenmiş, fıkranın (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (b) bendine “en az bir elleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “elektrikli skuter,” ibaresi, fıkraya (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“a) Ayrı bisiklet yolu veya bisiklet şeridi varsa, bisiklet ve elektrikli skuter taşıt yolunda,

Bisiklet, elektrikli skuter, motorlu bisiklet ve motosikletlerin yayaların kullanmasına ayrılmış yerlerde,

Bunlardan ikiden fazlasının taşıt yolunun bir şeridinde yan yana,

Sürülmesi yasaktır.”

“d) Elektrikli skuter ile sırtta taşınabilen kişisel eşya harici yük ve yolcu taşınması yasaktır.

e) Elektrikli skuter otoyol, şehirler arası karayolları ve azami hız sınırı 50 km/s üzerinde olan karayollarında kullanılamaz.”

“Elektrikli skuter ve kullanımına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 28’inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

28’nci madde üzerinde önerge yok.

28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 28’nci madde kabul edilmiştir. Teşekkür ediyoruz.

29’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- 2918 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendine “ile bisiklet yolunda” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya şeridinde;” ibaresi ve “bisiklet yolu” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bisiklet şeridi” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 29’uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

29’uncu madde üzerinde 1 adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra Sayılı “Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin” 29’uncu maddesinde, “ibaresinden sonra gelmek üzere” ifadesi yerine “ibaresinden sonra gelen” ifadesinin kullanılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 29’uncu madde üzerinde verilen önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 29’uncu madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyoruz.

30’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (j) bendine “depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak Türkiye Çevre Ajansının yapacağı mal ve hizmet alımları,” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 30’uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Sayın Vekilim.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sayın Başkanım, biz, bu 30’uncu maddeyle Kamu İhale Kurumunu devre dışı bırakıyoruz. Yani bu Kamu İhale Kurumunun AK PARTİ’den çektiğini bir Kamu İhale Kurumu bilir bir de AK PARTİ bilir. 191 kere değişmiş bir kanundan bahsediyoruz. 191 kere değiştirmemize rağmen, hâlâ bir düzene getirememişiz ve bir de istisnalar tanımlıyoruz.

Kanunun en çok, yani bakın internetten açtım ben, yani, alfabede harf kalmamış. Ona istisna, buna istisna, şuna istisna, şu ajansa istisna, yeni kurulan şuna istisna, her yere istisna. Ya, peki, bu Kamu İhale Kanunu niye var? Yani tamam, bazı yerlerde Kamu İhale Kanunu devre dışı bırakılabilir, bu savunma ile ilgili birtakım iş ve işlemlerde, doğal afet gibi acil birtakım şeylerde olabilir bunlar ama biz bunu artık genel geçer bir kural hâline getirdik. Yani biz önümüze bir torba kanun geldiğinde hemen ilk aklımıza gelen: “Ya, burası Sayıştaydan muaf mı Kamu İhale Kanunu’nda istisna tanınıyor mu?”

Yani, bunu artık bırakmak gerekir. Yani biz bu milletin parasını harcıyoruz, bu milletin vergilerinden bu bütçeleri oluşturuyorsak yani bunu bir rekabet ortamında, kişilerin biraz böyle keyfiyetine bırakmadan, düzgün bir normlara ayarlanmış bir Kamu İhale Kanunu’na kavuşarak artık bu işi böyle çözelim. Yani biz sürekli istisna tanıyoruz, sürekli Kamu İhale Kanunu’nu deliyoruz ya, kendimiz bir kanun yapıyoruz, bu işle ilgili bir kanun var ama biz “Bu Kamu İhale Kanunu’nun dışında nasıl mal ve hizmet satın alırız?”ın yol ve yöntemlerini sürekli araştırır bir hâle gelmiş bir ülke hâline geldik. Bunun doğru olduğunu düşünmüyorum, bunun bu teklif metninden kesinlikle çıkarılması gerekiyor. Yani bugün 191 kez değişmiş, yahu şunu oturalım, adamakıllı bir enine boyuna tartışalım, şu Kamu İhale Kanunu Avrupa’da nasıl yapılmış, doğru yapılan yerlerde nasıl yapılmış, bakalım. Şu istisna işlerinden bir an önce vazgeçelim, bu, kamuda keyfi harcamaların önünü açar başka hiçbir şeyin önünü açmaz ya, istisna keyfi harcamanın önünü açar. “Ben bunu acil görüyorum, ben bunu önemli görüyorum, ben burada bürokrasiyi aşmak istiyorum.” diye diye biz paralel bütçelerle yani 3 liraya, 5 liraya yapılacak işleri 10 liraya, 15 liraya yaptırıyoruz. Yani bundan, bu yöntemden derhâl vazgeçilmesi gerekiyor ve bu tekliften de çıkarılmasını teklif ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum Sayın Arslan.

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biz bunun gerekçesini sorduğumuzda, geneli üzerinde konuşurken arkadaşlarımız dedi ki: “Büyük bir operasyon yapılıyor.” Bu büyük operasyon nedir? Bu kapalı döngü sistemindeki bu depozito sistemi, büyük bir operasyon.

Değerli arkadaşlar, hepimizin cebinde nüfus cüzdanları var, yazılım yapılacakmış buna. Bu nüfus cüzdanlarımız, sağlık bilgilerimiz, tüm hastanelerdeki sağlık kayıtlarımız, kimlik bilgilerimiz, Osmanlı İmparatorluğu’ndan bugün gelen tapu bilgilerimiz, tapu kayıtlarımız, hepsi devletin Kamu İhale Kanunu’na göre yaptırdığı yazılımlarla korunuyor. Şimdi, tüm devlet yönetimini bırakın aynı yazılımlar Millî Savunmada, Genelkurmayda, Türk Silahlı Kuvvetlerinde, ülke için en gizli bilgilerin, sırların olduğu noktada bu yazılımları Kamu İhale Kanunu’na göre ihaleye çıkarıyoruz, yapıyoruz. Şimdi, akla ne geliyor? Kamu İhale Kanunu’nda da istisnalar kullanılıyor. Mesela davet usulü, pazarlık usulü, bu 5 tane büyük şirket var, işte Kalyon, Limak, Cengiz neyse, bu 5 şirketin ihaleleri bakıyorsunuz hep pazarlık usulü, davet usulü bu şekilde oluyor. Aynı şekilde, burada da Kamu İhale Kanunu bu sefer istisna yapılarak Kamu İhale Kanunu’nun dışına çıkılarak özel hukuk hükümleriyle birtakım... Ciddi bir bütçeye sahip, yani ben diyeyim 20 milyar, siz deyin 40 milyarlık bütçeden bahsediyoruz bu depozito işlemiyle ilgili. Kamu İhale Kanunu’nun dışına çıkarıyor. Madem bu kadar iyi niyetli, bu kadar güzel

bir iş yapılmaya çalışılıyor niye Kamu İhale Kanunu baypas edilmek isteniyor, niye var Kamu İhale Kanunu? Adı üzerinde kamu, başından beri “kamu” diyorsunuz, “kamu kurumu” diyorsunuz, “kamu tüzel kişisi” diyorsunuz ama Kamu İhale Kanunu’ndan istisna etmeye çalışıyorsunuz. Bu, akla ne getirir? Burada bir pasta var, bu pastada Kamu İhale Kanunu bize engel, açık ihale yaptığımızda yapacağımız şartname, koşullar, serbest rekabet açık bunlara gerek yok, biz bunu Kamu İhale Kanunu’nun dışında yapalım, istediğimiz firmalara, istediğimiz insanlara verelim bu bütçeyi, onlar yönetsinler, bunu istisna yapalım; bu, doğru değil yani hiçbir kurum için doğru değil. Devlette istisna olmaz, devletin sisteminde eğer bir kural varsa o kural herkes için, her kurum için, her kamu kurumu için geçerli olmalı. Çok yanlış bir iş yapıyorsunuz. Bakın, bugün için değil bu, gelecek kuşaklar bu tutanakları okuyacak yani bunun çevreyle ne alakası var? Sizin çalıştığınız, size bu depozito sistemini önerdiğini söylediğiniz sivil toplum kurumları bunu yaparken “Aman ha, Kamu İhale Kanunu’nu da çıkarın, istisna yapın.” mı dedi? Yok böyle bir şey, hiç alakası yok. Bu bir aslan parçasının düşüncesi. Hangi aslan parçası o merak ediyorum. Niye Kamu İhale Kanunu’nun dışına çıkarıyorsunuz arkadaşlar, başka bir şey mi var, kafanın arkasında başka bir düşünce mi var? Devletin şeffaf, kamuya açık, ihale ilan edilerek, her türlü yasal şartları belli, mahkemeye başvurusu mümkün, itiraz koşulları Kamu İhale Kurumunda belli, yasal mevzuatı varken niye böyle bir istisnaya ihtiyaç duydunuz? Birinin bunu bize izah etmesi lazım. İzah edilebilecek bir şey de değil, bunu söylüyorum. Bir şey yapılacaksa yapılacak en doğru iş, kanun maddesinden bunun çıkarılmasıdır değerli arkadaşlar.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Özboyacı, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Murat Vekilimizin söylediği hassasiyetleri çok dikkate alıyorum. Biz de bu kanun teklifini hazırlarken uzun uzun bu konulara gerçekten çalıştık ve dünya örneklerinin neredeyse hepsini inceledik. Avrupa’da bu işi çok başarıyla yapan ülkelerde bu sistemin, depozito yönetim sisteminin böyle ajanslar eliyle, sivil toplum kuruluşları eliyle özel sektöre işe çokça paydaş olarak, katılımcı olarak dâhil ederek yaptıklarını ve bu işi başardıklarını gördük. Ama tabii, burada böyle farklı, yanlış ya da sıkıntılı işlerin de asla oluşmaması adına özellikle sadece “depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak” ibaresini kullandık yani bizim Türkiye Çevre Ajansının yaptığı bütün iş ve işlemler de Kamu İhale Kanunu’nun dışında, istisna değil, sadece “depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin olarak ajansın yapacağı mal ve hizmet alımları” demiş. Zaten daha önce de ifade ettim, bu Ajansın bu depozito yönetim sistemini oturtması için birkaç yıla ihtiyacı var, daha sonra sistem kendi kendine dönecek ve kesinlikle kamuya ekstra bir yükü, maliyeti ya da herhangi bir sıkıntısı asla olmayacak diye inanıyoruz.

Ben de AK PARTİ’nin milletvekili olarak, milletin iradesiyle buraya gelmiş bir kardeşiniz olarak teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

30’uncu madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) Türkiye Çevre Ajansının Kurulmasıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 30’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Metin Ergun

Zeki Hakan Sıdahlı

Muğla

Mersin

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önergeler üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 30'uncu madde kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31- 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, üçüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan “otopark,” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve bende “ilişkin hizmetler yapmak” ibaresinden sonra gelmek üzere bölge otoparkı, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işletletmek veya ruhsat vermek” ibaresi eklenmiştir.

“aa) Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işlerini yürütmek.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 31'inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bu da çok yanlış bir madde. Neden yanlış? Şimdi, ademimerkeziyetçilikten bahsediyoruz ama iktidar, işine geldiği noktada ademimerkeziyetçi, işine geldiği noktada da merkezi güçlendiren bir anlayışa sahip. Yani bir yandan gelen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle tüm kararlar tek elden, yukarıdan belirlenecek şekilde, yine belediyelerin yetkisini kısıtlayarak Çevre Bakanlığının etkisini artıran ve Çevre Bakanlığını büyükşehir belediyelerinin, ilçe belediyelerinin üzerinde bir vesayet makamına dönüştüren, yerelde seçilmiş belediye başkanlarının yanına valililere, yatırım koordinasyon merkezleri kurarak bunları yine belediyelerin üzerinde bir vesayet makamı gibi belirlemekte, diğer taraftan belediyelerin ruhsat işlemleriyle ilgili çevre il müdürlüklerini de bir paralel belediye gibi “Oradan ruhsat alamazsam ben veririm, oradan plan yapamazsan planını ben yaparım.” noktasında belirlemekte. Tüm bunları yaparken diğer taraftan da büyükşehir belediyelerinin yetkilerini tırpanlayarak ilçe belediyelerine vermekte. Bunun nasıl bir mantığı var ben anlayabilmiş değilim. Yani tamamen duruma göre, kişiye göre gelen bir kanun teklifinden bahsediyoruz. 2002 yılından bu yana iktidarda olan bir siyasal anlayış on sekiz yılda böyle bir değişiklik yapma ihtiyacı duymamış. On sekiz yıldır böyle bir değişiklik gelmemiş Meclise. Her ne hikmetse 11 büyükşehir belediyesinin muhalefete geçmesinden sonra akıllarına böyle bir şey düşmüş. Sanırım bunda İstanbul Büyükşehirden Bakanlığa gelen arkadaşların da katkısı vardır diye tahmin ediyorum. Büyükşehir belediyelerinin bölgesel otopark yapma yetkisi alınarak kime veriliyor? İlçe belediyelerine veriliyor. Bizim ilçe belediyemiz de çok yani mevzu o değil.

Arkadaşlar, bakın, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı -önceki dönem Büyükşehir Belediyesi Sayın Başkanım, Samsun Milletvekilimiz de bu konuyu bizden daha iyi bilir- kim yapıyor? Bakanlık yapıyor. Çevre düzeni planında sadece İzmir mi var? Hayır, Manisa da var. Yani tüm bölgeyi -İzmir, Manisa, Kütahya- planlıyor bu, böyle bir plan yapıyor, benim bulunduğum bölge için söylüyorum. 1/25.000 ölçekli planı kim yapıyor? İzmir Büyükşehir Belediyesi yapıyor da büyükşehir belediyeleri yapıyor. Niye? Çünkü 100.000 ölçekli çevre planı birçok ilçenin gelişimi, iktisadi gelişimi, kentin gelişimi gözeterek yapılan plan.

Aynı şekilde, büyükşehir belediyeleri de bir plan yaparken bölgesel otoparkları, bulvarları, caddeleri, ulaşım master planları yaparken, tüm bunları çalışırken bütün kentin ilçe belediyelerini düşünerek yapar. Bazı ilçede gece nüfus fazladır, bazı ilçede gündüz nüfus fazladır, bazı ilçe ticaretin çok yoğun olduğu yerdir. Dolayısıyla bütün bunların, bölgesel olarak kentin bütününe bakan bir bakış açısıyla olması gerekir. Ama siz ne yapıyorsunuz? “Hayır, biz İstanbul Büyükşehir Belediyesini devre dışı bırakalım, Beyoğlu Belediyesi, Fatih Belediyesi, Eminönü Belediyesi artık hangi AK PARTİ’li belediyelerse o yetkiyi oradan alalım, oraya verelim.” Ben böyle görüyorum. İstanbul’dan gelen bir bakış açısıyla bu teklif hazırlandı diye düşünüyorum ve şöyle bir endişem var: İstanbul Büyükşehir Belediyesi daha önce AK PARTİ yönetimindeyken cemaatlerle, tarikatlarla, cemaat vakıflarıyla, tarikat vakıflarıyla sözleşmeler, ihaleler, otopark işleri ona verilmiş, buna verilmiş, bilmem ne yapılmış.

Şimdi, benim endişem şu: Acaba bu otopark alanları, İstanbul Büyükşehir Belediyesinden alınıp varsayıyorum Beyoğlu Belediyesine verilerek geçmişte olduğu gibi TÜRGEV’e, TÜGVA’ya, başka cemaatlere, vakıflara mı verilecek? Niyet bu mu? Yani otopark işletmek belediyeler açısından çok kârlı bir şey değil belediye işlettiğinde; sigortasını ödüyor, vergisini ödüyor, kazancını... Neyse. Yani bunlar ancak gayriresmî işletildiğinde kâr getiren yerler. Dolayısıyla böyle tartışmalı bir konuyu, böyle gereksiz bir konuyu gündeme getiriyorsunuz. Bunu, ben açıkçası şu an Türkiye’nin nüfus bakımından ve ticaret hacmi bakımından yüzde 50’sinden fazlasını teşkil eden muhalefet Millet İttifakı’ndaki büyükşehir belediyelerine karşı yapılmış bir tavır olarak görüyorum. Son derece yanlış, hatalı. Bu -ben daha önce de söyledim- geri çekilmesi gereken bir madde.

Gelin, bu tartışmalı konuyu, birçok konusunda bizim de olumlu katkıda bulunduğumuz, bizim önerilerimizi dikkate alarak sizin değişiklik yaptığımız -mesela ÇED süreci gibi- bu güzel kanunda hiç ele almayalım, kamuoyunda gündeme gelmesin. Bunu çıkaralım olması gerektiği gibi çünkü doğru bir kanun teklifi değil, doğru bir hüküm değil. Çevre Kanunu şeklinde hükümler -zaten bununla ilgili bakan yardımcısı da burada yok, Sayın Mehmet Emin Birpınar’ın alanı değil burası, sanırım Fatma Varank bu işin ilgili Bakan Yardımcısı- çıkaralım; kanun teklifinin güzelliklerini hep beraber burada, gerekirse de Mecliste anlatarak, güzel öneriler için teşekkür ederek, birlikte uzlaşmayla kaliteli bir yasama yapalım diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan...

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Gerçi Sayın Başkan da söz istedi, isterse bizden önce de konuşabilir çünkü bu konuda herhâlde buradaki en yetkin kişi Sayın Başkan olsa gerek.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Yok, herkese söz vereceğim, buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Çünkü Sayın Başkan da bu otopark işiyle ilgili yaşadığı bir sürü sorun ve sıkıntıyı çözmekte herhâlde çok zorluk da çekmiştir.

Şimdi, Büyükşehir Belediye Yasası çıktıktan sonra kent sınırları yani il özel idare sınırları, büyükşehir sınırı olduktan sonra büyükşehir belediyelerinin birtakım hizmetleri de değişti; işte, yapılan stratejik planlar, master ulaşım planları, çevre düzeni planları, bölgesel otopark planı; bir sürü şey tekrar, yeniden ele alınmaya başladı. Neden? Çünkü daha önceden sorumluluk sahasında olmayan birçok ilçeyle bir anda muhatap olmak zorunda kalınca belediye başkanları, ilk beş yıllarında zaten “Bu işleri nasıl planlarız?” “Bu sorunları nasıl aşarız?” “Nasıl yol yaparız?” “Nasıl otopark yaparız?” “Metroyu nasıl o bölgeye uzatırız?” diye birçok konuyla uğraşmak zorunda kaldılar.

Şimdi, otopark içinde -Sayın Başkan da çok iyi bilir- ilçe belediyeleri bu otopark bedellerini kendi bünyelerinde toplarlar ve büyükşehre gönderirler. Vallahi, benim bildiğim kadarıyla herhâlde bir büyükşehre falan da şimdiye kadar otopark bedelleri gelmemiştir. Sayın Başkan da kendi döneminde ilçe belediyelerden o paraları zaten almadı. Bu paralar zaten ilçe belediyelerin kasalarında duruyor, onlar kendi ihtiyaçlarına göre -yüzde 99'u da ödeyemedikleri personel maaşlarına- ödüyorlar.

Yani buradaki sorun şu: Yetki karmaşası çıkarıyoruz şu an, burada yapmış olduğumuz bu düzenlemeyle yetki karmaşası çıkarıyoruz. Çünkü metroyu planlayan kimdir? Büyükşehir belediyeleri Bakanlıkla beraber, onların izniyle bir metro planlar, bir metro hattı çizerler ama bu metro hattı üzerinde oraya gelip o metroyu kullanacak insanların otopark rezervlerini kim belirler? Oradaki büyükşehir belediye meclisleri belirler. Yani şimdi, ilçe belediyesi geldi, dedi ki: “Ben burada bir otopark yapmak istiyorum.” Bununla ilgili belediye meclisinde bir plan değişikliği yaptı, bu şekilde kamulaştırmayla bir alan ya da yeni bir imar planı düzenlemesiyle bir arsa üretti “Ben buraya otopark yapacağım.” dedi. E, geldi büyükşehir belediye meclisine, reddedildi; ne olacak? Yapabilir mi tek başına bunu ilçe belediyesi, böyle bir yetkisi var mı? Alınan her türlü parasal ve imarsal konular büyükşehir belediye meclisinin onayına tabidir. Yanlış mı Sayın Başkanım? E, nasıl yapacak peki ilçe belediyesi bunu, bu otoparkı nasıl yapacak? Yani bir yetki karmaşası. Peki ilçe belediyeleri bu konuda teknik eleman getirince donanımlı mı? Değil. Yani o da bir sorun, o da bir problem.

Şimdi, büyükşehir belediyeleri ilçe belediyelerle ortak projeler yaparken şöyle bir yol ve yöntem izleyerek aslında kendilerini de rahatlatıyorlardı; ne yapıyorlardı? “Ya, sen şuraya bir iş yapacaksın ama şunun altına da 2 katlı otopark yap, bir şey yap.” Neden? Meclisten daha rahat. Yetkisinde olan bir konuyla ilgili para aktarmada sıkıntı çekmiyordu. Öteki türlü, para aktarmalarda da bazı sıkıntılar yaşıyorlardı ama bunu bu şekilde de aşıyorlardı; bu, bir yöntemdi. Yani sadece planlama ilkelerine bile baktığınızda bu iş aykırı, yapamaz.

Ya, ilçe belediyesi niye arsa satın alsın? Niye alsın? Yani belediyeler arsa satın almaz ki, belediyeler arsa üretir. Ne yapar? Yeni bir imar planı oluşturur, yeni bir alan oluşturur; bu alan içinde okul yeri ayırır, cami yeri ayırır, başka bir kamu kurumuna ihtiyaç varsa onunla ilgili bir alan ayırır, park ayırır, yolları ayırır; zaten bu yüzde 40'lar, 45'ler o yüzden gelir. Bölgesel otoparklar için de “BHZ” dediğimiz belediye hizmet alanlarını tanımlar, bu şekilde yapar. Kim yapar bunu? Ya, şimdi ben bir master ulaşım planı yapacağım, ilçe belediyesi “Ben, işte şu yolun kenarına otopark yapacağım.” diyor; e, uymuyor bana. Benim master planımda yok, benim ana sorunumda olan işin içinde senin öngördüğün yerde “Oradan 3-5 kişiye iş veririm.” ya da “Buraları işletirsem para kazanırım.” ya da “İhale edersem belediyeye gelir elde ederim.” mantığıyla yapmayı planladığın otopark, kardeşim, burada uymuyor, olmuyor. Ne yapacak o ilçe belediyesi? Yapamaz. Yani yapılamayacak bir iştir bu. İlçe belediyesi bunu büyükşehir belediyesiyle el ele vermeden yapamaz. Yani bunlar bütünün birer parçası, bir puzzle gibidir ama biz burada yapıyoruz, yapmaya çalışıyoruz.

Yani, güzel bir kanun, kardeşimiz iyi niyetli, bir şekilde her şeyi böyle güzel de yumuşatıyor göğsünde, Kamu İhale Kanunu'ndan istisnayı bile öyle bir yumuşattı ki yani... Bu işler niyetle olmuyor. Bizden sonraki insanlara kalacak bu kanunlar, bu yasalar; bizden sonra gelecek bir art niyetli bunu istediği gibi eğer, bükür, kullanır. Bizim görevimiz “bizden sonrakiler burada nasıl art niyetle davranır da bunu kullanamaz”ın mantığını ortaya koyup onların keyfi uygulamalarına son vermektir.

Burada ne olacak ya? Zaten ilçe belediyeler bu paraları büyükşehirlerle vermiyor ama büyükşehirle yetki karmaşasına girecek. Yani trafik, otopark, ulaşım eylem planı; bunların hepsi birbirine entegre, birbirlerine bağlı şeyler bunlar. Bunun birinin diğerinin içinden çıkarılması bu kentte trafik artışına ya da azalışına neden olur, bir kaosa neden olur. Bunlar tek elden ortak akılla yürütülmesi gereken

işlerdir. O yüzden bu madde buradan çıkarılmalı. Yani yol, otomobil sayısı, otopark arasındaki var olan doğrudan ilişkiyi görmeden bu işi yapamayız. Bu trafik artışına da neden olur, trafik azalışına da neden olur. Yani otoparkın ücretlendirilmesi bile kentteki trafiğin artışına ya da azalışına sebep olur. Çok ucuz yaparsanız herkes arabasıyla gider, biraz yüksek yaparsanız herkes arabasıyla gitmez. Yani o yüzden bu, bu kanun teklifinin içinde hem sırtıyor hem de yani Selman kardeşimiz iyi çalışmış, güzel çalışmış ama depozito atık yönetim sistemini çalışırken otoparkı nereden düşünmüş de buraya kadar gelmiş bu otopark? Yani bu depozito atık yönetimi ile otoparkı biz pek yan yana getiremedik. Biraz da espri olsun hem de biraz şey yapalım böyle, gerginliğimiz azalsın.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Gergin değiliz ki.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Yok, yok, öyle bir şey yok, gergin değiliz de Başkanım.

Yani otopark eylem planları yapılırken büyükşehirlerin vizyonu olan ulaşım ana planları, çevre düzeni planları ve nazım planlarından bağımsız yapılması mümkün değildir diyorum.

Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, sadece çok ufak bir nokta söyleyeceğim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Selman Bey.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sonraki gelecek sözlerle de alakalı bir yanlış anlaşılma olmasın diye söylüyorum. Kanun teklifinin 31’inci maddesi yalnızca büyükşehirlere bölge otoparkı yapma, yaptıрма, işleme ve işletme imkânı sağlıyor. Bu bahsedilen ilçelerle alakalı, ilçe belediyeleriyle alakalı bu maddede değil 33’üncü maddede.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Bu 33 işte, onunla beraber.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Yok, şu açıdan söyledim: Onu 33’te tartışsak sanki daha sağlıklı olacak diye söylüyorum, bir yanlış anlaşılma olsun diye değil.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Çok fark etmiyor, otopark geçti ya.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Yani Ednan Bey, tam benim ismimi andıktan sonra elektronik, teknik bir arıza yaşanması da ilahi bir mesaj olabilir.

Teşekkür ediyorum.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Benim her zaman sözümü kesmeye çalışırlar.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Ergun, buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan, aslında söylenecek şeyler söylendi büyük oranda, tekrara kaçmamak açısından söylüyorum.

Bu 31’inci madde büyükşehir belediyelerine yeni görevler veriyor, yeni sorumluluklar getiriyor fakat buna karşılık gelir getirmeyen sorumluluklar. İşte, 33’üncü maddeyi bununla bağlantılı düşünmek gerekir. Büyükşehir belediyesi yeni sorumluluk alırken buna karşılık otopark araya sıkışmış herhâlde, ben de aynı kanaattayım, burayla çok alakalı olmayan bir şey. Otoparklarda otoparkların yapımı, işletmesi ve ruhsatlandırılması görevleri de ilçe belediyelerine, dolayısıyla gelirleri de ilçe belediyelerine devrediliyor. Bunun anlamı şu: Büyükşehir belediyeleri cezalandırılıyor, özellikle Millet İttifakı’ndaki belediyeler cezalandırılıyor; bunun anlamı budur, Türkçesi budur daha doğrusu. Hem ilave yük getiriliyor ama aynı zamanda da gelirleri azaltılıyor. Dolayısıyla hem bu maddenin hem de 33’üncü maddenin yani ileride görüşeceğimiz maddenin de bu kanun teklifinden çıkarılması gerektiğini kanaatindeyiz.

Sağ olun.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çepni, buyurun.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Ben aslında bir soru sormak istiyorum. Yani şimdi toplamda Çevre Ajansı ve çevre üzerine bir tartışma yürütüyoruz. Şimdi, ben bu otopark meselesinin çevreyle ilişkisini gerçekten kuramadım, bu birincisi. Fakat şöyle...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ben cevap vereceğim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Şimdi şöyle, yaşadığımız süreçten hareketle ilk aklımıza gelen şey şu: Bu yeni inşaatlar demek aslında, diyelim ki otopark... Bakın, şimdi, her meseleyi çok iyi bildiğinizi ima ediyorsunuz ama gerçekten biz de az çok bu ülkede yaşıyoruz. Yani yasaların nasıl tahrip edildiğini, nasıl arkasından dolandırıldığını, bunu herhâlde siz de biliyorsunuz, biz de hepimiz biliyoruz. O yüzden bizim burada somut olarak göremediğimiz ama öngörüle bulduğumuz meseleler oluyor; bunlardan bir tanesi de bu.

Şimdi, benim aklıma ilk gelen şey şudur: Şimdi bu ne demektir? Otopark yapma görevi veriliyor ilçe belediyesine. Şimdi, otopark yapma dediğiniz şey, ihtiyaç olabilir de olmayabilir de, bunu yapmaya kalktığında istimlak etmesi gerekir belli başlı alanları ya da elindeki bir alanı, diyelim ki yeşil alan niteliğindeki bir alanı otopark yapma hakkı doğacak doğal olarak. Şimdi, diyelim ki ihtiyaç olabilir fakat ihtiyaç olmasa da belediye doğal olarak bu yönlü hamleler yapabilir. Peki, bu inşaat anlamına gelmez mi? Gelir. Otopark dediğiniz şey, pekâlâ bir süre sonra bir katakulliyle -ki bu çok iyi yapılabilir- bir bakmışsınız, AVM'ye de dönüşebilir.

Şimdi, dolayısıyla, tabii bunlar -tırnak içinde- soyut tartışmalar diyebiliriz ama en nihayetinde burada belirsizlik var. Bunun alakasının ne olduğunu çözmek, açıklamak lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Çepni, teşekkür ediyorum.

Sayın Özboyacı, kısa lütfen, istirham ediyorum.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, bütün konuşmalarla ilgili aslında 33'üncü maddeyle ilgili olanları da burada cevaplayabilir miyim yoksa 33'ü bekleyeyim mi?

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Kısa cevaplayın, Sayın Yılmaz da konuşacak zaten.

Buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Tamam, şöyle: Tabii ki Yusuf Başkanım uzun süre büyükşehir belediye başkanlığı da yaptığı için kendisi çok daha konuya hâkimdir ama ben kendi açımdan sadece -çevreyle ilişkisini sordu Murat Bey- şu kadarını söyleyeyim: Yani neticede biz Büyükşehir Belediye Kanunu'nda bu bisiklet yolları, bisiklet master planları vesaire gibi konularda düzenleme yapıyoruz ve bunun hemen arkasından da bu konuda da neticede fiiliyatta bizim gördüğümüz... Ben -dün de bahsetmiştim- hem inşaat mühendisi olarak hem de daha önce yerel yönetimler başkanlığı yapmış bir kardeşiniz olarak bu konuda fiiliyatta şöyle bir sıkıntının olduğunu biliyorum. Ben önce sıkıntıyı anlatayım, daha sonra şeklini söyleyeceğim. Sıkıntı şu: Şu anda, mevcutta mesela bir yerde 5-6 tane apartman, site, konut -adına ne dersiniz deyin- yapan insanlar onun altına normalde o konut kadar otopark koymak zorundalar. Bunu koyamazlarsa bir yer göstermek zorundalar, bir yer de gösteremezlerse işte, bu bizim otopark bedeli dediğimiz normalde büyükşehirlerle aktarılan bedeli vermek zorundalar ve kanunen şu teminat altına alınıyor: "Bu bedeller otopark haricinde bir inşaat için kullanılamaz." diye.

Şimdi buradaki mesele şu fiyattaki sıkıntı: İlgili inşaat ruhsatını ilçe belediyesi veriyor ama bu bedeller büyükşehre gidiyor ve büyükşehir C belediyesinden otopark için aldığı bu bedeli gidip D belediyesinde bir başka yatırım için kullanabiliyor.

Dolayısıyla bizim burada yapmak istediğimiz tek şey şudur: Yerinde otopark meselesini çözmektir. Bölge otoparkları... Bölgesel otopark değil, onun da bu arada altını çizeyim, birkaç defa “bölgesel otopark” ifadesi kullanıldı. “Bölgesel otopark” denince sanki ilçeler arası falan bir otopark gibi algılanabilir. Bunlar kanunda daha önce tanımlanmış olan bölge otoparklarıdır. Mesele, ilçenin, kendi ruhsat verdiği ilçe belediyesinin gidip yerinde bu otopark problemini çözebilmesidir. Bizim içimizi en çok rahatlatan şey -33’üncü madde için konuşuyorum- şu ifadedir: “Gerekli arsa alımları ile inşasında kullanır.” diyor. “Bu gelirler bu fıkırdaki belirtilen amaç dışında kullanılamaz.” diye zaten bu gelirin nereye kullanılacağı çok net bir şekilde biçimlenmiş oluyor diye düşünüyorum. Yani, bir mahallede, bir sokakta gelişigüzel sağa sola park edilmiş araçları atık gibi düşünürseniz, aslında bölge otoparkları onların geri dönüşümünü yapan, onları toplayıcı, çevreye zarar vermeyen bir şey olarak da görülebilir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum Sayın Özboyacı.

Sayın Bakan buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bir soru soracağım.

Şimdi, bu “İlçe belediyesinden alıyor ama o ilçe belediyesine yapmıyor.” şeyi doğru bir şey değil. Siz devlet olarak vergi topluyorsunuz, İstanbul’dan topladığınız vergiyle Hakkâri’ye yatırım yapmıyor musunuz? Yani her ilden toplanan vergi o ile mi yatırım olarak dönüyor?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ama bu pay yalnızca otopark için yapılmalı.

MURAT BAKAN (İzmir) – Otopark işi de kent ölçeğinde bakılması gereken bir şeydir. Her yerin toplam ihtiyacı ilçe sınırları gözetilmeden, örneğin İstanbul ise İstanbul’un otopark ihtiyacı... Ednan arkadaşım da söyledi. Şimdi sistemde metro yapacaksınız, metroya getireceksiniz insanları ve oradan bir yere transferini sağlayacaksınız. Ee metrodaki o otoparkı planlarken yüz binlerce, milyonlarca insanın kullandığı şeyi büyükşehrin yaptığı yatırımın otoparkın ilçe belediyesine yüklemiş olacaksınız. Orada siz, o otoparkı, öyle bir yatırım yapar ki örneğin İstanbul Büyükşehir Belediyesi küçük bir belediyeye, oraya yapılacak, taşınacak şey, otoparkın büyüklüğü ve orası bir “hub” olur, bir merkez olur, o ilçe belediyesine toplanan otopark ücretleriyle yapılamaz. Siz bu işi yaparak onun da önüne geçmiş olacaksınız.

Artı, yasada “Bu sadece otopark için.” zaten öyleydi; otopark için toplanan paralar büyükşehirde ayrı hesapta toplanıyordu, yine öyleydi, orada değişen bir şey yok ki. Mevzu, büyükşehrin planlaması gereken bir şeyi ilçe belediyesine o yetkiyi büyükşehirden alarak vermektir, asıl mevzu budur, asıl mevzu para mevzusu, vesaire değil Sayın Başkan.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Özboyacı, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, gerçekten sadece bir cümle söyleyeceğim Murat Bey’in söylediği konuda: Yani, burada büyükşehrin elinden bir yetki alınması falan asla söz konusu değil, aksine biz, Büyükşehir Kanunu’na ekleme yaparak büyükşehir belediyelerine bölge otoparkı yapmak, yaptırmak vesaire gibi yeni görevler veriyoruz. Bunun yanı sıra büyükşehrin yetki alanı sınırları dâhilindeki yerlerden bu yetkiyi almıyoruz, büyükşehirler yine yetkisi alanındaki yerlere otoparklarını yapacaklar. Bu bahsettiğiniz metronun dibindeki büyük otoparkları büyükşehirler yine yapacaklar. Bizim getirdiğimiz o değil, lokal konular bizimkiler.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teşekkür ediyorum Sayın Özboyacı.

31'inci madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 31'inci maddesinin kanun teklifinden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vecdi Gündoğdu

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 31'inci madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

32'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32- 5216 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ulaşımdan kaynaklanan emisyonların azaltılması amacıyla bisikletli ulaşımın yaygınlaştırılmasına yönelik; bu Kanun kapsamında hazırlanacak ulaşım ana planlarında bisikletli ulaşım yer verilmesi ya da bisikletli ulaşım ana planının hazırlanması esastır. Bakanlıkça, talep halinde mahalli idarelere teknik destek verilebilir. Bu fıkra ile ilişkin idari ve teknik usul ve esaslar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 32'nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

1 adet var önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 32'inci maddesinde “bisikletli ulaşım yer verilmesi ya da bisikletli ulaşım ana planının hazırlanması esastır.” ifadesi değiştirilerek “ayrıntılı tanımlanması” yapılmalıdır. İfadesinde “ya da” yerine ve ifadesi kullanılmasını arz ve teklifi ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Önerge hakkında söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 32'nci madde kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 5216 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İmar mevzuatı uyarınca belediyelerin otoparkla ilgili olarak elde ettikleri gelirler beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında bölge otoparkı için gerekli arsa alımları ile inşasında kullanılır. Bu gelirler bu fıkra da belirtilen amaç dışında kullanılamaz.”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 33'üncü madde üzerinde konuşmak için Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi bu madde üzerine aslında görüşlerimizi sehven otopark şeyini görüncə heyecanla bu maddenin getirilmesine duyduğum açıkçası kızgınlıkla da biraz... Çok gereksiz ve yersiz bir madde, doğru da değil, kanun yapma tekniğine de uygun değil. Söyledik düşüncelerimizi, tekrar etmek istemiyorum ama bu maddenin kanun teklifinden çıkartılması gerektiğini söylüyorum, onunla ilgili de bir önerge hazırlayıp vereceğiz.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Aramızda uzun yıllar büyükşehir belediye başkanlığı yapmış olan ağabeyimiz var: Samsun Milletvekilimiz Sayın Yusuf Ziya Yılmaz. Kendisine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Başkanım.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum.

Çok Saygıdeğer Başkanım, çok saygıdeğer milletvekillerimiz, Komisyonumuzun çok saygıdeğer üyeleri; 1990 yılıydı -hiç unutmuyorum- bir toplantıda bir kamu yöneticisi -ben o zaman Karayollarında baş mühendistim- o zaman bir otoyol hamlesi vardı, otoyollar yapılıyor Türkiye’de “Arkadaşlar, Türkiye’de şu anda plakalı araç sayısı 4 milyon. Bu, önümüzdeki on yıl içerisinde 8 milyon olacak, yani 2000 yılında 8 milyon olacak. Yani bu öngörüyle Türkiye’de yol ağını, yol standartlarını iyileştirmek, büyütmek, hatta onu bırakın yol ağını ve yol standartlarını iyileştirmeyi, Türkiye’nin en büyük sorunu otopark problemi olacak. Özellikle büyük kentlerde, özellikle metropol ilçelerde. İstanbul yaşanmaz hâle gelecek, Ankara yaşanmaz hâle gelecek, İzmir ve Bursa yaşanmaz hâle gelecek. Çünkü gelir seviyesi arttıkça araç sahipliği oranı artacak.” dedi. Hiç unutmuyorum. 1990 yılında 4 milyon olan araç sayısı, 2020 yılında yani ondan otuz yıl sonra 25 milyon oldu. “25 milyon olacak.” dese bu abimiz biraz hayali bir şey söylüyor herhâlde, 25 ne, o zaman Türkiye’nin nüfusu 60 milyon civarındaydı. Yani bu, mümkün olmaz gibi geliyordu. Türkiye’de şu anda 25 milyon araç var ve o ağabeyimizin dediği gibi büyükşehirler yaşanmaz hâle geldi.

Ve büyükşehirlerde otopark meselesi her seçim öncesi bütün siyasi partilerin büyükşehir adayları, ilçe belediyesi adayları “Otopark problemini çözeceğim.” diye siyasi platformlarda sözler söyler, vaatlerde bulunur, taahhütlerde bulunur. Ama arkadaşlar, otopark yapma işi zordur, çünkü otopark geliri çok cazip bir gelir değildir, otoparktan para kazanan bir belediye hiç olmamıştır bugüne kadar. Dolayısıyla büyükşehir belediyeleri bedava bir yer bulurlarsa, bir şekilde kamudan, hazine den, şuradan, buradan bir yer bulurlarsa orayı çevirirler, orayla ilgili bir tahsisat kaldırır, altına belki otopark yaparlar, üstüne yeşil alan yapacaklarsa taahhüt ettikleri gibi bir yeşil alan yaparlar ama orada bir otopark problemini çözmek isterler. Otopark işini yerin altına koymak demek yukarıya yapacağınız bir otoparktan çok daha pahalı bir çözüm olduğu için o da maliyet itibarıyla büyükşehir belediyelerini iki büklüm eder. Şimdi, bunun çözümü peki, ne olur? Otopark meselesini cazip, yapılabilir, yapılması gereken, yapıldığında yapana çok iyi para kazandıran bir kalem hâline getirmekten başka bir çaresi olmadığı beni hep düşündürmüştür. Ben, hatta Samsun’daki bazı yapsatçıları otopark yapmaya özendirmeye çalışmışımdır “Ya, falan yerde sen bir şey yapıyorsun. Gördüğüm kadarıyla gideceksin

Migros’a kiraya vereceksin. Tamam yani o kurumsal firmalar iyi kiralar veriyor ama benim de belediye başkanı olarak burada, bu otopark probleminin çözümüne dönük çok sıkıntım var. Otopark yap sen.” dediğimde bana biraz önce söylediğim gibi yaptığı hesabı, maliyeti söylemiştir.

Arkadaşlar, bırakın ilçe belediyelerine otopark yapma yani bölge otoparkı yapma hakkı vermeyi -samimi söylüyorum- özel sektöre bile otopark yapma konusunda cezbedici, teşvik edici avantajlar sağlayacak çözümler bulmalıyız. Size çok samimi bir şey söylüyorum: Hepimizin oturduğu değil ama belki birçoğumuzun oturduğu binaların altında otoparklar var. Hepsi uyduruk otopark. Bunların hiçbirisi aslında... Belki çok usta bir şoförle girilebilen, çıkılabilen yerler. Ne bileyim, usta şoför olmayan kişilerin çok zor girip çıktığı yerler, dolayısıyla da oralar çok kullanılmıyor, yine yollara koyuyoruz arabalarımızı.

Sonuç olarak, bu işin içerisinde, yıllarını vermiş birisi olarak şunu söylemek istiyorum: İlçe belediyelerine de bu hakları verelim, özel sektöre de bu konuda teşvik edici imtiyazlar verelim ve ülkemizin gelecekte otopark problemiyle ilgili bu stresini, bu bunalımını azaltalım.

Ben, şuna da inanıyorum, size çok samimi bir şey söyleyeyim: Şimdi bu hesaba göre 1990’dan 2020’ye kadar bu otuz sene de 6 kat artmış ya araç miktarı, peki, önümüzdeki bir yirmi yıl sonra bıraktım 6 katı ama 4 kat artsa demek ki 2040 yılında Türkiye’nin yollarında 100 milyon plakalı araç olacak. Şehirler yaşanmaz hâle geldiyse biraz daha fazla yaşanmaz hâle gelecek. Size içtenlikle söylüyorum: İlçe belediyelerine de verelim, özel sektöre de özendirici birtakım avantajlar içeren şeyler verelim. Otopark işi hakikaten gelecekte ciddi sorunumuz olacak. Buna “Yani büyükşehirden yetki alınıyor, ona veriliyor.” falan gibi lütfen bakmayalım, büyükşehirin bölge otoparkı yapma hakkı elinden alınmıyor ama ilçe belediyeleri de yapsın. Diyeceksiniz ki İlçe belediyesinin...

MURAT BAKAN (İzmir) – Onların o hakkı var.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Var da, şöyle: Otopark yapma hakkı var, büyükşehirin hakkı gibi gözüktüğü için birçok idari yargı ilçe belediyesinin karşılaştığı bir kamulaştırma sorununda, şunda, bunda idari yargılar “Bu senin görevin değil büyükşehirin görevi,” diye yargı ilçe belediyesinin aleyhine karar veriyor.

MURAT BAKAN (İzmir) – O güzel bir şey, kamulaştırmasız el atma davalarında büyükşehir öder bu parayı Sayın Başkan.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Ya olmasın yani ilçe belediyesi de yapmak istiyorsa yapsın. Yapmak isteyen herkes otopark yapsın diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ederiz Sayın Başkanım, açıklamalarınız için.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Arslan.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Sayın Başkanım teşekkür ediyorum. Sayın Başkana açıklamalarından dolayı teşekkür ederim.

Tabii, tecrübe başka bir şey. Yani zaten artık bu stratejik planlarla kentlerin on sene sonrasının, yirmi sene sonrasının simülasyonları yapıyor. Sayın Selman Özboyacı “Ya, oradan alınan parayla başka yere otopark yapılıyor.” dedi. Şimdi, kent merkezinde artık nüfusun artmayacağını hepimiz biliyoruz, kronikleşmiş birtakım sorunlarının çözümünün de çok zor olduğunu biliyoruz ama kent nüfusu daha az, ileride nüfusunun 2 kat, 3 kat, 5 kat artacağı yerleri de bu çağda, bu teknolojiye biliyor olmamız oralara bir yatırım yapma zorunluluğu getirir. Yani artık akıllı şehirlerden bahsediyoruz,

yeşil şehirlerden bahsediyoruz. Yani bugün bizim otopark sorunu yaşamamızdaki en büyük sorun ne? Öngörüsüzlük. Yani biz hem bakanlıkların hem belediyelerin bu konudaki öngörüsüzlüğü sadece bu işi bina yapmaya indirgemiş bir belediyeçilik, betonlaşmaya indirgemiş bir belediyeçilik anlayışı...

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Araya girebilir miyim? Araç sahipliğinin de hesap edilemez oranda giderek artmış olması, aslında otoparkla problemiyle ilgili olayı kangren hâline getirdi.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Doğrudur Başkanım.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Araç sahipliğinin de bu kadar olacağını tahmin etmiyorduk. Demin dedim yani 1990’da 4 milyon olan araç miktarı...

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Doğru Başkanım, yani bunları da öngörmek lazım. Yani ne yapmak lazım o zaman? İmar planlarında yolları daha geniş bırakmak lazım. Neden? Çünkü otoparkın tanımı şu: Motorlu araçların duraklamalar dışındaki bekledikleri alanlara denir. Yani sadece mekânsal bir alan değil bu. Yolum kenarında beklediği alanlar da bu anlamıyla otopark. O yüzden bizim bu kent gelişimini, nüfusun nereye doğru akacağını görebek için bugünden elektrik altyapısını, kanalizasyon altyapısını, yolunu, suyunu nasıl yapıyorsak, planlıyorsak bu otoparkları da o şekilde planlıyor olmakta fayda var. O yüzden büyükşehir belediyelerinin bu konuda yapacağı master planda ilçe belediyeleriyle eş güdüm hâlinde bu işleri yapmıyor olmaları, yapamayacak olmaları, yapmamaları bu işi çözmez. Yani bu iş -siz yarın gene Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı olun- bu sorun sizin sorunuz. İsteddiği kadar bu yetki ilçe belediye başkanlarına, ilçe belediyelerine tanımlansın gelir gider bu top kucağınızda kalır. O yüzden biz bu şekliyle... Ha, doğru, özel sektöre otopark yapma yetkisi verilebilir mi? O ayrı bir tartışma konusu, olabilir de.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Var zaten.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Yani sonuçta yapılmalıdır da, teşvik de edilmeli, o da doğru ama sonuç itibarıyla, dediğim gibi, bu aslında bir master planla çözülmesi gereken devasa bir sorun. Yani burada yetki aktararak bu sorun çözülmez. Zaten bu paraları ilçe belediyeleri büyükşehir belediyelerine vermiyor “Amacı dışında kullanılmaz.” diyor ama vallahi de billahi de amacı dışında her işe kullanılıyor bu paralar.

Teşekkür ederim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, bir şey ekleyeceğim izninizle.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Buyurun Sayın Bakan, estağfurullah, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Zaten kanun görüşmeleri bitmek üzere. Şimdi bugün, biz sadece Çevre Kanunu’nda değişiklik yapmıyoruz, çevre politikalarıyla ilgili birçok kanunda değişiklik yapıyoruz. Burada işte Karayolları Trafik Kanunu’nda değişiklik yapıyoruz. Bunu kim yapıyor? Çevre Bakanlığı bu değişimi bisikletle ilgili öncülük ediyor, işte Emniyet Genel Müdürlüğünden arkadaşımız geliyor, bize burada bilgi veriyor. Çevre öyle bir konu ki disiplinlerüstü, bakanlıklarüstü bir konu. Nasıl diyeceksiniz? Tarım ve Orman Bakanlığı, aslında Tarım ve Orman Bakanlığının birçok konusu bizim Komisyonumuzun ve Çevre Bakanlığının konusuna giriyor. Mesela pestisit kullanımı diye bir şey var, tarım zehirleri; toprağı kirletiyor, suyu kirletiyor. Bu sadece Tarım Bakanlığının konusu mu? Hayır, bizim de konumuz. Aynı şekilde ulaşım, Ulaştırma Bakanlığının konuları da aynı zamanda Çevre Komisyonu olarak bizim konumuz. Niye diyeceksiniz? Tam da bu mevzuyla ilgili Sayın Başkanımızın söylediği noktadan değerlendirmek istiyorum. Nüfus arttıkça araç sayısı sadece Türkiye’de değil, dünyada hızla artıyor. Hâlbuki kentleşmede çevresel olarak, çevresel etkiyi azaltmak için yeni çözümlere ihtiyaç var. Mesela toplu araç kullanımı, araç paylaşımı, bisiklet, yaya yani daha çok kara yolu yapmak, daha çok araç demek. Ben Amerika Birleşik Devletleri’nde 8 şeritli, 9 şeritli yollar gördüm. Yine dolu yollar, 10

şeritli yapsa yine dolacak. Yani yolu artırdıkça araç sayısı artıyor. Dolayısıyla, petrole de bağımlı bir ülke olduğumuzu düşünürsek hem atmosferi kirletiyoruz, karbon salımını artırıyoruz hem çevresel etki bakımından çözemediğimiz bir problemi ortaya çıkartıyoruz hem de ekonomik maliyeti çok yüksek.

Dolayısıyla, Komisyon olarak sadece otopark mevzuu değil. Yani bu otopark mevzusundan bakanlığa, keşke hep beraber çalışabilsek de hepimizin hazırladığı böyle ortak bir kanun olsa toplu ulaşım, araç paylaşımı, bu bisikletle ilgili konuları Ulaştırma Bakanlığının da kanunlarına dercedecek şekilde burada görüşsek ve motorlu araç kullanımını, petrole dayalı araç kullanımını azaltabilecek çözümleri birlikte üretebilsek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Çepni, buyurun.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkanım, çok kısaca ben de birkaç ek yapmak istiyorum.

Tabii, Çevre Komisyonu olmamızdan hareketle aslında belki meseleye çok başka bir açıdan bakmamız gerekir çünkü daha yeni küresel ısınma ve fosil yakıtlar bağına dair tartışmalar yürüyor ve risklerini defalarca ifade ettik. Yani fosil yakıt yani bundan en büyük sorunlardan bir tanesi, işte, benzin, mazot, arabalar. Dolayısıyla şimdi biz bir inşaat toplantısında olsak ya da diyelim ki bir araba toplantısında olsak dediğiniz doğru. Yani arabanın on sene, yirmi sene sonra geldiği sayı ve buna hazırlıklar meselesi tartışılabilir fakat Çevre Komisyonunda tartışmamız gereken, hatta bir bütün olarak üstüne gitmemiz gereken şey nasıl araç kullanımını azaltırız, araç sayısını nasıl azaltırız, asfalt yapımını nasıl azaltırız, dolayısıyla daha yaşanabilir kentleri ve doğayı nasıl yaratırız budur. Şimdi bu mesele de bu Komisyonun görevi. Yani biz bunu başaramazsak eğer yaptığımız hiçbir tartışma, hiçbir otopark, hiçbir yol bu sorunu asla ve asla çözmez. Ben Komisyonun bu minvalde tartışmasını, bundan sonra en azından, görevinin bu olduğunu hatırlatmak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ederim.

İnşallah yakında, gelecek süreçte uçan arabalar gelir, onlarla uçarız; kara yolları da o zaman azalır.

Ben çok teşekkür ediyorum.

Şimdi 33'üncü madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3133) sıra sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 33'üncü maddesinin kanun metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vecdi Gündoğdu

Aydın Özer

Murat Bakan

Kırklareli

Antalya

İzmir

Ednan Arslan

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında söz almak isteyen var mı? Yok.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Teşekkür ediyorum.

33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 33'üncü madde kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

34'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“c) Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işleri,”

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 34'ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Gündoğdu, buyurun.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Madde 34'te il özel idaresiyle ilgili şunu söylüyor: “Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işleri,” diyor. Aynı şekilde, birazdan geleceğimiz 35'inci madde de yine aynı şekilde “Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işlerini yürütmek.” diyor. Yani bir yerde özel idarelere, bir yerde de belediyelere atıf yapılmış oluyor.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Büyükşehir, 5393...

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Dolayısıyla, burada bir yetki karmaşası olabilir diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Yok, değil. Özel idare yok.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sadece büyükşehirlerle ilgili o zaman, tamam.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 34'üncü madde üzerinde önerge yok.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 34' üncü madde kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 35- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ş) Bisiklet yollarının ve şeritlerinin, bisiklet ve elektrikli skuter park ve şarj istasyonlarının, yaya yollarının ve gürültü bariyerlerinin planlanması, projelendirilmesi, yapımı, bakımı ve onarımıyla ilgili işlerini yürütmek.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, 35'inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ben, şimdi, önce öyle söyledik de sonra baktım, bu, Belediye Kanunu, Büyükşehir Belediye Kanunu değil.

Şimdi, İl Özel İdaresi Kanunu zaten İl Belediyelerinin olduğu yerde İl Genel Meclisleri var, İl Özel İdareleri var. Büyükşehirin olduğu yerlerde, Büyükşehir Belediyelerinin olduğu yerlerde İl Genel Meclisleri yok, biliyorsunuz. Dolayısıyla 5216 sayılı Kanun'da değişiklik yapmamız gerekmez miydi? Niye Büyükşehir Belediye Kanun'unda değişiklik yapmadık da hem İl Genel Meclisini hem de belediyeleri, İl Genel Meclisinin olduğu aynı ilde belediyeleri yetkilendirdik.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Önce Büyükşehir Kanunu'nda onu yaptık.

MURAT BAKAN (İzmir) – Hayır, burada 5393'te...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – 31'inci maddeyi biz, 33'le hani, sehven karıştırıp öyle konuştuk ya, 31'inci maddeye tekrar bakarsanız orada (g) bendine bu ifade aynen ekleniyor. Bu ifadenin hem büyükşehir hem il özel idare hem de ilçe belediye kanununa, hepsi birden...

MURAT BAKAN (İzmir) – İl genel meclisinin yetkili olduğu alanlarda il genel meclisi, belediyenin yetkili olduğu alanlarda belediye.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, yetkili olduğu alanlarda belediye.

Evet, teşekkür ediyorum.

35'inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

35'inci madde üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum:

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekten olan 2/3133 Sıra Sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulmasıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 35'inci maddesinin kanun maddesinden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

İstanbul

Murat Çepni

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 35'inci madde kabul edilmiştir.

Geçici Madde 1'i okutuyorum:

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici görevlendirme

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Ajansın faaliyetlerine başladığı tarihten itibaren 5 yıl süreyle, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25'inci maddesi uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarının personeli Ajansta görevlendirebilir.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, bu madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Bu madde üzerinde, geçici madde 1 üzerinde bir önerge var okutuyorum :

Çevre Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3133 Sıra Sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulmasıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Geçici Madde 1'in kanun maddesinden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Ersoy

Murat Çepni

İstanbul

İzmir

BAŞKAN MUHAMMET BALTA - Önerge hakkında söz almak isteyen var mı?

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, aslında biz bu konuyla ilgili düşüncemizi daha önce ifade etmiştik ama kanun maddesi gelince orada tekrar ifade etme ihtiyacı hissediyorum.

Ajansın faaliyetlerinde zaten kamu görevlilerinin kullanılması gerekir. Yani burada geçici görevlendirmeye kamu kurum ve kuruluşlarının personeli ajansta değil, kalıcı olarak ajansın yaptığı iş ve işlemlerde, tüm görevlerde kamu personelinin, Devlet Memurları Kanunu’na tabi personelin olması gerekir. Bakanlığın çok yetkin, çok nitelikli, çok kaliteli personeli var. Eğer bir personel ihtiyacı varsa da çok sayıda çevre mühendisi var. Çevre mühendislerini istihdam ederek 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre ve kamu personeli seçme sınavıyla da liyakatine göre başarılıları seçerek, kafasına göre istediğini de seçerek değil, İş Kanunu hükümlerine göre liyakatlıları seçerek ajansı bir istihdam deposu olmaktan çıkartıp liyakatlıyı hak ettiği yere gelmesi gereken, politik düşüncesine göre değil, mensubiyetine göre değil, liyakatine göre değerlendirildiği bir hâle getirmek gerekir. Dolayısıyla bunu tekrar ifade etme ihtiyacını hissettim.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

Evet, önerge üzerinde başka söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul Önerge kabul edilmemiştir.

Teşekkür ediyorum.

Geçici madde 1’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Geçici madde 1 kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Geçici madde 2’yi okutuyorum:

Geri kazanım katılım payı

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2025 tarihine kadar 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ek 11’inci maddesi uyarınca tahsil edilen geri kazanım katılım paylarının yüzde onbeşi tahsil edildiği ayı izleyen ayın sonuna, 2020 yılında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilen tutarın yüzde onu bu maddenin yürürlüğe girdiği ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar Türkiye Çevre Ajansı hesabına aktarılır. Aktarılabacak tutarlar karşılığında Bakanlık bütçesinde gerekli ödenek öngörülür.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Geçici madde 2 üzerinde söz almak isteyen Sayın Arslan buyurun.

EDNAN ARSLAN (İzmir) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada diyoruz ki, Geçici Çevre Kanunu’nun ek 11 maddesi uyarınca “Tahsil edilen geri kazanım katılım paylarının yüzde 15’i tahsil edildiği ayın sonuna...” diyor ama burada 2020 yılında yani bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce de tahsil edilenlerin yüzde 10’u “Yürürlüğe girdiği ayın 2’nci ayının sonunda Çevre Ajansı hesabına aktarılır” diyor. Şimdi, bu aktarılabaksa bu para hesaplanmıştır, bu para kaç para, onu bir öğrenebilir miyiz? Bu bir. Bir de aktarılabacak bu miktar ne amaçla kullanılacak? Daha ajans kurmadan bütçeye para aktarıyoruz, nerede kullanılacak? Yani kuruluşu filan nedir? Ve bu paranın miktarını öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – En sonunda, Sayın Bakan’dan sonra da size söz vereceğim.

Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Değerli arkadaşlar, son maddeye geldik. Şimdi, bizim, yasama organı olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak iki önemli görevimiz var. Buraya millet seçti hepimizi gönderdi. Yasama görevimiz var yani düzenleme, bir de denetleme görevimiz var.

Şimdi, yasama görevini burada yapıyoruz, denetleme görevi nedir? Denetleme görevi bütçe hakkımızdır yani bütçe konusunda, vergi geliri yasayla toplanıyor ve biz bütçenin denetlenmesini yapıyoruz. Sayıştayın denetiminden farklı bir denetimden bahsediyorum. Şimdi, bu denetlemeyi yaparken, Sayın Başkanın da başta sıcak baktığı şöyle bir öneri yaptık biz, dedik ki biz bu ajansı kuruyor muyuz değerli arkadaşlar hep beraber? Çevre Ajansı kuruyoruz, buna bir bütçe veriyoruz, istihdam veriyoruz, personel veriyoruz, her türlü olanağı biz burada yasayı yapıyoruz veriyoruz. Kamunun, bakanlığın denetleme yetkisini başka kurumlara aktardığımız gibi -Sahil güvenliğe, belediyelere- buraya da aktarıyoruz. Ama bunu denetlemeyle ilgili bu kanuna bir madde koyamıyoruz. Nedir denetleme? Senede bir gün gelecek Çevre Ajansının Başkanı şu komisyona bilgi verecek arkadaşlar. Yani bizim en önemli görevimiz, buraya bakanlık bürokrati geldiğinde -burada bakanlık bürokrati arkadaşlarımızı tenzih ediyorum- ben Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne gidiyorum, Gazi Meclis’e gidiyorum diye bacakları titreyecek. “Ne soracaklar? Ben bir hata mı yaptım?” Hazırlanacak bir hafta, on gün, on beş gün... Bunu biz sağlayamazsak denetleme görevimizi hakkıyla yapmış olmayız. Bana Müfit Milletvekili bir soru soracak diye heyecanla beklemeli bürokrat, o zaman doğru çalışır. Biz bunu sağlayamazsak zaten bürokrat iki yılda bir buraya geliyor, telefonla arasak ulaşamayız, bir problemi çöz desek, rica etsek çözdüremeyiz, Meclisin zaten yürütmeye ilişkisi iyice zayıflamış, tamamen o ilişki ortadan kalkar. Bunu, bu şeyi, Sayın Muhammet Balta bana söyledi. “Böyle bir şey olsa” dedi, ya dedim ne güzel olur Sayın Başkanım, aklına ne güzel geldi, çok yaşa dedim, biz şunu yapalım örnek olsun. Sonra “Ya bunu beceremiyoruz ama altı ayda bir ben çağırayım gelsin.” dedi Ajansın Başkanı, söz de verdi.

Şimdi söz benim değil kendisinin, kendisi bu konuyla ilgili açıklama yapsın arkadaşlar.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Şimdi, çok teşekkür ediyorum, ben biraz konuşayım diye pas atmaya başladı bana Sayın Bakan. Teşekkür ediyorum kendisine.

Esasında “beceremedi” değil. Kanun tekniği açısından bazı tereddütleri oluğu için zaten biz yasaya koysak da koymasak da millet adına burada irade kullanıyoruz. Biz her zaman denetim görevimiz var, bunu belki oraya işlemek veya işlememek fark etmez ama o denetim görevimiz olduğuna göre, burada söylüyorum ben, tutanaklara da geçsin: Arkadaşlarımızla beraber altı ayda bir, yılda bir, elbette ki Çevre Ajansını çağırır, burada millet adına, neler yaptıklarının onlara gerekirse hesabını da sorarız. Neler yaptıklarını burada konuşuruz, denetleriz, denetim görevimizi yaparız, bunu buradan tutanaklara geçsin diye söylemek istiyorum. Sadece Çevre Ajansı mı? Hayır. Bütün kurumlara alakalı, bizi ilgilendiren kurumlara alakalı böyle bir denetim görevimiz var, ondan hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Sayın Murat Bakan’ın da bunu tekrar hatırlatmasından dolayı kendisine teşekkür ediyorum.

Geçici madde 2’yle alakalı önerge yok.

Sayın Özboyacı, çok kısa söz veriyorum, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kıymetli Başkanım, bu konuda ajansın alacağı miktarlarla alakalı hesaplamalar Hazine ve Maliye Bakanlığımız tarafından yapılacak ve yıl sonunda yapılacak. Dolayısıyla, burada asıl amaç, size dünden beri anlattığım gibi, ajansın da depozito yönetim sistemini kurana kadar bu sistemin etkin bir şekilde kullanılmasıydı. Bu geçici iki madde de bu amaca hizmet

ediyor ve çok net bir şekilde bu sebeple yapılmış işler. İnşallah üç dört sene sonra sistem çok daha kendi kendini döndürebilen bir sistem olacak. Miktarla alakalı, yıl sonunda hesaplama yapıldıktan sonra bu tutar ajansın bütçesine geçer.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum.

Geçici madde 2’yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Geçici madde 2 kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

36’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 36- (I) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – 36’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 36’ncı madde kabul edilmiştir.

37’nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 37- (I) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Teklifin yürütme maddesi olan 37’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, teklifin maddeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi uyarınca komisyon raporunun Genel Kurulda görüşülmesi sırasında diğer Başkanlık Divanı yanında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Samsun Milletvekilimiz Yusuf Ziya Yılmaz, Sivas Milletvekilimiz Semiha Ekinci, Gümüşhane Milletvekilimiz Hacı Osman Akgül olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünün oylanmasından önce kanunların hazırlanmasında, uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir, hayırlı uğurlu olsun.

Değerli Komisyon üyelerimiz, toplantımızı kapatmadan önce, teklife muhalif olan Komisyon üyelerimizin 19/10/2020 Pazartesi saat 14.00’e kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, şimdi, kanun teklifini hazırlayan arkadaşlarımız burada, söz almak isteyen diğer arkadaşlarımıza da söz veriyoruz. Özellikle, kanun teklifini hazırlayan arkadaşlarımız Selman Özboyacı’ya ve Sait Kirazoğlu’na, çok kısa olmak üzere bir söz vermek istiyorum.

Sayın Kirazoğlu, buyurun.

MEHMET SAİT KIRAZOĞLU (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yaklaşık bir yılı bulan, on bir ayı bulmuş bir mutfak çalışmasının ardından bu teklifle huzurlarınıza çıktık. Ben bu süreçte, bu teklifin hazırlanmasında emeği olan, katkısı olan gerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığındaki personele gerek üniversitelerden, İTÜ ve Boğaziçi’nden arkadaşlarımıza gerek diğer kurumlar ve sivil toplum kurumlarının temsilcilerine teşekkürümü öncelikle arz etmek istiyorum.

Yine, bu teklifin görüşmeleri esnasında Komisyonunuzun ve Komisyon dışından gelen diğer milletvekillerinin çok değerli katkıları için de teşekkürlerimi arz ediyorum.

Bu kanun teklifinin Genel Kurulda da kabul görmesi hâlinde gerçekten çevremiz adına son derece faydalı, geleceğe dönük atıkların kaynakta ayrıştırılarak ekonomiye kazandırılması suretiyle hem çevresel hem de ekonomik çok önemli faydalar sağlayacağına inanıyorum, hayırlı olmasını diliyorum. Düünden beri büyük emek verdiniz, hepinize çok çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kirazoğlu, bizler de Komisyon adına sizlere teşekkür ediyoruz.

Sayın Selman Özboyacı, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Çok Kıymetli Başkanım ve değerli Komisyon üyeleri, Komisyon dışından teşrif eden milletvekillerimiz; on-on bir aylık bir çabanın ürünü bu kanun teklifi ve gerçekten, Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Kirazoğlu Ağabeyimiz de bu teklifte pay sahibi. Hep beraber yoğun çalışmalar yaptık, sivil toplum kuruluşlarıyla görüştük, ilgili bütün çevrelerle istişareler ettik, işin bilimsel taraflarını, profesörlerimizle, hocalarımızla yoğun bir şekilde ele aldık ve en doğru kanun teklifini hazırlamak için ciddi çaba sarf ettik.

Dün bu teklif Komisyonumuza geldi, dün tamamı üzerinde görüştük, bugün de tek tek maddeleri görüştük. Birçok maddede, birçok konuşma yapıldı ama ben hepsinin, Türkiye'nin ortak değeri olan çevreyi korumak adına birer katkı olduğuna inanıyorum. Burada herkes, ülkemizin çok daha iyi şartlarda ve çok daha iyi bir çevreye sahip olması için mücadele ediyor ve ben inanıyorum ki bugün Komisyonumuzda kabul edilen bu kanun teklifi inşallah Genel Kurulda da kabul edilirse ülkemize çok ciddi faydalar sağlayacak.

Ben tekrar, katkı sağlayan, görüşlerini belirten ve hep beraber en doğruya ulaşmamız için çaba sarf eden başta Çevre Komisyonumuzun kıymetli üyelerine ve dışarıdan gelen kıymetli milletvekillerimize ve gerçekten, sabırla, yönlendirmesiyle, ciddi manada, bu kanun teklifinin görüşmeleri sırasında işimizi kolaylaştıran Kıymetli Komisyon Başkanımız Muhammet Balta Ağabeyimize de hassaten çok teşekkür ediyorum.

Kıymetli, emek harcayan bürokratlarımız, emeği geçen bütün insanlara, yol arkadaşlarımıza çok çok teşekkür ediyorum. İnşallah, hep beraber on bir aylık verdiğimiz emeğin sonucunu bu teklifinin yasalaşmasından sonra çevrenin iyileştirilmesiyle beraber ve çevrenin iyileştirilmesinin yanında tabii ki bu atıkların doğaya zarar vermemesini temin ederek, aynı zamanda döngüsel ekonomi anlamında ülkemize çok ciddi faydalar getirmesini diliyorum.

Ben tekrar her birinize teşekkür ediyorum, hayırlı günler diliyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Sayın Bakan, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; “On bir ayı bulan bir kanun çalışması.” dedi Sait kardeşim; on bir ay, iki milletvekili arkadaşımız bu kanuna çalışmış ama Sayın Başkan, bu kanunun şerhini yazmak için bize üç gün veriyor. Şimdi, on bir ay çalışılan bir kanunla ilgili on bir gün bile zaman vermiyorsunuz. Şimdi, Sayın Başkan, nitelikli bir yasama çalışması yapacaksak eğer bu şerhi yazarken de bizim zamana ihtiyacımız var.

Kaldı ki şu anda Mecliste görüşülen bir yasa var, sırada bekleyen bir yasa var, bir de çekilmiş bir tarım şeyi var; yani bize sıra gelene kadar bir sürü kanun var. En azından bir gün ilave süre verin, salı günü Genel Kuruldan önce biz verelim, o şekliyle şerhimizi hazırlayalım. Çünkü, siz burada kanunu çıkartacaksınız gideceksiniz, biz birkaç gün buna çalışacağız.

Bu değerli kardeşlerimize teşekkür ediyoruz, Selman ve Sait kardeşimize. Çok güzel, içinde bizim de tasvip ettiğimiz, burada maddeler geldiğinde de bu fikrimizi söylediğimiz düzenlemeler var. Depozito sistemini doğru buluyoruz, Çevre Ajansını doğru buluyoruz ama Çevre Ajansının yapılması yanlış, bunu tekrar tutanaklara geçirmek istiyorum ve bizim vicdanlarımızı kanatan 2 tane madde geçti, 1 tanesi Kamu İhale Kanunu’ndan bu ajansı ayırık tutmanız, Kamu İhale Kanunu dışına çıkarmanız. Bunu tarih de yazacaktır, ileride, bizden sonra, bizden sonraki nesiller de bu komisyon tutanaklarını, Meclis tutanaklarını incelediğinde sizi yargılayacaklardır, ben bunu söylemek zorundayım.

Yine, bu, otoparklarla yaptığınız iş yine devlet geleneğine uymayan, tamamı muhalefet belediyelerinin, büyükşehir belediyelerinin elindeki yetkiyi, sorumluluğu azaltmaya yönelik bir kanun teklifi olarak görüyorum, o da bu kanun teklifinin pozitif unsurlarını görünmez hâle getirecek bir şeydir. Bunlar olmamış olsaydı çok daha sağlıklı, çok daha güzel, hepimizin kamuoyuna anlatabileceği hususlar olacaktı.

Bunun yanı sıra, muhalefet olarak bizim hassasiyetimize, tüm muhalefet milletvekilleri aynı hassasiyeti gösterdi. ÇED’le ilgili konuyu geri çekmenizden dolayı da bu konuda sizlerle uzlaşmış olmaktan da büyük memnuniyet duyuyorum. Çok az komisyonda şöyle bir atmosfer var; burada hepimiz farklı siyasi düşüncelerde, farklı kimliklerde, farklı düşüncedeyiz ama kimi konularda ülkenin geleceğiyle ilgili ortaklaşabildiğimizi, ortak karar alabildiğimizi gösteren bir şey bu, ÇED’le ilgili konuda aynı şekilde karar vermiş olmamız.

Ben tekrar, bu komisyon çalışmaları için tüm arkadaşlarıma mesaisinden dolayı teşekkür ediyorum. Komisyonda bizimle birlikte çalışan komisyon personeline, yasama uzmanlarına, izleyen gazeteci arkadaşlarımıza, sivil toplumdan gelen arkadaşlarımıza, hepsine sonsuz teşekkürler Sayın Başkan. Size de ayrıca teşekkür ediyorum, sözümüzü kesmediniz, biz hepimiz sözümüz kesilmeden bu Meclisin şanına yakışır bir şekilde, sonuna kadar sözümüzü söyledik.

Teşekkür ederiz tekrar.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – En son Muhammet Müfit Aydın’a söz vereceğim, ondan sonra da eğer müsaade ederseniz iki üç dakikada ben zamanınızı alacağım.

Buyurun.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Evet, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepinize saygılar sunuyorum.

Gerçekten, 2 kardeşimizin mutfakta iyi çalıştığını gördüğüm bir yasayla ilgili şu anda inşallah sonuca geldik. Ben sadece şunu söylemek istiyorum, önemli bir şey: Yusuf Başkanım burada bana katılacaktır, Osman Bey katılacaktır, bizim jenerasyon katılacaktır. Çevre yasaları ülkemizin gündemine çok geç geldi. Sanayimiz oluşmuştu ve bazı zamanlarda da... Bir Toyota fabrikasının açılışında o zamanki Sayın Başbakanın ifadesi beni çok rahatsız etmişti. “Bundan sonra buradan patates değil, Toyota çıkacak.” Bunu hepimiz hatırlıyoruz, genç jenerasyon belki hatırlamaz.

İki, “Ben Çankaya’yı dahi Koç veyahah da o zamanki firmaya veririm.” diyen bir yönetim tarzı vardı. Bunların hepsini atlattık. Bak, geçen dönem bizim çıkardığımız bir poşet yasası var; arkadaşlar, bütün samimiyetle söylüyorum, bu poşet yasası seçimde bizi o kadar bizi vurdu ki; yerden yere vurdu ve ben bunu biliyorum ama konu çevre olduğu zaman sizin böyle bir düşünceniz olmaz, böyle bir menfaate kesinlikle girmezsiniz.

Kendi hayatımdan bir iki şey söyleyeceğim: Daha önce Sayın Bakan Yardımcımızla birlikte biz de Çevre ve Orman Müdürlüğü yaptık. Ben Bursa'ya sene 2003'te gittim. 2003'te çağırdım arkadaşları, dedim ki: Şu, şu, şu fabrikaların dosyasını getirin. "Böyle bir dosya yok." dediler. Ne emisyon, ne deşarj, ne ÇED, ne ruhsat hiçbir şey yok. 2002'den sonra, 2003'ten sonra çok hızlı ve süratli bir şekilde bu konulara girildi ve mesafe olarak zamana ihtiyacımız var, her şeyi dört dörtlük yapma şansımız yok.

Murat Bey, ben sizin katkılarınıza çok değer veriyorum, muhalefetteki bütün arkadaşlarımızın katkılarına çok önem veriyorum. Gerçekten, sizler olmazsanız biz buradaki kanunları yaparken yanlışların da içine düşebiliriz, hatalar da yapabiliriz ama bu çevre konusuyla alakalı, bu komisyonun takdire şayan bir gidişatı var, ben bundan dolayı hepinize çok teşekkür ediyorum. Başta yasamızı mutfaktan getiren buradaki bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, Komisyon üyelerimize, Bakanlığımıza, Bakan Yardımcımıza, burada çalışan elemanlarımıza, memurlarımıza, çaycılarımıza, hepsine çok çok teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Evet, bizler de çok teşekkür ediyoruz.

Son bir dakikalık süre veriyorum Sayın Birpınar, sizlerin de emekleri var. Evet, duygularınızı alalım, ondan sonra da arkadaşlarımız müsaade ederse iki üç dakika da ben zaman alacağım.

Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKAN YARDIMCISI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, Çevre Komisyonunun çok kıymetli başkan yardımcıları ve kıymetli milletvekillerimiz; öncelikle çevre konusunda yararlı, çok faydalı, ülkemizin geleceği için, çocuklarımızın geleceği için yaptığımız bu kanun değişikliği inanın, onlar tarafından çok benimsenecek ve sizlere ileride teşekkür edeceklerdir.

Biz çevre konusunda ön alma için, önleyici hekimlik olarak gördüğümüz bu meseleyi, birçok konuyu şimdiden, çok geç kalmadan ele alıyoruz. Bugün skuterlerle ilgili bizim aldığımız kararda, ne bileyim, yük taşımayı engelledik, 25 kilometre hız sınırı getirdik, ileride olabilecek kazaları... Ki bu zamana kadar hiçbir yönetmeliği, kanunu olmadan piyasada olan binlerce skuter vardı, onları şimdiden düzen altına aldınız. Birçok konuda Çevre Bakanlığımızla ilgili hayırlı bir iş yaptınız, onun için huzurlarınızda Sayın Bakanımız Murat Kurum adına hepinize teşekkür etmek istiyorum. Aynı zamanda diğer bakanlıkların temsilcileri de burada, onlar da bu kanunun hazırlığında 2 vekilimize çok yardımcı oldular, biz de elimizden geldiği kadar elimizdeki bilgileri, belgeleri kendilerine verdik, onlar da bu kanunu bir senedir hazırlıyorlar. Ben kendilerine, hem Selman Bey'e hem de Sayın Kirazoğlu'na teşekkür etmek istiyorum. Sayın Başkanım, muhalefetin ve iktidar partisinin kıymetli üyelerinin hepsine de bize desteklerinden dolayı teşekkür etmek istiyorum.

Son olarak, bizim ekibimizin ve buradaki bütün bürokrat arkadaşlarımızın da destekleriyle çıktı bu. Sizlerin, milletvekillerimizin destekleri olmasaydı bugün bu kanun böyle olmazdı. İnşallah Genel Kurulda da bu hayırlı kanun çıkar, memleketimize hayırlı olur düşüncesiyle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUHAMMET BALTA – Ben çok teşekkür ediyorum değerli milletvekili arkadaşlarım.

Öncelikle şunu söylemek isterim: 3 şeye çok sevindim yani bu toplantılar neticesinde. Bir, gerçekten, milletin iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisinde farklı siyasi görüşlerde de olsak burada çevreyle alakalı hassasiyetlerimizin ortak olduğunu gördük, uzlaştıklarımızda uzlaştık, elbette uzlaşmadıklarımıza da millet burada iradeyi iktidar partisini verdi, iktidar partisi de kendi gücüyle beraber böyle yaparım diye söyledi. Muhalefet partisi de eksikleri olgun bir şekilde, anlayışlı bir şekilde, seviyeli bir şekilde burada ifade ettiler. Mümkün merteye bizler de sabırla buradaki

arkadaşlarımızı konuşturmak istedik. Niye? Millet adına konuşuyorlar, konuşmaları lazım, düşüncelerini ifade etmeleri lazım. Bu olgunluğu gösteren bütün arkadaşlarımız yürekten tebrik ediyorum. Yani güzel bir sonuç aldık.

İkincisi, yeni Hükûmet sisteminde özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinde kanun tekliflerini milletvekillerinin hazırlamasıyla alakalı tereddütler vardı. Ben buna çok mutlu oldum, iki genç arkadaşımız Selman Özboyacı, Sayın Kirazoğlu uzun süre bir çalışma yaptılar ve burada da sizler de gördünüz, sabırla ve olgunlukla -belki yaşlarına göre değil belki bizim yaşımızdaki olgunlukla da inandıkları ve altını doldurdıkları bu kanun metnini burada savundular. Ben kendi içimizden çıkan bu arkadaşlarımızı -yani iktidar partisi olarak bakmıyoruz- yürekten tebrik ediyorum ve kutluyorum. Gelecek açısından da çok önemli görüyorum bunları. İnşallah bu arkadaşlarımız ve bunun gibi arkadaşlarımız milletimiz adına daha böyle nice kanun teklifleri hazırlarlar.

Diğer başka bir konu, özellikle bu yasayla birlikte geçmişte, az önce Mühit Aydın Bey de ifade etti, poşet yasasını çıkardık ve bunun geri dönüşlerine baktığımız zaman çevre adına artık sular, denizler de rahat etti ve bayram ediyor, onu söylemek isterim. Şimdi, inşallah, bu depozito sisteminin yerleşmesinden sonra özellikle “atık” diye hitap ettiğimiz o depozito sistemi içerisindeki atıkları ekonomik değeri olan bir ham madde hâline getirip ülke ekonomisine kazandıracağız ama bu kanunun en önemli faydası, bizi sevindirecek tarafı, havayı, suyu, toprağı temiz tutacak ve insanoğlu gibi bütün canlıların bayram yapacağı bir etkisi olacak, buna da çok sevindim.

Ben, tekrar, kanun metnini hazırlayan arkadaşlarıma, siz bütün siyasi partilerimizin temsilcilerine, değerli, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarıma yürekten teşekkür ediyorum. Yani Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza, Bakanından Bakan Yardımcısına ve bütün bürokratlarına ve burada da bizlere hizmet eden bütün Türkiye Büyük Millet Meclisi görevlilerine teşekkür ediyorum. Tekrar, inşallah, yine böyle birlik ve beraberlik içerisinde, kardeşlik içerisinde memleketimizin, milletimizin faydasına olacak nice kanunlar çıkarırız diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

Bugünün anısına bir fotoğraf çektirirsek iyi olur diye düşünüyorum.

Son söz, toplantımızı kapatmadan önce, teklife muhalif olan -Sayın Bakan'ın söylediği- Komisyon üyelerimizin 20/10/2020 Salı günü saat 15.00'e kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza iletmelerini rica ediyorum.

Herkese teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 17.52

